

ISSUE #049 • MONSEY: Candle Lighting - 6:39 • Shabbos Ends - 7:37 • September 21, 2019 • 21 Elul, 5779 • BS"D

התורה

DIVREI TORAH PRINTED & DISTRIBUTED BY RAMAPOST

"בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וברכתיך"

PARSHAS KI SAVO

Mazel Tov!
מזל טוב!

Wishing a heartfelt Mazel tov to
THE LEVITAN FAMILY
on the engagement of their daughter

ENGLISH
DIVREI TORAH

TIV HAKEHILA • SHVILEI PINCHAS • AREIVIM • ANFEI EREZ • MIZMOR L'DOVID
PENINIM ON THE TORAH • KINDER TORAH • PARSHA PSHELTEL • RAV BRAZIL

Mazel Tov! מזל טוב!

Wishing a heartfelt Mazel tov to
REB ARI & BELLA LEVITAN,
RABBI CHAIM ZEV LEVITAN,
& THE LEVITAN FAMILY
on the engagement of their daughter & granddaughter
CHAVA RINA TO SHIMON SOLOFF

The RamHatorah Staff

רם התורה

A COLLECTION OF TORAH THOUGHTS BY

Rabbi Chaim Z. Levitan

ענפי ארז

בס"ד

פרשת כי תבא

VOL. 1 / ISSUE 7 כא' אלול תשע"ט

Reading and shuddering through the ninety-eight "kellolas" that we experienced after the Churban Bais Sheini (see Ramban Vayikra 26:16) with no present relief, the Torah attributes our suffering to an unlikely suspect.

"Because you didn't serve Hashem your God כל מרב לב שמחה and with gladness and with goodness of heart out of our abundance of everything". We served but not with Simcha does not seem to warrant such incredulous torment. What is it that Hashem wanted and wants from us?

The Rambam (Chanukah 3:6) in explaining why we do not say Hallel on Rosh Hashana and Yom Kippur writes; because they are days of Teshuva, awe and concern, ולא ימי שמחה יתירה-not days of extra Simcha. We all know that the Rambam measured every word he wrote and we need to understand and know the Simcha he mandates within limits. How are we to define this Simcha and how are we expected to employ it in a modified form on Rosh Hashana?

A window into Simcha is taught by the Ozrover Rebbe in a lengthy Maamar in his Baer Moshe that is a must read anytime of the year but especially now. He quotes the Baal HaTanya (Likutei Torah Tazria s.v. Sos Tasis) that the Kelalas undoubtedly came as a result of our varied Aveiros-because no man is perfect- אין צדיק בארץ וגו' - but had we performed the Mitzvos with Simcha it would have generated a heightened level of Simcha for Hashem and thereby removed the Midas HaDin. The Simcha of the Mitzva could have spared us from the relentless suffering and persecutions. Hafleh V'feleh. The Mishna (Avos 4:2) states: שכר מצוה מצוה, which is typically understood to mean that the reward for a Mitzva is that another Mitzva will follow it. The R'v (Bartenura) suggests that it refers to the Simcha that accompanies the performance of a Mitzva where the Simcha itself is a Mitzva in and of its own merit. Doing a Mitzva with Simcha is therefore counted as two Mitzvos.

The Maharsha (Taanis 22A) writes about the two "Batchonim" that Eliyahu Hanavi tagged as being "Bnei Olam Habba" because by making people happy they eased the pain of Hashem-the Tzar HaShechina-that suffers with every single Yid in discomfort.

The Baer Moshe then quotes Rav Chaim V'tal (Shaar HaKedusha II Shar 4) that sadness prevents service of Hashem, prevents real Davening and just throws us off our plan towards greatness. He writes, that this is the method of the Yetzer Horah to divert even the greatest Tzaddik. Rav Chaim V'tal in an illuminating insight points out that sadness is the product of Chet as we find by the first sin of man. After Chet, woman was punished by (Bereishis 3:16) הרבה ארבה עצבונך והרנך בעצב תלדי בנים - I will greatly increase your suffering and your pregnancy in pain shall you bear children, and man was told his livelihood would become בעצבך through suffering you shall eat of it all the days of your life. He takes note of the first usage of the word עצב in the Torah indicating that having to suffer periods of sadness is a byproduct of sin.

What emerges from the above is that man was created with a healthy capacity for Simcha, living an accomplished life in Avodas Hashem. That was the purpose of man's creation, to fulfil חובתו בעולמו and to revel with the joy of that accomplishment. The advent of sin transformed him into a victim of a discouraged and disheartened life.

Teshuva is very often, very erroneously translated as repentance. Teshuva means to return, return to the way of life before Chet. חדש ימינו. The Rambam, B'lishono Ha'zahav, describes the transformation that Teshuva creates- like a before and after portrait- a new person literally. He writes (Teshuva 7th Perek) Rosh Hashona and Yom Kippur are the days of Teshuva. They are days of creation where the Segulas Hazman as Meforshim say is to be able to recreate oneself. Days where we can return to the pre-Chet days of Odom and Chava, freed from the shackles of sadness- Etzev and allowed to revel in the Simcha of dedicating ourselves to serve the Melech Malchei HeMelochim.

Perhaps that is the Simcha and the joy we feel when we do what we should be doing. Yerushalayim is called בשוש כל הארץ, the happiest place in the world. The Midrash (Tetzaveh 36:1) explains; a person would enter (Yerushalayim) concerned over his sins- anxious about his behavior, he would then bring a Korbon and thereby gain atonement. He did what was right and was suddenly overcome with joy. The Gaon explains that Sukkos is Zman Simchaseinu because it follows the Kappara of Yom Kippur. Ultimately, freedom from Chet and all it ensues brings Simcha.

I remember when as a Yungerman in Lakewood we were called upon to take over the "Chevrah Kadishe" (not the most appealing job in the world). I still vividly recall the feeling we had after our first few "Taharas"- knowing we did the right thing (despite our denying feeling squeamish) and somehow appreciating that it set another brick into our character building. The real Simcha is not frivolous, spirited levity or walking around in a clown costume (which sometimes helps us to break out of a mood Chitzonius-external actions can positively affect us internally) but doing things that are real and helps us get to our goal Besimcha Rabba. We need to realize every mitzvah is a step to that goal and needs to be done Besimcha.

The Reishis Chochma (Shar Hateshuva 6) says a startling Chiddush: doing teshuva is a mitzvah AND IT TOO MUST BE DONE BESIMCHA. All Mitzvos are the road to achieve the purpose of man's creation. While traveling that road, like the joy we experience on the way to a pleasure filled vacation, obliges us to delight in the trip. Rosh Hashana allows us the opportunity to resume our quest for a significant, meaningful life, freed from the clouds of Chet. This may be the Rambam's source for the Simcha on Rosh Hashana, despite the fact that it depends on how powerful a commitment we make. To really start again מעשיכם- to bring Simcha to our lives and to The Melech.

May we all be Zocheh.

MOSDOS ZICHRON EREZ was established in 2005 under the leadership of Rav Chaim Zev Levitan and is dedicated to older Bais Medrash bochurim who have chosen to pursue the path of Zevulun while rooted in the tents of Yissachor. B'h they have had great siyata d'shmaya in enabling these bochurim to shteig and face the world as real Bnei Torah. Rav Levitan's reputation in the chinuch field and his warm and caring personality have led to the tremendous hatzlocho of this wonderful mosod.

For more information please visit WWW.ZICHRONEREZ.COM

RAMAPOST
MARKETING | DESIGN | PRINT | MAIL

לזכות רפואה שלמה:
מלכה בת רחל, מיכאל בן שולמית, יעקב משה בן דבורה שירה ואברהם יהודה בן שרה רבקה

רם התורה

SPONSOR A DVAR TORAH

SPONSOR AN ENTIRE WEEK FOR \$360

Following Daas Torah, Ramapost is sharing the opportunity to sponsor weekly Divrei Torah. The following publications are read by hundreds of people every Shabbos. Sponsor an individual Dvar Torah or the entire collection, in the zechus of a choleh, l'eiluy nishmas, or for someone in need. A small message can be put on the Dvar Torah of your choice which will be distributed across Monsey and online.

\$180

Ram HaTorah
150 WEEKLY*
Compilation of Divrei Torah
(English & Hebrew)

\$126

Meoros Hatzadikkim
300 WEEKLY*
Dvar Torah & Weekly Yahrzeits
(English)

\$100
(MONTHLY)

Divrei Chizuk
800 MONTHLY*
R' Gamliel Rabinowitz
(Hebrew)

\$100

Torah Wellsprings
200 WEEKLY*
R' Elimelech Biderman
(English / Yiddish)

\$72

Sichat Hashavua Hitkashrut & Likutay Torah
125 WEEKLY*
(Hebrew / English)

\$54

Oneg Shabbos
50 WEEKLY*
Compilation of Divrei Torah
(English)

\$*

Areivim
400 WEEKLY*
R' Shmuel Gluck
(English)
*CONTACT INFO@

*AMOUNT DISTRIBUTED

טיב הקהילה

בס"ד
יו"ל ע"י קהילת שבת בני ד'

בנשיאות מורנוהרה צ"ר גמליאל רבינוביץ שליט"א

English Edition

Ki Savo
5779

No.
479.381

טיב המערכת

ברוך אתה בבואך וברוך אתה בצאתך (כח:ו)
Blessed are you in your coming and blessed shall you
be in your going (28:6)

We mostly recognize this blessing in our parsha in relation to Succos. There, we post a sign at the entry 'Blessed are you in your coming' and on the way out 'Blessed shall you be in your going'. However, most amazingly, Rashi explains this *bracha* in an entirely different way: That your departure from the world should be without sin, like your coming into the world. This is a wonder! Who can testify about himself that he is free of sin just like he was when he entered the world? It states in Koheles (7:20) 'For there is no man so wholly righteous on earth that he does good and never sins'.

The answer to this is found in Avos D'Rebbe Nosson (First Nusach 15:4): 'Rebbe Eliezer ben Hurkanus would tell his students to repent one day before they died. They said, "But does a person know when he will die to do Teshuva?" He told them: "Every day a person should say, 'Today I am doing Teshuva for perhaps tomorrow I will die.' Thus, he will spend his whole in Teshuva." We are reminded of this by another posuk in Koheles (9:8) בכל 'Let your garments always be white', and we have to understand how to achieve this.

This is how the Rambam begins Hilchos Teshuva: 'All the mitzvos in the Torah, whether positive or negative, if a person transgresses one of them, whether intentionally or inadvertently, when he does Teshuva and returns from his sin, he must confess before Kail Baruch Hu, as it states (Bamidbar 5:6-7) 'איש או אשה' 'A man or woman who commits any of man's sins... shall confess their sin that they committed', this is confession which is a positive mitzvah.'

Based on this, anyone with understanding realizes that it is impossible to stand on the last day of the year and do Teshuva for the entire previous year. A person cannot describe every detail that happened over the course of the previous year. To this, Rebbe Eliezer ben Hurkanus has advice, 'Every day a person should say, "Today, I am doing Teshuva"'. It states in the Zohar HaKadosh that every night before a person goes to sleep, he should do an introspection for all his deeds of that day. He should do Teshuva and ask for mercy for them. We see that true Teshuva does not begin on Erev Rosh Hashanah, rather, we must set aside time every day to do an introspection and do Teshuva. Whoever accustoms himself to this, then even on Erev Rosh Hashanah he must do Teshuva, but just for one day...

- Tiv HaTorah – Ki Savo

טיב ההשגחה

'המקבל עליו עול תורה מעבירין מעליו עול דרך ארץ'
'One who takes on the yoke of Torah, the yoke of
responsibility is removed from him'

Baruch Hashem, we had twins. I sent my wife to rest and recuperate in a Rest Home for eight days at no small cost. I submitted the forms to Kupat Cholim [national health insurance] for participation and reimbursement, but the money was not coming. The next day withdrawals would be made at the bank and if the refund money was not deposited, they would not honor the checks that I had already written. I called the insurance and asked what was holding up the money?

They said that they were missing one receipt from the Rest Home which was holding back the funds. I told the representative that I would ask the Rest Home to send it by fax or email, but the representative said that they needed the original.

Now, I did not know what to do, as I live in Beitar and I would have to go to Telz-Stone in time and I needed to take care of my daily learning, and yet, if I do not take care of it, tomorrow all my checks would be returned.

I decided that first, I would learn with my steady *chavrusa*, and afterwards I would try to figure things out.

I got to my *chavrusa* who pushed me to start learning right away since he had to leave in fifteen minutes to his wife in a Rest Home.

I immediately asked him if he could get the receipt for me. He told me that he was not sure since he had to be back by 1:15 to get his son from *gan* [kindergarten].

I offered to get his son from *gan* since he was together with my son in *gan* and this will give him more time and he will be able to visit his wife calmly and even have lunch without rushing!!!

He was very pleased with the offer and of course, this helped me get the receipt. This is how we sat and learned calmly, our learning *seder* was not shortened or rushed. Baruch Hashem everything worked out fine.

מ.ק.

והיה אם שמוע תשמע בקול ה' אלקיך לשמר לעשות את כל מצותיו אשר אנכי מצוך היום ונתנך ה' אלקיך עליון על כל גוי הארץ: (כח:א)
It shall be that if you listen to the voice of Hashem, your G-d, to keep, to perform all of His commandments that I command you this day, then Hashem, your G-d, will make you supreme over all the nations of the earth. (28:1)

We learned in the Gemara (Berachos 40a) 'R' Zeira, and some say it was R' Chinana bar Papa, said: Come and see how unlike the characteristic of HaKadosh Baruch Hu is the characteristic of man of flesh and blood. The characteristic of flesh and blood is that an empty vessel can hold what is poured into it, whereas a full one cannot hold any more. However, in regard to HaKadosh Baruch Hu, it is not like that. A full vessel [meaning a person filled with Torah] can hold even more, whereas an empty vessel [meaning a person devoid of Torah] cannot hold spiritual matters. As it is stated (Shemos 15:26) 'ויאמר אם שמוע תשמע' – 'And He said: If listening you will listen', if you will listen at first, you will listen yet again. But if you do not listen at first, you will not listen later either. Another explanation: If you will listen to the old [that is, if you review what you have learned], you will listen to the new. 'ואם יבנה לבבך' – 'But if your heart turns away' [from reviewing], 'לא תשמע' – 'you will not listen later.'

Rashi explains: A full vessel – a wise man. If you will listen – if you listen the first time, you will listen a subsequent time. If you will listen to the old – if you reviewed and reviewed again.

The difference between the two versions is quantity and quality. The first explanation speaks about quantity. Once we know that the characteristic of HaKadosh Baruch Hu is that a full vessel can still hold more, then it is incumbent on the person to prepare his vessel to be a receptacle for blessing. He does this by increase his listening to and knowledge of Torah. The more he prepares his vessel to hold, the more knowledge it can contain. The second explanation speaks about quality. The more a person reviews his learning, the more his understanding will increase. The result will be that even something new will be held due to his increased understanding and clarity. We find that there really is no distinction between the two expositions. Both intend the same thing, the preparation to receive is dependent on what was already put in the vessel. According to this, the expression 'another explanation' is difficult, since it only repeats the aforementioned thought, and it does not introduce anything new. Perhaps we can say that Chazal intended the second explanation to explain how to achieve the first explanation. They did not intend the words 'another explanation' to change the first explanation. Their intent was to just show that the complete explanation is hinted at in the very posuk. What emerges from the first explanation is: An empty vessel does not contain anything. If so, the person can ask regarding the advice given to him, if when a person is born, he is an empty vessel that does not contain blessing, then how does the first listening help? This too will not make an impression. Had he been born with some *dvar Torah* absorbed in his limbs, then he would have been able to absorb more and more knowledge, but since he was empty to begin with, what does the initial listening help and why does he merit additional knowledge through it? The second explanation comes to say: True, the very listening will not be absorbed in the limbs of the person without effort, he will still remain an empty vessel which does not contain. If he does not receive the teaching by listening, then the very difficulty is the key to listening. In the merit of listening, knowledge will be etched in and make an impression. He will then have the desire on his own and come to listen a second and third time.

It is only after the Torah makes an impression will he innocently recognize its light, and only then will he stand on the straight path, and he will crave to go in its straight paths.

This is the intent of ‘If you will listen to the old, you will listen to the new’, the nature of a person is that he always wants to hear new things. Once it is considered old news, he is no longer interested in it. To this Chazal come to let us know that if the person wants to acquire more understanding all the new lessons, then he must force himself to review the old lessons again and again. This forced review will increase clarity in the old learning, and the result will be that he will acquire learning points that will illuminate the way for him in the future with new understanding. The very fact that the new understanding is dependent on the old is already known from the first explanation. The second explanation only comes to teach the way to make the initial acquisition. The general rule is ‘the way to sweeten something bitter is with something bitter’. So long as the person is not introduced to Torah, he has no desire for it at all. Even if he is informed by books and authors that there is no pleasure in the world like the enjoyment of Torah, he will not believe it. As long as he has not merited the taste of Torah it will seem to him that it is only a burden, a hard yoke. To this we tell the person, ‘Force yourself just once, and then you will be able to partake of its pleasantness and sweetness.’ Similarly, force yourself to review the old studies and then you will be able to broaden your understanding. We find that the first explanation informs us that the very effort is dependent on the ability of the vessel to contain and the second explanation informs us how to expand the volume of the vessel through hard work.

Now we can also understand the intent of the posuk (Shemos 19:5) 'ועתה אם שמוע תשמעו בקולי' ושמרתם את בריתי והייתם לי סגולה מכל העמים' – 'And now, if you hearken well to Me and you will keep My covenant, you will be a treasure to Me from among all the peoples'. Rashi explains: And now – if you accept the Torah upon yourselves now, it will be pleasant to you from now on, for all beginnings are difficult. We find that it is just the first listening that requires coercion, and once the person experiences the pleasantness of Torah, he will automatically want to hear more. Even if the person does not stay at the same level for smallness and greatness are constantly intermingled. Even after he recognizes the benefit of this coercion, he will find himself at a low level. Still the smallness he experiences now is not comparable to the smallness he felt before forcing himself to listen. Once he forced himself to listen, he knows what is incumbent on him to do to expel the darkness that envelopes him. We find that the initial coercion creates an opening and a passageway for the rest of his life.

This coercion applies to involvement in Torah and also the other mitzvos in the Torah. This is the intent of the expression of Chazal (Avos 4:2) 'one mitzvah leads to another'. In order for a person's soul to crave mitzvos, it is incumbent on him to start with a mitzvah, otherwise he will never want to do them **מִנְעוּרֵי רַע הָאָדָם** – 'for the design of man's heart is evil from his youth' (Bereishis 8:21). However, once he forces himself just once to fulfill a mitzvah for the sake of Heaven, then he will sense the pleasantness of mitzvos, and he will want to fulfill more. This is the conclusion of the Mishna, 'the reward of a mitzvah is another mitzvah'. The very mitzvah is reward, and it is enough for the person to enjoy the mitzvah and this is reward, and it encourages him to chase after another mitzvah to fulfill it.

May Hashem Yisbarach help us that we do things for the yoke of the Kingdom of Heaven and the light of Torah and mitzvos should shine upon us from Above, and we should enjoy their glow all our lives.

A Fascinating Revelation from the Megaleh Amukos

All the Nations Fear the Two Shins of the Tefillin Shel Rosh which Contain Seven Heads that Negate the Seven Names of the Yetzer HaRa

In this week's parsha, parshas Ki Savo, it behooves us to explore the incredible sanctity of the tefillin-shel-rosh (Devarim 28, 10): "וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך"—**then all the people of the earth will see that the name of Hashem is proclaimed over you, and they will be in awe of you.** We find the following teaching in the Gemara related to this passuk (Menachos 35b): **אלו אמר רבי אליעזר, תפילין שבראש**—**Rabbi Eliezer said: This refers to the tefillin worn on the head.** The Ba'al HaTurim writes that the tefillin-shel-rosh are alluded to by the following words: **ש"ם י"י נ'קרא**, **whose first letters spell ש"י, referring to the "shin" of the tefillin.** Prior to him, Rabeinu Bachaye wrote: **Here is a reference to the letter "shin" that is a halachah given to Moshe at Sinai; it is as if the passuk says: "All the people of the earth will see that the 'shin' is upon you, and they will be in awe of you."**

Hence, it is worthwhile to focus on several questions raised by the commentaries: (1) What unique feature of the tefillin-shel-rosh instills fear and awe in the other nations [more so than the tefillin-shel-yad]? (2) Why do the other nations fear the letter "shin" embossed on the tefillin-shel-rosh so much? (3) Where do we find that the name **Havaya** is alluded to more by the tefillin-shel-rosh than the tefillin-shel-yad, justifying the statement: **"The name of Hashem is proclaimed over you"?**

The Two Shins of the Tefillin Shel Rosh Contain Seven Heads

We will begin our journey by introducing the illuminating explanation of the Megaleh Amukos regarding Rabbi Elazar's

statement: **"This refers to the tefillin worn on the head."** As is his habit, he provides us with wonderful allusions associated with the tefillin-shel-rosh.

We learn in the Gemara (ibid. 35a): **"The letter "shin" of the tefillin (shel-rosh) is mandated by a halachah given to Moshe at Sinai."** In other words, the leather of the housing of the tefillin-shel-rosh protrudes on each side to form a letter **"shin."** Citing the Shimusha Rabbah, Tosafos write that the **"shin"** on the right side of the housing is formed with three heads; while the **"shin"** on the left side of the housing is formed with four heads. This accords with the halachah as it appears in the Shulchan Aruch (O.C. 32, 42):

"ש"י של תפילין הלכה למשה מסיני, שיעשה בעור הבתים של ראש כמין ש"י בולטת מקמטי העור, אחד מימינו ואחד משמאלו. של ימין המניח של ג' ראשים, ושל שמאל המניח של ארבע ראשים."

The Megaleh Amukos explains the significance of these two "shins." In his sefer on Vaeschanan (192), he explains at length a wonderful story in the Gemara (Kiddushin 29b) involving Rav Acha bar Yaakov, who went to learn Torah in the Beis Midrash of Abaye:

"שמע אביי דקא הוה אתי הוה ההוא מזיק בי רבנן דאביי דכי הוו עיילי בתרין אפילו ביממא הוו מיתזקי. אמר להו לא ליתבי ליה אינש אושפיזא אפשר דמתרחיש ניסא. על בת בההוא בי רבנן אידמי ליה כתנינא דשבעה רישוותיה [נראה אליו המזיק כמין נחש בעל שבעה ראשים], כל כריעה דכרע נתר חד רישיה. אמר להו למחר, אי לא איתרחיש ניסא סכינתין."

Abaye heard that Rav Acha was coming. There was a certain demon in the Beis Midrash of Abaye. Even two scholars entering together during the light of day would be

harmful. Abaye said to his students, “Do not provide him (Rav Acha) with lodging; thus, he will be compelled to sleep in the Beis Midrash; perhaps a miracle will occur (in the merit of his righteousness, and the demon will be killed).” He (Rav Acha) went and slept in that Beis Midrash; it appeared to him as a seven-headed serpent. He began to pray. Each time he bowed down, one of its heads fell off (after seven bows, all seven heads fell off, and it died). He (Rav Acha) said to them (to Abaye and his students), “If a miracle had not occurred, you would have endangered my life.”

Rav Acha bar Yaakov Learned a Lesson from Yaakov Avinu

The commentaries are perplexed by Abaye’s actions. Why was he so sure that a miracle would occur on Rav Acha’s behalf that would kill the demon? Why wasn’t he concerned for Rav Acha’s well-being? The Megaleh Amukos explains Abaye’s profound reasoning based on the encounter between Yaakov Avinu and Eisav described in parshas Vayishlach (Bereishis 33, 3): “והוא עבר לפניהם וישתחו ארצה שבע פעמים עד גשתו עד אחיו”—and he went before them and bowed earthward seven times until he reached his brother.

The Zohar hakadosh inquires (Vayishlach 171b): How did Yaakov bow down before Eisav? Wasn’t he transgressing the prohibition (Shemos 34, 14): “לא תשתחוה לאל אחר”—you shall not bow down to another god? It answers that Yaakov saw that HKB”H passed before them, as indicated by the words: “And he went before them.” These words can be interpreted as a reference to HKB”H passing before them. Yaakov bowed down before HKB”H; he wasn’t bowing down before Eisav. Even so, why did HKB”H see fit to pass before them?

The matter can be explained based on what we have learned in the Gemara (Succah 52a): “שבעה שמות יש לו ליצר—שבעה שמות יש לו ליצר—the yetzer hara has seven appellations; they represent its seven forces of tumah. Elsewhere, the Gemara indicates that there are (Sotah 10b): “שבעה מדורי גיהנם”—seven chambers of Gehinnom. They were designed to punish the reshaim who heeded the advice of the yetzer hara, who has seven names, representing seven distinct forms of tumah. So, when Yaakov encountered Eisav—whose guardian angel is none other than the yetzer hara—HKB”H passed before them, prompting Yaakov to bow down to Him seven times. Thus, he weakened all seven forces of tumah associated with Eisav.

Now, we can posit that Rav Acha learned this tactic from Yaakov Avinu. He bowed down seven times to HKB”H to kill the seven-headed demon, just as his forefather had done to weaken the forces of Eisav. Also, we have learned in the Gemara (Berachos 7b): “דשמוא גרים”—a person’s name reflects on his character and essence. Thus, the name Rav Acha bar Yaakov alludes to the fact that he received the power to vanquish the seven-headed serpent from Yaakov Avinu. This explains very nicely why Abaye relied on the fact that a miracle would occur for Rav Acha bar Yaakov, enabling him to kill the demon. He perceived from his name--“רב אחא בר יעקב”—that he possessed the power of Yaakov Avinu, who subdued Eisav by bowing down seven times.

To this, the Megaleh Amukos adds an amazing allusion. After Yaakov bowed down seven times, Eisav said to him (Bereishis 33, 9): “יש לי רב אחי”. For, upon seeing how Yaakov successfully subdued his seven forces of tumah by bowing down to HKB”H seven times, Eisav uttered prophetically: “יש לי רב אחי”—alluding to Rav Acha bar Yaakov, who would learn from Yaakov how to exterminate the seven-headed demon.

In this manner, he interprets the passuk (Mishlei 24, 16): “כי שבע יפול צדיק וקם”—for though the tzaddik may fall seven times, he will arise. By bowing down seven times, these two tzaddikim—Yaakov Avinu and Rav Acha bar Yaakov—subjugated the seven heads of the evil force and rose. In fact, HKB”H insinuates this to the primeval serpent with the pronouncement (Bereishis 3, 15): “הוא ישוּב ראש”—he will pound you on the head. HKB”H is telling the nachash that man will smash its seven heads by bowing down seven times.

Let us add an intriguing tidbit to the words of the Megaleh Amukos. In Sha’ar HaPesukim (Vayigash), the Arizal teaches us that Yaakov Avinu was a gilgul (reincarnation) and tikun of Adam HaRishon. His source is the statement in the Zohar hakadosh (Bereishis 35b): “דעה יעקב דוגמא דאדם הראשון הוה דיעקב שופריה דאדם הראשון הוה.” Moreover, our blessed sages allude to this fact in the Gemara (B.M. 84a): “שופריה דיעקב אבינו מעין שופריה דאדם הראשון”—the magnificence of Yaakov Avinu was a semblance of the magnificence of Adam HaRishon. As we know, as a consequence of the nachash’s duplicity, Adam HaRishon and all living creatures were sentenced to die. Hence, HKB”H implies to the nachash: “He will smash your head”—he, specifically, when he (Adam HaRishon) will reincarnate into

Yaakov Avinu. Then, he will avenge what you have done and will smash your head by bowing down seven times.

The Seven Heads of the Shins on the Tefillin Subjugate the Seven Heads of the Nachash

Now, let us return to the words of the Megaleh Amukos (Beha'aloscha). Based on what we have discussed, he goes on to explain the Gemara's (Shabbas 105b) elucidation of the passuk (Tehillim 81, 10): **לֹא יִהְיֶה כָּךְ אֵל זָר וְלֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לֵאלֹהִים נָכַר**, **"there shall be no foreign god within you, nor shall you bow before an alien god."** What foreign god exists in man's body? You should say that it is the yetzer hara. We can now suggest that the reason the yetzer hara is referred to as a **"foreign god"** -- **"אל זר"** — is because the word **זר** can be interpreted as an abbreviation for **ז' ראשים**—**seven heads**—alluding to its seven forces of tumah.

With this in mind, the Megaleh Amukos explains why two “shins” are embossed on the two sides of the tefillin-shel-rosh (one on each side). As we learned above, the **“shin”** on the right side has three heads, while the **“shin”** on the left side has four heads. Together, their seven heads weaken and subjugate the seven forces of tumah of the yetzer hara—the **“אל זר”**, the seven-headed demon within us.

We can now rejoice for we have achieved a better understanding of the Megaleh Amukos. He addressed the elucidation of the Tanna, Rabbi Eliezer, related to the passuk in this week's parsha: ויראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך וירא: "then all the people of the earth will see that the name of Hashem is proclaimed over you, and they will be in awe of you." Rabbi Eliezer teaches us that **this is a reference to the tefillin worn on the head.** We already cited Rabeinu Bachaye and the Ba'al HaTurim who write that the first letters of the words שֵׁם יְיָ נִקְרָא allude to the letter "shin" on the tefillin-shel-rosh. Let us explain based on what we have discussed so far. All the people of the other nations will fear that the seven heads of the two "shins" will annihilate them just as the seven-headed demon was destroyed by Rav Acha bar Yaakov, when he bowed down seven times. This is the gist of his sacred and illuminating words.

It is with great pleasure and delight that we can now apply what we have learned to the following statement by David

"שרים רדמוני חנם ומדברך בחד לבי, (Tehillim 119, 161): HaMelech
"princes have pursued me without cause, but from Your word has my heart feared.
I rejoice over Your word, like one who finds abundant spoils. According to the Arizal (Sha'ar HaPesukim), the
 passuk is referring to the **princes** of the seventy nations of
 the world. They are called **שרים**, because the singular **שר**
 is an abbreviation for **שבעה ראשים**—**seven heads**. So, how
 did David HaMelech overcome and defeat the princes of the
 seventy nations? **"שש אנכי על אמרתך".**

We can explain his meaning based on what we have learned in the Gemara (Berachos 30b): חזייה דרבה, אבאי הוה יתיב קמיה דרבה, אמר וגילו ברעדה כתיב, אמר ליה אנא תפילין מנחנא—**Abye was sitting before Rabbah. He (Rabbah) noticed that he (Abye) was very cheerful. He (Rabbah) said: It is written (Tehillim 2, 11): “And rejoice with trepidation.”** He (Abye) explained to him: I am wearing tefillin. In his commentary on the Aggados HaShas (homiletic passages in the Talmud), the Gr”a explains that Abye was referring to the passuk: שש אני על—**“The word שש in this passuk alludes to the two “shins” embossed on the tefillin-shel-rosh.** That is why Abye was so elated; he was wearing tefillin and that caused him to rejoice, in keeping with the words: **“שש אני”**. In this same vein, David HaMelech proclaimed: **“שש אני”**—in the merit of the kedushah of the two **“shins”** on the tefillin-shel-rosh, with their seven heads, I was able to subdue the seven heads of the princes of the nations of the world. This caused him to rejoice.

Amazingly, we can apply what we have learned to what the Reishis Chochmah brings down in the name of the Midrash regarding the passuk (Bereishis 32, 25): **“ויותר יעקב לבדו ויאבק איש עמו. אמרו ז”ל מלמד שרצה להורגו ולא היה בו כח, מפני שיעקב אבינו היה מזוין תפילין בראשו ובזרועו וציצית בכגדו, הדא הוא דכתיב וירא כי לא יוכל לו.”** **“And Yaakov remained alone and a man wrestled with him.”** They of blessed memory said that this teaches us that he (Eisav’s guardian angel) wanted to kill him (Yaakov), but he lacked the power, because Yaakov Avinu was armed with tefillin on his head and on his arm and with Tzitzis on his garment, as it is written: **“He saw that he could not defeat him.”**

Let us provide an explanation based on our current discussion. As we know, the malach wrestling with Yaakov was Eisav's guardian angel. We learn this from the Midrash

Tanchuma (Vayishlach 8): **וַיִּאָבֵק אִישׁ עִמּוֹ, זֶה סַמָּאֵל שֶׁל שָׂרוּ שֶׁל**—**“a man wrestled with him”; it was Samael, Eisav’s guardian angel.** We also know that he is the yetzer hara, who has seven appellations corresponding to its seven forces of tumah. Therefore, Yaakov cleverly adorned himself with a tallis and tefillin to defeat Eisav’s guardian angel with the seven heads of the two “shins” on the tefillin-shel-rosh.

The Goal of a Jew’s Service Is to Extract the Name Havaya Concealed within Eisav

Following this line of reasoning, we will now endeavor to explain the mention of the name **Havaya** in association with the tefillin-shel-rosh: **“All the people of the earth will see that the name Havaya is proclaimed over you, and they will be in awe of you.”** As we learned, Rabbi Eliezer expounds: **This refers to the tefillin worn on the head.** We will now introduce an explanation from the holy Admor, Sar Shalom of Belz, zy”a. After Yaakov received the Berachos from Yitzchak, it is written (ibid. 27, 38): **וַיֹּאמֶר עֲשׂוּ אֶל אֲבִיו הַבְּרָכָה אַחַת הִיא לְךָ אָבִי**—**“Is there but one berachah to you, Father? Bless me, too, Father!”**

He explains, in his own inimitable way, that the gematria of **יִצְחָק** is eight times **Havaya** (208). Each one is a berachah onto itself. Now, the gematria of **יַעֲקֹב** is seven times **Havaya**, representing the seven Berachos that he received from his father Yitzchak. This implies that one **Havaya** remained with Yitzchak that was not given to Yaakov. Hence, Eisav beseeched his father politely: **“Is there but one berachah to you, Father?”** After all, there is one **Havaya** that you did not bestow upon Yaakov. So, please, **“Bless me, too, Father!”** This concludes his sacred remarks.

For years, I’ve struggled to comprehend why, indeed, did Yitzchak only bestow seven Berachos from the seven names of **Havaya** upon Yaakov. Why did Yitzchak save the eighth Havaya—to which Eisav refers with the entreaty: **“Is there but one berachah to you, Father? Bless me, too, Father!”** Seemingly, it would have been preferable for him to give Yaakov all eight Berachos from the eight times **Havaya** contained in his name **יִצְחָק**; then, nothing would have remained for Eisav.

Nevertheless, as our blessed sages state in the Yerushalmi (R.H. 3, 5): **“דְּבָרֵי תוֹרָה עֲנִיִּים בְּמִקְוֶה וְעֹשִׂים בְּמִקְוֶה אַחֵר”**—sometimes

words of Torah are sparse in one place but rich and expansive elsewhere. With the Almighty’s help, I found a wonderful explanation in the Panim Yafos (Vayishlach). He explains the inherent allusion in the passuk: **“הַבְּרָכָה אַחַת הִיא לְךָ אָבִי”**—in the same way Sar Shalom, zy”a, did; however, he explains the matter magnificently in greater detail.

Eisav Is Sustained by the One Havaya

Our sacred sefarim, based on the Zohar hakadosh (Terumah 158a), teach us that every Jew must strive to serve Hashem with all seven midos emanating from the realm of kedushah. Of these, David HaMelech said (Tehillim 119, 164): **“שִׁבְעַת בְּיוֹם הַלֵּלְתִּיךָ עַל מִשְׁפָּטֵי צִדְקָךְ”**—**seven times a day I have praised you for your righteous ordinances.** Additionally, the wisest of all men said (Koheles 7, 14): **“גַּם אֵת זֶה לַעֲוֹנוֹת זֶה”**—**עֲשֵׂה הָאֱלֹקִים**—implying that the Almighty created the world with equal and opposite forces. Hence, just as the realm of kedushah emanating from Yaakov Avinu contains seven midos; correspondingly, the realm of tumah emanating from Eisav contains seven midos.

Furthermore, our sacred sefarim teach us, based on the Zohar hakadosh (Vayakheil 215b), that the forces of evil that oppose the forces of kedushah receive their sustenance from the realm of kedushah. Seeing as HKB”H is the one and only true force in the universe, it is impossible for anything to exist without receiving its sustenance from the realm of kedushah. It is the “nitzotzei kedushah”—sparks of holiness—that fell into the hands of the forces of tumah that sustain them and will continue to do so until the time of the geulah. At that time, HKB”H will deprive them of that sustenance and they will be rendered lifeless corpses.

With this introduction, we will now return to the explanation of the Panim Yafos. Eight times **Havaya** are alluded to by the name **יִצְחָק**. Since Yaakov personified the seven midos of kedushah, it was fitting for him to receive seven Berachos from seven times **Havaya**. For this reason, the gematria of the name Yaakov equals seven times **Havaya**. In contrast, the wicked Eisav personified the seven midos of the klipah; as such, he did not deserve any berachah from the seven times **Havaya**. Yet, to continue to exist, even Eisav required sustenance from the realm of kedushah; otherwise,

he would have vanished completely prior to his scheduled eradication at the time of the future geulah. Therefore, one **Havaya** remained with Yitzchak, which was necessary to sustain Eisav.

In this manner, the Panim Yafos explains the allusions inherent in the names **עשׂו** and **יעקב**. The name **Yaakov** alludes to the fact that he received seven times **Havaya** from Yitzchak. The name **Eisav**, on the other hand, reflects the fact that he personified the seven midos of tumah, but was sustained by the one **Havaya**. Hence, the gematria of seven times **טמא** (350), plus the gematria of one **Havaya** (26), equals 376—the gematria of **עשׂו**. This explains very nicely Eisav's entreaty: **"Don't you have one berachah left for me, Father?"** Since you gave seven Berachos to Yaakov—as alluded to by the gematria of the name **יעקב**—you still have one **Havaya** left. Therefore: **"Bless me, too, father"**—give me the one remaining **Havaya**, so that I will be sustained by the realm of kedushah. Otherwise, I will perish. These are his sacred words.

Based on what we have learned from the Panim Yafos, we can shed some light on a statement in the Gemara (B.K. 23b): **"אֲרֵס נָחֵשׁ בֵּין שִׁנָּיו הוּא עוֹמֵד"**—**the venom of the snake lies between its teeth**. We find an explanation in the Kol Eliyahu (ibid.), in the name of the Gr"a of Vilna, zy"a, based on the Midrash (S.R. 3, 12): **"שֶׂאִין נָחֵשׁ מִמֵּית אֶלָּא הַחַטָּא מִמֵּית"**—**it is not the snake that kills but rather the sin that kills**. The Gr"a provides us with a wonderful allusion. The middle letters of the two words **נחש** (snake) and **שטן** (Satan) are **"ches"** and **"tet."** The remaining letters are two set of **ש"ן** (meaning tooth). This then is the meaning of the statement: **"The venom of the snake lies between its teeth."** The snake's capacity to kill comes from the letters **חט** (the essential letters of the word for sin), which are located between **"its teeth"**—the two sets of **ש"ן** that remain after removing the letters **חט** from **נחש** and **שטן**. This concludes his sacred remarks.

Notwithstanding, we must still endeavor to explain the significance of the letters **ש"ן** that surround the letters **חט**. Based on what we have learned, we can suggest that the letters **ש"ן** allude to the gematria of seven times **טמא**—representing the seven forces of tumah controlled by the nachash and the Satan. Their sustenance, however, comes from Yisrael's sins. Thus, the letters **חט** (alluding to sin) insinuate themselves

between the **"shin"** and the **"nun"** to form **נחש** and **שטן**. Based on this idea we can suggest an allusion in the passuk (Tehillim 124, 6): **"בְּרוּךְ ה' שֶׁלֹּא נִתְּנָנוּ טָרֶף לְשִׁינֵיהֶם"**—**blessed is Hashem, Who did not present us as prey for their teeth**. Their teeth are the two sets of **ש"ן** in the names **נחש** and **שטן**; the reshaim use them to bite the forces of kedushah.

It Is a Jew's Task to Extract the Name Havaya from Eisav

Our sacred sefarim teach us that our primary task is to extract the sparks of kedushah that lie within the domain of the klipos. The Toldos Yaakov Yosef writes (Yisro): **We know that the main purpose of all our service in Torah, tefilah, intent of the mitzvos and intent of eating is to refine and elevate the "nitzotzei kedushah" from the depths of the klipos**. Now, seeing as the eighth **Havaya**, which sustains the wicked Eisav, represents sparks of kedushah that have fallen into the realm of the klipah, it is incumbent upon us to extract it from him and return it to the realm of kedushah.

In truth, as long as we have not merited the complete tikun associated with the future geulah, it is not within our power to extract the name **Havaya** from Eisav. Le'asid la'vo, however, HKB"H will retrieve the eighth **Havaya** that sustains Eisav and return it to the realm of kedushah. This is the implication of the passuk related to the future geulah (Yeshayah 52, 8): **כִּי עֵינֵי בְעֵינֵי יִרְאוּ בָשׁוּב יְהוָה צִיּוֹן**—**with their own eyes they will see that Havaya returns to Tziyon**. In other words, Yisrael will witness that even the name **Havaya** that has sustained Eisav will be returned to the realm of kedushah.

Now, this illuminates for us the meaning of the passuk: **"Then all the people of the earth will see that the name of Hashem is proclaimed over you, and they will be in awe of you"**—which Rabbi Eliezer expounds as a reference to the tefillin-shel-rosh. We learned from the Megaleh Amukos that the nations of the world specifically fear the two **"shins"** of the tefillin-shel-rosh—alluded to by the words **יִי נִקְרָא**. For, together, they have seven heads which are able to subdue the seven heads of the forces of tumah. Now, if we combine this with the insight of the Panim Yafos, it is apparent that by means of the tefillin-shel-rosh we are able to subdue the seven times **טמא** of Eisav.

Accordingly, when we merit totally abolishing the seven times טמ"א of **Eisav**—via the two “shins” with their seven heads—we will also succeed in retrieving the name **Havaya** that sustains him and returning it to the realm of kedushah. This is the implication of the passuk (Ovadia 1, 21): וְעָלוּ מוֹשְׁעִים בְּהָרַיִן לְשִׁפּוֹט אֶת הָרָעָה וְהִיתָה לַהוֹי”ה הַמְּלוּכָה—and **saviors will ascend Har Tziyon to judge the Mountain of Eisav, and the kingdom will be Hashem’s**. In other words, by retrieving the name **Havaya** that was buried within the name **Eisav**, the kingship will return to **Havaya**.

Thus, the passuk teaches us that in the merit of the tefillin-shel-rosh—with the seven heads of its two “shins”—we are capable of abolishing the seven forces of tumah associated with the seven times טמ"א in Eisav’s name. As a result, the name **Havaya** in his name will be returned to the realm of kedushah. Therefore, all the nations of the world are so in awe of the tefillin-shel-rosh, because it represents the termination of their sustenance with the arrival of the future geulah—swiftly, in our times! Amen.

Our thanks and blessings are given to those who donated for the publication of our weekly dvar Torah for the merit of אֲחֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל

Family Madeb for the
Refuah Shelimah of Lea bat Virgini

Arthur & Randi Luxenberg לזכות
of their wonderfull parents, children and grandson

To receive the mamarim by email: mamarim@shvileipinchas.com

To sponsor or dedicate
this publication, please
call the Areivim office:
845-371-2760 or email
info@areivim.com

Areivim

LIFELONG SUCCESS

EMERGENCY HOTLINE
Dial: 845-371-2760
or Text: 914-490-8129
and type the word
"EMERGENCY"

845-371-2760

INFO@AREIVIM.COM

WWW.AREIVIM.COM

To subscribe to the Weekly Email, please email info@areivim.com
and enter "Subscribe" into the subject line.

Please go to www.TorahAnytime.com to listen to Rabbi Shmuel
Gluck, and other popular speakers, on TorahAnytime.

By Rabbi Shmuel Gluck

In this week's Parsha, Klal Yisroel is instructed to mention 12 Kelolos when they enter Eretz Yisroel. The Akeida discusses why these, above others, were mentioned. Some of them involve very serious transgressions, such as worshipping idols. Others are less serious, such as Lo Sasig, the prohibition of pushing one's fence into his neighbor's property to steal some of his land.

The Akeida explains that the ones chosen are either very serious or are very common. The very common ones, because of their tendency to accumulate, are defined as severely as those Aveiros which are less common but more serious.

In addition, these 12 Kelolos are representative of categories of Mitzvohs, making each one greater than the specific Mitzvoh described. They are Mitzvohs which include others under their broader umbrella. Here are a few examples:

Asias Pesel, creating idols, runs counter to the foundations of Eemunah. Kibud Av V'eim represents the basis of human decency, primarily the need to be a Makir Tov, appreciative of those that have done us favors. Lo Sasig G'vul Rei'acho, the law not to encroach on your neighbor's property with the intention of annexing it as yours represents the foundation of communal living.

This Akeida was special for me as it reminds me that each Mitzvoh has an underlying meaning which, when we fulfill it, helps us become all-around better people. We become, for example, people who are appreciative of others. The opposite occurs when we do not fulfill these Mitzvohs. This is the most effective way to fulfill any Mitzvoh, to extract its message and grow, both in the specific area of the Mitzvoh itself and in the area of Middos generally.

Elul, Yomim Noroim, And Beyond Long-term Change In Our Relationship With Hashem Part 3/4

By Rabbi Shmuel Gluck

My third Elul dream focuses on how people should treat each other. This is one topic of Avodas Hashem that many people focus on in a vacuum, (e.g. today's conversation, today's favor). **That falls short of our responsibility to make Bein Odom L'chaveiro into one of our long-term goals. Personally, it is because I become overwhelmed, realizing that a lifetime project requires me to change almost every single interaction I have with almost every person I meet. Since that is very intense, I am not ready to do it, and therefore I don't "go there".**

What we are ignoring is that improving our Bein Odom L'chaveiro will increase the quality of our lives. Our interactions with others affect the quality of our friendships, our Sholom Bayis, and the emotional health of our children. Those are all things which we acknowledge are important to us. In other words, while the burden is immense, the advantage it offers us is just as immense. In addition, multiple Mitzvohs (I would imagine close to half of all Mitzvohs, if not more) are based on the quality of our interactions. It is impossible to ignore this portion of Mitzvohs and still consider ourselves to be fulfilling Hashem's commandments.

"Getting along" with others can mean many things. In this article, I am defining it as having a positive, emotional, and sensitive relationship with others. I am specifically discussing such a relationship with people that we find difficult to have such a relationship with. I am dreaming about getting along with everyone (except for those people that we are instructed to treat with respect, yet avoid as much as possible). I am dreaming of a

*"We treat every person
with the respect Hashem
wants people to be treated
with, whether they are
deserving or not."*

life where everyone wants to be our friends, and we want to be theirs, where everyone respects us because we are getting along with them.

Everyone wants what I describe but many consider it impossible because they believe that their relationships with others are sabotaged because of the way others treat them. It may be true that others make it impossible, with the enormous amount of effort they require to get along with them. Nevertheless, if we "up our game", we can get along with almost everyone. In this article, I want to convince people of the need and

responsibility to do so. Also, I want to offer a single tip which, when thought about, can increase people's ability to positively interact with others.

People become distracted when speaking to others. They forget what is important and consider what is unimportant to be important. For example, when asking for a raise, people may appreciate that conversations with their boss are not really concerned with whether or not they agree to their boss's view of sports or politics. They will "forgive" what they

believe to be their boss's wrong beliefs in order to increase their chances of receiving a raise. Parents act far more patiently with their children's teachers if they feel that they need the teachers on their side to help their child manage throughout the school year.

In these two examples, both employee and parent realize that the fact that they are speaking to their employer or their child's teacher is incidental. The importance of the relationship they have with what is important to them causes them to be mindful that their conversation represents something much bigger than their boss's political views or

LAYOUT BY RAMAPOST.COM

PARSHAS KI SAVO 5779

their child's teacher's views on Chinuch. Their family's income and their child's future are at stake.

What they are realizing is that their interaction with the person they are speaking with is not the entire story. There is a triangle: themselves, the person they are speaking to, and the third part of the triangle, the person they care about. My child's teacher may not deserve my patience but my child's future does.

The importance of recognizing the third person when interacting with others goes beyond the life-altering conversations. Every conversation has a triangle. Just as we think of our child when we speak to his teacher, we should think of Hashem every time we speak to anyone.

We should remember to treat people well because we are their friend or brother. But, when we can't think of a valid reason to treat someone well, there is the third point of the triangle, Hashem. We are speaking to a random person but we are representing Hashem. Therefore, **we treat each person not with the respect they deserve or don't deserve. We treat every person with the respect Hashem wants people to be treated with, whether they are deserving or not.**

Here is one example of how this idea can change the way we treat others. I saw in the Sefer Pele Yoetz how people should react when someone tells them a baseless Torah thought. He says that if it is harmless, those listening should just listen without commenting. While he doesn't use the following words, our Chachomim tell us that in many circumstances, Sholom is more important than Emes. While we may have a right to discredit the person we should not, because we should

remember the third part of the triangle, Hashem, and that He wants us to treat everyone with dignity even if they acted in a manner that does not warrant such treatment.

Considering this dream is difficult enough as it is. Acting on it is even more difficult. Parents, for example, are not satisfied when their children speak to each other civilly. They want them to truly get along. Hashem also wants people to act more than civil. He wants them to interact in a manner that shows that they truly get along with each other.

There is a series of Midrashim which I am only beginning to take as seriously as intended. Hashem is interested in true Sholom between individuals, families, and groups. The need for Sholom is not concerned with who is right and who is wrong.

Asking Hashem to give us, and those we love, a good year, while we remain Bachutz, completely unaware of what is expected of us, may result in a less than happy year. Our request must be accompanied by personal commitments and one of them must focus on a commitment to a better relationship with each person, and every group, in Klal Yisroel.

This does not have to be done because people deserve it but because Hashem is asking, even demanding, this of us and Hashem definitely deserves this from us. While this may be the most difficult of dreams, it may also be the most important one.

Story from "Torah Tavlin" By Rabbi Dovid Hoffman

מעשה אבות... סימן לבנים

In a room in the heart of the Ma'ayanei HaYeshua Medical Center in Bnei Brak, a unique kollel hums with the sound of Torah study. Established by Dr. Moshe Rothschild, founder of the hospital, the kollel is designated for Torah scholars who study complex halachic aspects of medical situations as they arise in the hospital. R' Yisroel Zicherman shlit'a, Rav of Brachfeld, Kiryat Sefer, is a former member of the kollel. While there, he became acquainted with a doctor who had recently arrived on aliyah from the U.S. This man had been raised in a totally assimilated family, in a part of America that was totally devoid of Judaism. R' Zicherman was curious to know what inspired a man like that to become religious.

The doctor was happy to share his remarkable story with him. "About eighteen years ago," he recalled, "I was treating a terminally ill patient. His body was gradually ceasing to function and his days were clearly numbered. After deliberating the case with a number of specialists, I presented the following option to the patient and his family: He could undergo a complicated surgery that might lengthen his life by another six months, but it would be expensive and very, very painful.

"It is never easy for me when I must leave such intense and difficult decisions to my patients. I understood the agonizing dilemma I had thrust upon the man and waited tensely for his response. 'This is not a decision I can make on my own,' he replied serenely. 'Only Rabbi Moshe Feinstein (zt"l) can answer that question.' I must admit, I had not heard of Rabbi Feinstein and didn't understand why an elderly rabbi needed to decide if a man should or should not undergo a painful procedure. I offered to accompany him to Rabbi Feinstein and personally present the intricacies of the case. In all honesty, my offer was not entirely free of ulterior motives - I was interested to see how a rabbi would deal with this situation.

"I will never forget that meeting. After I had clearly explained to R' Moshe how sick the man was and the level of pain he would be experiencing if he went through with the operation, do you know what he did? R' Moshe started to cry! And not just a little bit. No! He cried and cried, heaving with anguish as tears ran down his cheeks for almost twenty whole minutes! As a professional, I know how we gradually learn to detach, how years of

experience numb our sensitivities. Yet this rabbi, who met countless people a day, was moved so intensely by my patient's plight - who was neither a relative nor a close disciple, only a student from many years ago. And why? Just because he cared so much about all people! This made a huge impression on me." The doctor himself was misty-eyed as he recalled the meeting. "But even more than that, I will never forget what R' Moshe answered when he finished crying. In a soft voice, he asked both of us - patient and doctor - to come back the next day. He asked for some more time to think about this complex question.

"The next day, we came back and sat down with the Tzaddik. After much deliberation, said R' Moshe, he urged the man to have the painful operation. 'Go ahead and do the surgery. We will all pray on your behalf and ask Hashem to grant you many more healthy years.' As a physician, I was surprised. The level of pain this man would experience had me convinced that the eminent rabbi would take this into consideration and decide that he should avoid it. 'Just pray and believe in G-d,' was what I thought he would say - but he didn't.

"When R' Moshe noticed my surprised look, he turned to me and said, 'In the half-year reprieve this surgery will grant our friend, he will have the merit of answering Amen to many blessings. Each Amen will create a guardian angel for him. These angels will defend him before the Heavenly court and he will be granted a longer life in their merit.'"

The doctor turned to R' Zicherman and said, "This meeting with R' Moshe Feinstein and his answer touched me deep within my heart. I could see that R' Moshe understood how hard the operation would be for my patient. But he felt it would be worth it so the man could live longer in order to answer more Amens. In fact, R' Moshe felt that the man's Amens would have the power to guard him from bad things! At that moment, I realized that I must learn more about Torah and mitzvos and strive to emulate a righteous man like R' Moshe."

"Incidentally," the doctor added, "My patient had his operation and he did live longer - just as R' Moshe had predicted!"

MIZMOR L'DOVID

Divrei Torah Inspired by the Torah Commentaries of
RAV SHIMSHON RAPHAEL HIRSCH ZT"L

Parshas Ki Savoh - Tehillim 27 - Ori Veyishi

David Gurwitz

Rav Shamshon Raphael Hirsch zt"l defines "*Hashem ori veyishi*" as literally meaning that Hashem is the source of my real, true being, utilizing his definition of "*bishu'asecha*" in *Tehillim* 9-15 as renewed life.

How appropriate for the *avodah* of *Chodesh Elul* in preparing for the *Yomim Noraim* (which, interestingly, has a value, with the *kollel*, of 408, the value of *tzom*, *kol*, and *mammon*.).

Rav Hirsch continues in his timeless and timely description of the famous opening words to this *kapittel* of *Tehillim*:

"My enlightenment and my happiness come from the Lord. I let him guide me and I derive my awareness of Him and the desire to strive for the perfection of my being." Wow.

"Whom, then, should I fear? Whose greatness and might, then, should appear so overwhelming to me that I should feel so very small before him? This is *yirah*, fear, related to *kareh*, calling, and also to *karah*, kneeling, and *garah*, diminishing.

"If, of course, I were to derive my attitudes and principles only from my own mind, then I would indeed fear everyone who surpasses me in intelligence and willpower. However, '*Hashem ori veyishi - mimi eirah?*'"

The *Ibn Ezra* has a beautiful way of seeing *ori veyishi*. He says the following. Some say that *my light* refers to light at night, when there is no light, because the *neshamah* is afraid, and the salvation occurs during the day. Some say that *my light* refers to matters of the soul, and *my salvation* deals with matters of the body. Therefore, there is such strength in life that combines the *neshamah* with the *guf* that a person should not fear another person who tries to separate them in you.

Rav Yissochor Dov Rubin zt"l, in *Talelei Oros*, quotes several unique commentaries.

First, he cites Rav Elazar Shach zt"l, who asks that while we can understand that *my salvation* refers to *Yom Kippur*, why does *my light* refer to *Rosh Ha shanah*?

He quotes the *Gemara* in *Maseches Brachos* (28b) regarding Rabi Yochanan ben Zakkai crying on his deathbed, "*Hashem is the King of kings, who cannot be bribed, lives forever, and can imprison or be angry with me forever.*" The *Tanna Devei Eliyahu* says that Eliyahu Hanovi told his *talmidim* that judgment involves casting light on everything one did. Thus, *Rosh Hashanah* is the day of inspection in a discerning light that "penetrates to every detail, exposing everything. Hashem sees everything exactly as it was, and judges us accordingly. Therefore, Hashem is my light."

Second, he quotes the *Ponim Yafos*, written by Rav Pinchos Halevi Horowitz (1730-1805), brother of Rav Shmuel Shmelke of Nikolsburg. Both were *talmidim* of the Maggid of Mezritch.

The *Ponim Yafos* says that on *Rosh Hashanah*, when the moon is not visible, Hashem, in His great mercy, sends us light. It states in *Sefer Yeshaya* (60:19), that "*no more shall the sun be*

your light by day, nor shall the moon provide you brightness, for Hashem shall be your eternal light."

While *Rosh Hashanah* is a day of holy light, *Yom Kippur* is a day of forgiveness and salvation, since it was on *Yom Kippur* that Hashem forgave the *chet ha'Eigel* and gave us the second *Luchos*. *Ori veyishi* alludes to this, since it has a *gematria* of 613!

He adds: "*Rosh Hashanah* is a day of *zikaron* - *begematria* 283. Combining this with *kippurim*, which is *begematria* 356, we get 639, the value of....*Hashem ori veyishi*!

He goes even further. *Chazal* say that Hashem told Adam Harishon that just as he was forgiven for the *chet* of eating from the *Eitz Hadaas*, so would his descendants be forgiven. The *gematria* of *Eitz Hadaas* is 639, the same as *Hashem ori veyishi*.

I would like to add another connection to reading the *Akeidah* on *Rosh Hashanah*. *Chazal* state that the combined value of Avrohom, Yitzchok and Yaakov also equals 639. Avrohom and Yitzchok are obvious, but where is Yaakov hinted at? Hashem tells Avrohom: "*Vayabaku* - Chop wood." The letters of *vayabaku*, when rearranged, spell Yaakov!

Rav Avrohom Chaim Feuer points out in his almost 2,000-page masterpiece on *Sefer Tehillim* that the *Medrash Shocher Tov* explains that Dovid Hamelech is saying that the beginning of Torah study also starts a flow, which grows in accordance with the immersion and a person's desire and striving for Torah.

He adds that the Vilna Gaon describes *yeshuah* as assistance given to someone who cannot help himself. This fits well with the effect of seeing the light of *Rosh Hashanah* and wanting to do *teshuvah* and desiring to get close to the *Kisei Hakavod*. *Yom Kippur* is then given for that.

It is quite fascinating that the value of the letters of *Kisei Hakavod* added iteratively - meaning, *Kof*, *Kof Samach*, *Kof Samach Alef*, etc. - add up to 713, the value of...*teshuvah*. Every step we take *does* count and adds up in our *teshuvah* journey.

I would like to end with another thought that ties the words *Hashem ori veyishi* to *Rosh Hashanah* and the idea of rebirth. After all, we say at the outset of *davening* on *Rosh Hashanah* that today is the birthday of the world.

We discussed that the value of *binah* and *Elul* are equal. On *Rosh Hashanah*, Hashem "built" Chava, which the Torah describes as "*yaviben*." *Chazal* tell us that "woman's intuition" was being built into Chava's "building" from Adam's rib.

A woman becomes a mother at 41 days of the growth of a fetus, according to *Chazal*, and 41 is the value of *Alef Mem*, spelling *aim*, mother. One plus two plus three, up to 41 equals 861, which is the value of *Rosh Hashanah*. This is called the birthday of the world, since Adam was "born" then.

Chazal tell us that giving birth to a new habit - i.e., doing *teshuvah* - takes 41 days.

The Hebrew word for "if" is also spelled *Alef Mem*. Mothers take the "*av*," the fatherly source, the *Aleph-Bais*, the beginning of all beginnings, and open all possibilities - "if this, if that..."

The first letters of the words *LeDovid Hashem Ori* - *Lamed* (30), *Yud* (10) and *Alef* (1) - also add up to 41.

The ability to change for the better is right in front for us to "see" through the beginning of *Tehillim* 27.

Parashas Ki Savo

תשע"ט

פרשת כי תבוא

ובאת אל הכהן... ואמרת אליו הגדתי היום לד' אלקיך

You shall come to the Kohen... and you shall say to him, "I declare today to Hashem, your G-d." (26:3)

The individual who brings *Bikurim* makes a declaration: "I have come to the Land that Hashem swore to our forefather to give to us." *Rashi* explains the need for making a declaration which underscores the fact that *Eretz Yisrael* is our land which Hashem bequeathed to us. Why is it necessary to mention our gratitude to Hashem for giving us the Land? *Rashi* says: *She'eincha kafui tov*; "That you are not an ingrate." How important it is for us that the actions we perform ingrain in our psyche the importance of recognising and acknowledging the good that we receive from others. The entire *parsha* of *Bikurim* is focused on *hakoras hatov*, gratitude. We many never forget that the land which is ours is in our possession *only* because Hashem assigned it to us.

Hakoras hatov, says *Horav Aharon Leib Shteinman, zl*, is not a *halachah*, law; rather, it is *aleph bais* (abc) of *tzuras ha'adam*, the image of a man. One who is deficient in his sense of *hakoras hatov* is equally lacking in his *tzuras ha'adam*. In other words, he is simply not a human being! *Chazal* (*Avodah Zarah* 5b) teach that the *taanau*, complaint/accusation, against Adam *HaRishon* for eating of the *Eitz HaDaas*, Tree of Knowledge, was his *kafui tov*, ingratitude. One would think that he had committed a much greater sin than ingratitude. He transgressed Hashem's command. The Almighty said, "Do not eat." Adam ate. Is there a greater sin than direct insubordination to G-d's word? *Chazal* teach us that if one acts with ingratitude, he is no longer an *adam*, a man, a person, a human being. This was the first critique of Adam *HaRishon*. The rest followed. *Chazal* distinguish between the actual sin of the eating of the *Eitz HaDaas* and its precursor – Adam's lack of gratitude. (We must never forget that any deficiency that is attributed to the early giants of our history are only relative to us as mere mortals in comparison to their awesome greatness.)

The *Ramban* cites the ingratitude of the nations of Ammon and Moav – whose ancestors, Lot and his two daughters, were saved from certain death as a result of the prayers of Avraham *Avinu* – as the reason for distancing them from our People. This is a powerful statement. After all, it is not as if the descendants of Lot, centuries later, had any connection to Avraham. While it is, indeed, true that one who derives benefit from someone should be grateful, Ammon and Moav were not the direct recipients of this favour. How are they to remember what had occurred five hundred years earlier – especially since it was not Avraham who needed their favour, but rather, it was his descendants? In other words, the benefactor and beneficiary were long gone. This was a new generation who neither knew the benefactor nor the beneficiary. Should the obligation of *hakoras hatov* still be in force?

Horav David Kronglass, zl, explains that it is, in fact, their sin. They should *never* forget that they are alive today *only* due to the spiritual and moral generosity of Avraham *Avinu*, Patriarch of the Jewish People. Time does not erase or mitigate the obligation of *hakoras hatov*. The critique against Ammon and Moav was so strong, observes *Horav Leib Chasman, zl*, that as a result of their ingratitude, they were forever barred from entering *Clal Yisrael*. How can we accept someone who lacks human decency? One might muse; let bygones be bygones; what happened thousands of years ago should not affect our lives today. Apparently, a deficit in ingratitude is part of one's DNA and is transmitted, like a family disease, throughout the generations.

In a compelling *hesped*, eulogy, for *Horav Yeruchem Levovitz, zl*, the venerable *Mashgiach* of Mir, *Horav Shlomo Harkavi, zl* (*Mashgiach* of Grodno) asserted that every *bachur*, student, should study *Mishnayos* in memory of *Rav Yeruchem*, since they are inextricably bound to his soul via the unbreakable bonds of *hakoras hatov* that they have to him for the guidance that he gave them.

We have no dearth of stories concerning the *hakoras hatov* evinced by our *gedolim*, Torah giants, to *anyone*, regardless of station in life or level of erudition or observance. I have chosen to focus on a few short vignettes. In his youth, *Horav Aryeh Levin, zl*, studied in *Yeshivas Kaminetz* under *Horav Baruch Ber Leibowitz, zl*. He studied *b'chavrusa* with *Rav Baruch Ber* and completed *Meseches Eiruvim*. During his tenure in the *yeshiva*, he studied all of *Seder Nashim*, committing the entire *sefer* to memory. Despite his extraordinarily close relationship with his *rebbe*, *Rav Aryeh* left the *yeshiva* without telling anyone and transferred to *Yeshivas Volozhin*. He knew that *Rav Baruch Ber* would probably be displeased with his sudden move, but he felt it necessary as a result of the changing spiritual climate in the house in which he ate dinner every night. (This was the custom in those days. *Yeshivos* did not have kitchens. Instead, they enlisted the voluntary participation of the kind, generous members of the community to feed the students.) Apparently, the *baal habayis*, householder, at whose home *Rav Aryeh* ate was becoming infected by the spiritual malaise known as *Haskalah*, Enlightenment. Sadly, it affected many people who, as a consequence, began to look askance on the Torah way of life. Some of these people eventually became apostates. Fearing that the environment in which he ate dinner would eventually take its toll on his spirituality, *Rav Aryeh* left the *yeshiva*.

Rav Aryeh never shared his plans with his *Rebbe*. Indeed, he attributed all of the *tzaros*, troubles, that he endured in his life to the fact that he had upset his *Rebbe*. When asked why he had not informed *Rav Baruch Ber* of his decision, *Rav Aryeh* explained that the *baal habayis* was actually a fine, decent person (as were so many who fell prey to the scourge of the *Haskalah*); he had opened his home to him and made him feel comfortable. He felt it would demonstrate a lack of *hakoras*

Hebrew Academy of Cleveland

Dedicated to the memory of Ellis Goldberg z"l publisher and distributor of the Worldwide edition of Peninim

hatov if he would relate to his *Rebbe* his concerns regarding this man's spiritual deviation. His *Rebbe* would be hurt, knowing that the man whom he had recommended for his student's sustenance had become a wolf in sheep's clothing.

In his *tzaavah*, will, *Rav Aryeh* wrote, "I was very careful not to be ungrateful to anyone from whom I benefited."

One more vignette concerning *Rav Aryeh* demonstrates not only his consummate adherence to being *makir tov*, but also indicates his elevated spiritual plane. *Horav Eliezer Ozer, Shlita*, is *Rosh Yeshiva* of *Yeshivas Lomza*, Petach Tikva. His grandfather, founder of the *yeshiva*, *Horav Eliezer Shulevitz, zl*, was a primary student of *Horav Yisrael Salanter, zl*. Prior to opening the *yeshiva* in Petach Tikva, *Rav Eliezer* lived in Yerushalayim, where he gave a nightly *shiur*, lecture, in *kabbalah*, mysticism/the secrets of the Torah, to the premier Torah scholars of the city. Among them was *Rav Aryeh Levin* and *Horav Yaakov Moshe Charlop, zl*, *Rav* of Shaarei Chesed and *Rosh Yeshiva* of Mercaz Horav. As a result of his attendance at this *shiur*, *Rav Aryeh* felt a tremendous sense of gratitude to the entire Shulevitz family, resulting in his maintaining a very close relationship with them. This continued on to include *Horav Moshe Ozer, zl*, son-in-law and successor to *Rav Eliezer*, and, later on, his son, *Rav Eliezer Ozer*.

When *Rav Moshe Ozer's* daughter married, the family requested that *Rav Aryeh* act as *mesader kiddushin*, officiate. *Rav Aryeh* demurred, citing his *Rebbetzin's* (final) illness, which did not allow him to leave home for any extended period of time. Traveling to Petach Tikva was not a short trip. The family felt bad, but they understood that *Rav Aryeh* could not attend. How surprised they were when in the middle of the *chupah*, *Rav Aryeh* appeared. They were only too happy to have him participate by reciting one of the *sheva brachos*, seven blessings recited at a nuptial ceremony. Nonetheless, they were very curious about why he had changed his mind.

After the *chupah*, *Rav Aryeh* asked to speak with the *kallah's* parents. *Rav Eliezer* was also in attendance when *Rav Aryeh* revealed to them why he came to the wedding. He explained that the previous night, their late son (the *Ozer's* had a son who was killed in the war) had appeared to him in a dream and asked him to attend his sister's wedding and to relay to them *his bircas mazel tov*. He added, "You will encounter a number of challenges 'created' to prevent you from arriving at the wedding in a timely fashion, but, regardless, you should make the attempt." *Rav Aryeh* left at noon, allowing sufficient time for arriving to the wedding. Everything that could have gone wrong – did. First, the bus broke down. He then ordered a taxi that had a flat midway to Petach Tikva. The next taxi did not fare much better than its predecessor. Finally, after a number of replacements, he made it eight hours later to the *chupah*. Why did he do it? He owed a debt of gratitude to the Shulevitz family for the *shiur* in *Kabbalah* he had attended many years earlier. Also, he simply could not refuse the "deceased" son's request.

וירעו אתנו המצרים ויעננו ויתנו עלינו עבודה קשה

The Egyptians mistreated us and afflicted us, and placed hard work upon us. (26:6)

Previously in *Sefer Devarim* (5:15; 15:15; 16:16; 24:22), the Torah exhorts us to remember that we were once

slaves in Egypt. Here the Torah focuses on our affliction and persecution. The liberation was the high point in our spiritual education. We were introduced to *emunah*, faith, in Hashem, amidst the many miracles leading up to and including those that were a critical part of the Exodus. Why focus on servitude if the primary lesson was our freedom from this wretched bondage?

The *Sefer Chareidim* derives from here a powerful lesson concerning our obligation to – and the manner in which we should – serve Hashem. Clearly, remembering that we were liberated and taken out of a country from which no slave had ever escaped is a formidable memoir, which catalyzes many important lessons. A particular aspect of this remembrance, however, is crucial to our serving Hashem. We survived as slaves. We were there and "done that." We "walked the walk" and emerged a better people as a result, because now we know that slavery does not break us; it made us. Thus, if we can "make it" and survive as slaves, we should take those abilities and incorporate them in our "servitude" to the Almighty. We went from being slaves to the Egyptians to becoming servants of Hashem.

We are being taught an important and vital principle: we should never forget that we have the ability to serve. We should garner the lessons learned from this experience – the strengths: physical, emotional and spiritual – that make us better people – and apply them to serving Hashem. Every life experience serves a purpose in shaping the physical, emotional and spiritual character of a person. Hardship tempers one's emotional stamina. Challenges make us into better people. We should never forget that we were once slaves – especially when it comes to serving Hashem. He is the Supreme Master Whom we serve with love. Not only is it an obligation, it is also a privilege.

ובאו עליך כל הברכות האלה והשיגך

All these blessings will come upon you and overtake you. (28:2)

The various commentators focus on the word, *v'hisigucha*; "and (they will) overtake you." *Chazal* have written much about this blessing. *Horav Reuven Karlinstein, zl*, explains this blessing practically: They will "reach" you. At times, we are the beneficiaries of great blessing, but, sadly, we either do not perceive the blessing due to a lack of depth of understanding or due to downright obtuseness, resulting in our going out of our way to ignore, downplay and even denigrate the blessing. In all these cases, Hashem promises to see to it that the blessings reach us, that we open up our minds and hearts to realise and acknowledge Hashem's gift to us.

A classic case cited by *Rav Karlinstein* is the incident of a young *talmid chacham*, a Torah scholar, of note, an individual replete in *middos tovos*, wonderful, positive character traits. He was a *yarei Shomayim*, G-d-fearing, whose spiritual and ethical integrity was balanced and in-sync with his extraordinary relationship with people. He was absolutely a gem of a human being. *Rav Karlinstein* was singing his praises to his father who, albeit a wonderful person, was sorely lacking in his personal knowledge of Torah and concomitantly his appreciation of what Torah does for a person and the unbelievable heights to which one who excels in Torah can soar. Therefore, when he heard the accolades concerning his son, he countered, "What does he have

from all of this learning? I still have to support his family! In the field of material success, he is a dismal failure!”

This man should be the proud father of a diamond. Yet, he did not know it. This is to what the Torah is alluding: At times, Hashem blesses a person, but the person is clueless about the blessing. He may be holding a precious gem in his hand, but, for all intents and purposes, he has a simple rock. Hashem will see to it that the blessing will reach him and he will become more aware of his blessing.

Some individuals approach life as one big negative: nothing is good; whatever they see is in a negative light. The *nachash*, serpent, was cursed that everything he would eat would maintain the flavour of dirt. He could bite into the most luscious steak, and it would taste like mud. This was his curse. There are people like that, who are the beneficiaries of amazing good fortune – yet, they only see the negative. *V'hisigucha*; “it will reach you.” You will have a *hasagah*, an understanding, an appreciation of the blessing. This is how it will reach you. You will realise it is knocking at your door.

This, explains Rav Karlinstein, is the beauty of *maaser beheimah*, the tithing of animals, which requires that every tenth animal to go through the pen be marked and set aside as the tithe. Rather than count each animal and mark the tenth, why not simply take ten percent of his total herd and designate it as holy? The problem with taking ten percent off the herd is that a person begins to question his contribution. For example, if one has a thousand animals and he is asked to give one hundred animals, the amount will tug at his heart. After all, one hundred animals is a large contribution. If, however, one counts, one, two, three, four, five, six, seven, eight, nine – he realises that he has a large herd for which he should be thankful:

“I keep nine animals, so what if I give one away?” To give one hundred times is much simpler than giving one hundred, because one does not have the opportunity to focus on all of the good that he possesses. Realising that the first nine belong to him goes a long way in assuaging his begrudging feelings concerning *maaser beheimah*.

והיו חיך תלאים לך מנגד... ולא תאמין בחיך

Your life will hang in the balance... and you will not be sure of your livelihood. (28:66)

At first glance, these curses appear to be ominous. *Rashi's* explanation, however, makes these curses sound like minor inconveniences or the bleak economic picture to which many of us are accustomed. “Your life will hang in the balance” – refers to one who must purchase wheat from the market. “You will not be sure of your livelihood” – refers to one who relies on the baker/bakery for his bread. I never thought of being “relegated” to shop in the store for food, or to visit the bakery for a loaf of bread, as a curse.

Horav Chaim Shmuelewitz, zl, explains that the curse is: *V'lo saamin b'chayecha* (literally – you will not believe in your life), “And you will not be sure of your livelihood” means that you will be lacking in *emunah*, faith, in Hashem – a shortcoming that results in (at first) moderate (then extreme) depression. When one has a deficiency in his belief in Hashem – he is a cursed person. On the other hand, one whose faith in Hashem is unshakeable – even if he has nothing, he is blessed.

This was the level of *Klal Yisrael* during their forty-year sojourn in the wilderness. It is not the challenge that confronts us which determines blessing or curse; rather, it is how we respond that makes this designation. “The greatness of a person is determined by the challenges he is willing to overcome.”

Chazal understood that the ideal situation is when one has the ability to be self-sustaining. This is life in its truest form. Relying on others creates a feeling of uncertainty. This is a curse. Perhaps this is what the *Tanna* Hillel meant when he declared, *Im ein ani li – mi li*, “If I am not for myself – who will be for me” (*Pirkei Avos* 1:). We each have an “Ani”, “I”. We must live our lives – not that of someone whom we follow. If we do not live our lives – who will?

Va'ani Tefillah

שמע קולנו ד' אלקינו

Shema Koleinu Hashem Elokeinu.

Hear our voice, Hashem, our G-d.

Horav Shimon Schwab, zl, notes that we do not say “Hashem, hear our *tefillah*,” rather we plead, “Hear our voice.” *Koleinu*, our voice, does not mean the *sound* of our *tefillah*, since the *Shemoneh Esrai* is recited quietly. There is no voice (so to speak) to hear. It must mean (says the *Rav*) that the *tefillah* to which we refer when we say *Shema Koleinu* is a reference to the *kavanah*, intention, and thought one has when he prays. We ask Hashem to not simply listen to our voices, but to our *kavanah*, the intent, that accompanies our voices. Indeed, the true meaning of the *tefillah* which we recite are given their true meaning via our voices – the thought and emphasis which we inject into our prayer.

Rav Schwab employs a well-known analogy of a father who comes to his *Rav* with a complaint concerning his son who went off to *yeshiva*. “Father, send money!” How dare he send such an audacious letter? The father presented the letter to the *rav* and said, “Look, do you see what my son wrote to me? The sheer *chutzpah* of the boy!” The *rav* took the letter and began to read it. He then looked at the father and said, “You did not read this letter properly. In a trembling and pleading voice, the *rav* read the letter as a plea from the son begging his father to please send him some money. Upon hearing the *rav's* rendition of the very same letter that he had just read, the father broke down in tears: “I cannot refuse such a heart-wrenching plea for funds.” It is all in the reading. Likewise, we ask Hashem to listen to the tone and inflection of our prayers, because they take on a completely new meaning once they are delivered pleadingly and with supplication. Indeed, when we rattle off our prayers like the caller at an auction, they have very little meaning.

To sponsor a mazaltov, simcha or yartzeit, email: peninim@dvar.info

This publication is available worldwide via email and e-readers.

For info call: ISRAEL 02 532 6058 / USA (216) 371-7609 / UK 0208 420 4821

or e-mail: peninim@dvar.info

Parashas Ki Savo

Matching Funds

"May I help you gentlemen?"

"Yes, we have an appointment with Mr. Asher at 10:00."

"Yes, he is expecting you. You may go in."

Mr. Asher stands up as the Rabbis enter the room.

"Yes, my dear friends please come in. It is always a pleasure to see you."

"The pleasure is mutual, Mr. Asher. How have you been?"

"Fine, thank you. To what do I owe the pleasure of this visit?"

"Mr. Asher, we have a tremendous mitzvah for you. We have formed a tzedaka organization that provides food and basic needs to hundreds of destitute families, among them widows, orphans, and homeless people. We have pooled our energies into one central organization to work more efficiently."

"Excellent idea. Efficiency is important."

"Of course the sums of money that are required are very large, because we are caring for thousands of people. We are doing our best with a concerted, extensive fund raising campaign. We have been collecting for several months now. However, we are still far short of our goal. This is where you come into the picture. We have a proposition for you."

"Go ahead."

"We will make an all-out effort for the next month. We ask you, Mr. Asher, for a commitment for matching funds. We would like to approach contributors and tell them that each dollar that they give will be matched with another dollar, and the poor person will receive two dollars. Mr. Asher, if you agree to this plan, you are following the ways of Hashem Himself."

"How is that?"

"The mitzvah of *viduy masseros* (giving an accounting of the fulfillment of ones *maaser* obligations) is found in the weekly parasha (Devarim 26:12-14). After the person gives the accounting, he then offers up a prayer to Hashem. "Gaze down from Your holy abode, from the heavens, and bless Your people Israel..." (Devarim 26:15). The Alshich explains the prayer as follows. After the person has fulfilled his own obligation, making himself and other less fortunate Jews happy by sharing his wealth with them, he may then ask Hashem to do His part and provide for these people directly. May they receive their sustenance directly from the Almighty, and not from the hands of others. The same may be said about our pro-

ject, Mr. Asher. We will do our part, and then you can emulate Hashem and do your part."

"Rabbis, this is a very attractive proposition. I will accept it on one condition. The accounting that the person had to give on his *maaseros* was very detailed and extensive. Everything had to be given to the right people, in the proper time and amounts. It was not easy work.

express my appreciation."

Rabbi Katz was pleasantly surprised.

"That is fantastic, Aryeh. I am the one who owes you a thank you."

"You're welcome Rabbi Katz; but what did I do?"

"You expressed your *hacoras ha'tov* (gratitude), Aryeh. Do you know how many people call me every day and all

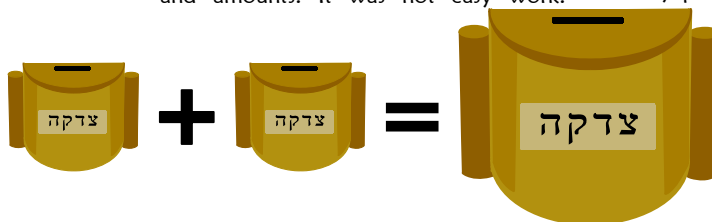
night, asking *shaylas* (questions concerning Torah laws) and advice?"

"I can just imagine, Rabbi."

"Very often I spend many hours speaking with the person or researching his *shayla*. After I give the answer, I usually do not hear any-

thing. This time it is different. It is so gratifying to hear from you that the problem was solved. It is even more heartwarming that you made a special phone call just to thank me."

"It is the least that I can do, Rabbi Katz, after all the help that you have given to me."

Therefore, if you want me to keep my part of this agreement, you must give me a comprehensive report of your efforts over the next month. Leave no stone unturned. Put your maximum effort into raising as much money as you can. Then I will reward you with matching funds."

"Thank you very much Mr. Asher. May Hashem bless you."

"Amen."

Kinderlach . . .

There are many collections for many tzedakas. Sometimes the amounts needed seem astronomical. How can your small donation make a difference? You may think, "Perhaps I should not give at all! This family needs thousands of dollars. I cannot help them." You must only do your part, kinderlach. The Alshich tells us that Hashem has His part. Your contribution makes a difference. In the zechus of your chessed, may Hashem do chessed and provide parnassa (livelihood) for all Klal Yisrael.

It's Great to be Grateful

"Hello."

"Shalom Rabbi Katz, this is Aryeh Levy calling."

"Shalom, Aryeh! How are you?"

"Baruch Hashem, Rabbi just fine."

"What's doing, Aryeh?"

"Last week I asked the Rabbi for his advice on how to handle a sticky situation with a neighbor."

"Yes, I remember that."

"I just wanted to thank the Rabbi. His advice was excellent, and the problem is now 100% solved."

"Wonderful! Thank you so much for telling me that Aryeh. What else is doing?"

"Nothing, Rabbi Katz. I just wanted to

Kinderlach . . .

The parasha begins with the declaration made when bringing the bikurim (first fruits). "And you will approach the Kohen...and you shall say to him..." Devarim (26:3). The person proceeds to make a lengthy statement, expressing his gratitude for the good that Hashem has done for the Jewish people since the days of Yaakov Avinu, down to the present bringing of these first fruits. Isn't it enough to bring the fruits? Why do we also have to make a long speech? The Sefer HaChinuch explains that expressing hacoras ha'tov arouses true feelings of appreciation in one's heart. Hashem wants us to truly appreciate the good, and not just go through the motions of bringing the bikurim. Rashi adds, in the name of the Sifrei, that the declaration shows that you are not unaware of the good. The Ikar Sifsei Chachomim expands on this point. If a person does not recall the source of the good, by making this declaration, he will push it out of his mind. He will come to ignore the good. This is a terrible fault. Seichel (common sense) alone tells us that being ungrateful is a lowly trait. Therefore, the Torah comes to implant gratitude into our hearts. Hacoras ha'tov is a trait that needs constant chizuk (strengthening). The Chovos HaLevavos goes even further. Hacoras ha'tov (literally recognizing the good) is the foundation of Avodas Hashem. The more a person feels indebted to Hashem, the more sincere will be his service to the Holy One.

Looking Forward

**והיה כי תבוא אל הארץ 26:1
אשר ד' אלקיך נתן לך נחלה.
וירשתה וישבת בה**

"And it will be when you enter the Land that Hashem, your G-d, gives you as an inheritance, and you possess it and dwell in it." It says in the Sifri that one should perform the Mitzvah of Bikkurim in order to have the Zechus of entering the Land of Eretz Yisroel. The obvious question is, how can it be that as a Zechus of performing the Mitzvah of Bikkurim Klal Yisroel will be Zoche to enter the Land of Eretz Yisroel, when the Mitzvah of Bikkurim only comes after Klal Yisroel conquer and settle the Land?

The Sifri says that the Loshon of "והיה" means that something happened immediately. In the Zechus that Klal Yisroel heeded the Mitzvah of Bikkurim, they were Zoche to enter the Land of Eretz Yisroel. This statement is quite perplexing, for how can we say that the Mitzvah of Bikkurim was supposed to be done immediately, when the obligation of Bikkurim is only after Klal Yisroel conquer and settle the Land of Eretz Yisroel. That would be fourteen years after they entered the Land. If so, how could it say that והיה means immediate, that Klal Yisroel are about to receive this Mitzvah, while they were still in the Midbar? Additionally, how could it be that they were Zoche to enter the Land of Eretz Yisroel in the Zechus of the Mitzvah of Bikkurim, when they didn't have the Mitzvah of Bikkurim prior to entering the Land? The Torah is teaching us here the greatness of the yearning and looking forward to perform Mitzvos. It says in Bereishis Rabbah 42:3 that the Loshon of "והיה" connotes joy. The Torah is telling us that Klal Yisroel were commanded regarding the Mitzvah of Bikkurim in the Midbar, that which they would not be obligated in until they conquered and settled the Land. Klal Yisroel were joyous with this Mitzvah that they would be able to fulfill in the future, and they looked forward to fulfilling it. When it says, "והיה" – that is was immediate, it is referring to the joy that Klal Yisroel immediately had about the Mitzvah, although they would not actually be able to fulfill it for many years to come. Brochos 6a – If one sought to perform a Mitzvah, and something unavoidable occurred that did not allow him to actually perform the Mitzvah, the Torah considers it as if he performed it. Shocher

Tov 62 – Hakodosh Boruch Hu said to Dovid Hamelech, "Even though you yourself did not build the Bais Hamikdash, being that you thought about it, and wanted to build it, I will call it after your name – it was Dovid's Bais Hamikdash." As it says in Tehillim 30:1 "מזמור שיר חנוכת הבית לדוד" The Posuk does not say Shlomo, who actually built it, but rather Dovid, for it was he who thought in his heart to do it. By Klal Yisroel having a joy regarding the Mitzvah of Bikkurim, it showed their true desire to perform it, and it was considered as if it was done. It was this Zechus of the Simcha, which caused it to be as if they performed the Mitzvah of Bikkurim, that was the Zechus in which Klal Yisroel were Zoche to receive the Land of Eretz Yisroel. Medrash Mishlei 12:20 – "וליעוצי שלום שמחה" – If one is lying on his bed at night and he says, "Tomorrow I will get up and will do something good for Ploni," he will be Zoche to rejoice together with Tzaddikim in Gan Eden in the future. This means that even before he did anything, because he planned on doing something good which is going to bring about peace, it is as if he already did it. Klal Yisroel were in the Midbar, but were already receiving reward for the Mitzvah of Bikkurim, a Mitzvah that they would not be obligated in for many years. (באר משה)

With all physical desires that one craves, the desire is only there until one completes the action. However, after he already had that which he desired, he no longer has any enjoyment from it, and will often regret his action, especially by a Yid after he Chas V'sholom sins against the Ribbono Shel Olam. However, with the Simcha of a Mitzvah this is not so, but on the contrary, after one completes the performance of the Mitzvah, he is joyous that he performed it, and is infused with Kedusha. That is the main purpose of the fulfillment of a Mitzvah – to be infused with Kedusha. This is what the Torah is alluding to here, that the main purpose for Klal Yisroel to enter the Land of Eretz Yisroel, is to revel in the splendor of Kedusha, for the Land of Eretz Yisroel is Kodosh. The Sifri is telling us that one should do this Mitzvah, for that is the purpose of entering the Land in the first place. By performing the Mitzvos of the Land of Eretz Yisroel, and the Mitzvah of Bikkurim, one will be Zoche to taste the Kedusha of Eretz Yisroel, and to enjoy the splendor of this Kedusha. The more one

performs the Mitzvos of the Land, the more he enters to the Kedusha of the Land. (טיב לבב)

"והיה" is a Loshon of Simcha, to teach us that there is no true joy except when we are living in the holy Land of Eretz Yisroel, as it says in Tehillim 126:2 "אז ימלא" – שחוק פינו – that Le'asid Lavo when we are Zoche to once again truly be in our Land, the holy Land of Eretz Yisroel, we will have true joy. (אור החיים)

There are many Mitzvos we cannot perform for they do not come our way, while there are many Mitzvos that we are Zoche to have the opportunity to perform. The Torah is teaching us a very important lesson in Avodas Hashem. How do we serve Hakodosh Boruch Hu? Do we Chas V'sholom serve Him like one who has jury duty, or do we serve Him with joy?

Do we hope that He won't notice us and that we will not have to perform Avodah, or do we look forward to the opportunity to serve Him in any way we can?

The Sifri is pointing out to us this important lesson of how we are to serve Hakodosh Boruch Hu, and when we do so in the proper way, we will receive reward even before we have the opportunity to perform the actual Mitzvah – or for that matter even if we never get to perform that Mitzvah. One can only truly be happy when we are Zoche to have the Bais Hamikdash, and Hashem's Name is complete. However, we can still have a little joy – and that joy is in looking forward to performing the Mitzvos of Hashem. Although we are not Zoche to have the Mitzvah of Bikkurim – we can still be Mekayeim it. We need to look forward to performing it when we will once again be Zoche to have the Mitzvah.

As we prepare for the Yomim Naro'im fast approaching, we must take this lesson to heart. We can't perform all the Mitzvos that we should prior to the Yemei Hadin. What should we do – how we will have a good judgment? We must have the proper attitude – the attitude of serving Hashem with great joy, and looking forward to the Mitzvos that we will be able to perform in the future. If we do this, Hakodosh Boruch Hu will make it as if we performed them, and we will enter the Yemei Hadin with many Zechusim. May we be Zoche to serve Hakodosh Boruch Hu with joy, and be Zoche to have a נתיבה וחתימה טובה.

PARSHA WITH

Rabbi Shmuel Brazil

YESHIVA ZEEV HATORAH

www.zeevhatorah.org

For sponsorship and to subscribe please email Yaakov@zeevhatorah.org

PARSHAS KI SAVO

תשע"ט RAV BRAZIL PARSHAS KI SAVO

ARE YOU A DESERVING PERSON?

Rebbe Menachem Zembach Hy"D wrote in the name of the Ari Hakodesh that the *mitzvah* of *Bikkurim* is a rectification of the sin of the *Meraglim*. An allusion to this is from the first *Mishna* in the third *perek* of *Bikkurim* that explains the process of selecting the first fruits that one must bring to *Bais Hamikdash*. The first ripe figs, pomegranates and grapes must be tied with a reed to indicate that they have been selected. Why did the *Mishna* select these three particular fruits? He answers that these are identical to the fruits that the Torah enumerates which the *Meraglim* took back to the camp of *Am Yisrael* with which they spoke *Lashon Harah* on *Eretz Yisrael* (Bamidbar 13,23 Rashi). This exacting parallel of fruits conveys that *Bikkurim* is a *tikkun* to the *Meraglim's chait*. How does *Bikkurim* correct the shortcomings of the *Meraglim*?

The Zohar Hakadosh explains that the *Meraglim* had a driving self interest which motivated them to talk bad about *Eretz Yisrael*. They saw in *ruach hakodesh* that when *Yisrael* enters *Eretz Yisrael* they would lose their positions of prestige and others would replace them. Their *Lashon Harah* about *Eretz Yisrael* came about because they felt entitlement to keep their jobs even in *Eretz Yisrael*. They forgot that Hashem gave them their position in the first place and therefore He can take it away from them when and wherever He sees fit (see first Rashi in Chumash).

This reminds me of the story of the *Chiloni Yid* who was told many times that working on Shabbos will not pay, for eventually he will lose all the money that he earned. The *Chiloni* thought he could outsmart Hashem and took out five different insurance policies from different companies in order to secure his fortune. "Now, tell me how can Hashem naturally take my money away from me", he exclaimed. His friend told him that Hashem might not be able to naturally take your money away from you but He can naturally take you away from your money! For that there is no insurance.

Bikkurim are the opposite of the shortcoming of the *Meraglim*. *Bikkurim* is solely a *mitzvah* of *Hakaras Hatov* to Hashem (Devarim 26,3 Rashi). The individual who brings his first fruits to *Yerushalayim* is well aware that his success is Hashem's miracle. One would think that by obligating the owner to wait, to control and refrain himself, from the craving of eating his prize fruits, is asking the impossible. Yet this is expected from every *Yid* in this scenario that he must overcome his feelings of entitlement of which he thinks he deserves to eat from them right now. The power to control his deep desire stems from the realization that in truth Hashem does everything from beginning to end, giving man room only to possess the power of *yiras shmayim* to choose good over evil. The person who brings the *Bikkurim* demonstrates that he does not possess the license nor the right to demand those first fruits, but rather he is driven by deep feelings of *Hakaras Tov* to Hashem for making this special gift of kindness available in his own vineyard and orchard.

With this understanding we find *Bikkurim* being a *tikkun* for the *Meraglim*. The Spies felt entitlement for their positions which is in contrast to *Bikkurim* that teaches humility, gratitude and service to Hashem who is the *Adon Olam*, and that all existence belongs to and is sustained by Him alone.

With this we can explain the Sifri on the first *passuk* of the *parsha* that in the merit of *Bikkurim* you will enter the land of *Eretz Yisrael*. But they did not yet enter in order to fulfill the *mitzvah* of *Bikkurim*? According to our explanation it means that if you will accept this *mitzvah* of *Bikkurim* upon yourselves then you will correct the sin of the *Meraglim* which penalized *Am Yisrael* from entering the land.

The proper mind set and posture with which one must enter Rosh Hashanah is that of realizing that nothing is owed to him even though he thinks that he has accomplished and risen in spirituality. One has to feel that he is a poor needy person who begs his benefactor for sustenance and life itself. This concept is reinforced by Rabbe Yitzchak (Rosh Hashanah 16b) who states that every year that at its beginning there is poverty, it will become enriched at its end. Both Rashi and Tosfos explain that the poverty at the start of the year is referring to people who *daven* in the form of supplication with a broken heart. This triggers that the mercy of Hashem will be bestowed on them. A poor person with a broken heart and spirit doesn't feel entitlement and deserving. The word *תחנונים* supplication is from the root word *תן*

PARSHA WITH

Rabbi Shmuel Brazil

YESHIVA ZEEV HATORAH

www.zeevhatorah.org

For sponsorship and to subscribe please email Yaakov@zeevhatorah.org

and חנם which means free and undeserving. The Vilna Gaon brings the passuk (Mishlei 18,23) ידבר רש that during tefillah one should view himself as a poor person. During the Ten Days of Teshuvah we are asked to call out to Hashem because He is close (Yehsaya 55,6) קרוב בהיותו קרוב and another passuk says (Tehillim 34 19) לב לנשברי לב that Hashem is close to the broken hearted. Therefore on Rosh Hashanah which is the day one of this special closeness with Hashem, one must have a true broken heart when he approaches Hashem with supplications. If this condition is fulfilled then the Torah promises that at the end of the year one will be enriched both in spirit and physical well-being.

The shofar mirrors this idea by first beginning with a sound of *tekiah* which symbolizes the call to one who feels complete and in good shape which is a misconception. The *second* and third callings of the shofar שברים תרועה which are broken sounds are to bring about in the person a broken heart by realizing how distant he has become from Hashem because of his spiritual shortcomings. As a *tzaddik* once said there is no greater *shelaimus* than a broken heart. Only then we blow another *tekiah* symbolizing the *shelaimus* that follows the broken heart.

That is why the acronym of these three fruits mentioned in the Torah by the Meraglim and Bikkurim ענבים רמון תאנה spell תרע hinting to Rosh Hashanah the day called תרועה. The passuk says (Tehillim 2,9) ברזל ברזל to shatter to pieces. The shofar which breaks one's heart is in order to achieve *teshuvah*, for Hashem is close to the broken hearted. So too, *Bikkurim* is tantamount to the destiny station of the shofar which is to feel broken over one's incomplete state of dedication and devotion to Hashem, compared to all the *chesed* that He bestows upon him incessantly.

It is interesting to note that the word לב is *gematriah* 32. When the heart is broken one has the word היא 16 half of the whole heart. The Ari Hakadosh writes that the word היא שומרה לאבותינו ולנו that we say in the Haggadah, the word היא is referring to the *Shechinah*. Why? We can say because היא is result of a broken לב. The *passuk* says אני אשכון את דכא I will dwell by the downtrodden. The *Shechinah* dwells in the broken heart and therefore merits חן from Hashem. If one really spends time being grateful for everything that Hashem does for him, he will not be able to keep up pace with the showering of Hashem's non stop *chesed* and therefore he will feel like a poor person who has nothing when beseeching Hashem with requests for good.

And now it is time to present the etymological insight as part of the equation. If one feels he deserves then he **de**-serves. A prefix of "de" before a word introduces a removal or negative such as we find in the words dehumidifier, demerit etc. Therefore if one feels he deserves reward from Hashem then he is removing his full service from Him. Without full *Hakaras Hatov* one can be led to feel that Hashem is indebted to him for his endeavors and not vice versa. Yet the *passuk* states (Tehillim 62,33) חסד כי אתה תשלם איש כמעשאו *Hashem displays chesed by rewarding each person according to his deed. The question that immediately arises is can reward be called chesed to the person that receives payment for his endeavors? The answer is that no one can do anything in any world with any existence without the constant sustainment of Hashem. The chesed of Hashem towards Man is that Hashem deems His own actions as Your actions כמעשאו as if it was considered your deed even though in the absolute truth it is not. This gift of incredible "consideration" is nevertheless the אמת according to Hashem as hinted in the gematriah of כמעשאו which is אמת.*

There are two words one in Lashon Hakodesh and one in Yiddish that sound alike, almost. **Efes** in LH means zero and **Epis** is Yiddish means something of substance. The message is the same as we have been saying throughout this *mamar* that when one feels he undeserving from Hashem and He owes him nothing, then he merits something substantial for his endeavors.

Let us come to Hashem on this Rosh Hashana with **Efes** and thereby merit a year of **Epis** of substantial ruach and growth towards Hashem. The pronunciation difference between the two which separates them is only a dot in the pay letter of **Epis**. It doesn't take much to become an **Epis** if you are willing to take out the time to think just a little about Hashem's constant tovos. The **Pay** day will be well worth that time spent.

GUT SHABBOS

RAV BRAZIL

We need you
to *carry us*,
so that we can
continue to *carry you*
every shabbos.

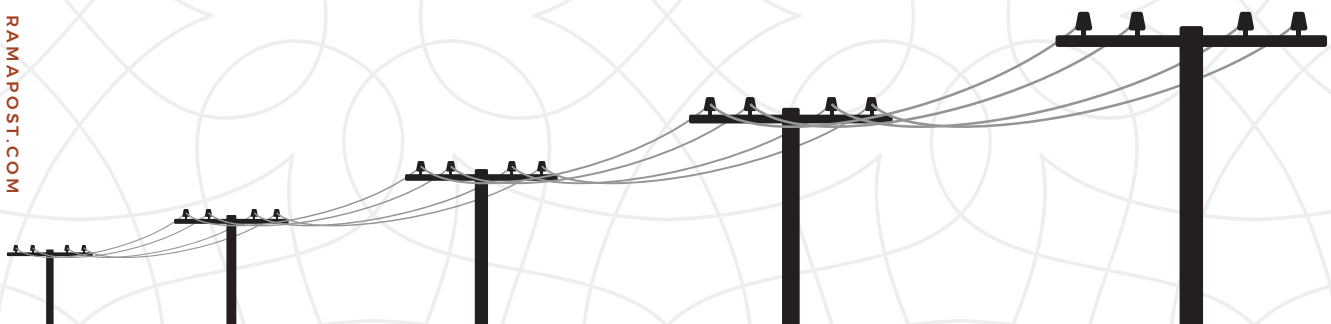
Would You Ignore THESE UTILITIES?

DON'T IGNORE THE UTILITY THAT ALLOWS
YOU TO *carry worry-free* ON SHABBOS

RAMAPOST.COM

FOR MORE INFO & TO PAY YOUR ANNUAL DUES:
888.805.ERUV (3788) • WWW.ROCKLANDERUV.ORG

WE ARE YOUR
ONE-STOP-SHOP
TO MARKETING SUCCESS

WE ARE A ONE-STOP ADDRESS FOR ALL YOUR
MARKETING, GRAPHIC DESIGN, PRINTING & MAILING NEEDS.

We take care of all details from start to finish - under one roof.

MARKETING

DESIGN

PRINT

MAIL

על הדף

בענין תורין קודמין לבני יונה

שלהי כריתות (כ"ח א) תנן תורין קודמין לבני יונה בל"מ יכול שהן מובחרין מהן ת"ל וכן יונה או תור מלמד ששניהן שקולין, וצריך טעם למה באמת בל"מ הקדימה תורה תורין רק ביולדת עשירה הקדימה בן יונה (ועי' בבב"ש פ' תזריע ש"כ ג"כ טעם). ו"ל דבאמת אע"ג ששניהן שקולין היינו למי שא"ל לו להביא יש לו מצוה כמו המרבה כדתנן א' המרבה כו' אבל מי שיכול בודאי מצוה שיתנדב הגדול יותר כמ"ש הרמב"ם סוף ה' איסורי מזבח וא"כ תורין שהם גדולים ובני יונה קטנים כדתנן פ"ק דחולין בודאי מצוה יותר להתנדב תורין אם אפשר לו ולכן בל"מ שמביאין חטאת ועולה של עוף הקדימה תורה התורין, אבל ביולדת עשירה שמביאה כבש בהמה לעולה ורק החטאת מביאה מעוף הקדימה בן יונה משום דביבמות ל"ב ב' גבי זר ששימש בשבת ובע"מ ששימש בטומאה וזר שאכל מליקה אר"ח שבת לכהנים הותרה ולא לזרים וכן מליקה וב"ק ס"ל שם דלכל הותרה ע"ש וכ' בעל"ז דפליגי אי טומאה הותרה בצבור או דחוי' וכן בשבת אי הותרה או דחוי' (וסוגי' ביומא מ"ו כבר קפרא וצ"ע) וכן במליקה, וא"כ למאי דפסק הרמב"ם כר"ח דחייב שתיים מבואר דמליקה לכהנים דחוי' ולא הותרה וא"כ יותר טוב להביא בן יונה שהוא יותר קטן מתור כדי למעט באכילת נבלה כיון שהיא רק דחוי' וכמו דק"ל גבי טומאה דחוי' בצבור ולכן הקדימה תורה כאן בן יונה [וא"ג דלא מצינו בשום מקום שיש להדר על עוף קטן משום מליקה ו"ל דבמין א' אין קפידא אבל כאן שהן ב' מינין יש הידור במין הקטן]. (שעמא דקרא פר' לך ד"ה ואת ע"ש עוד)

עניני תשובה

כתב הרמב"ם פ"א מתשובה ה"א דהחובל בחבירו אינו מתכפר לו עד שיתודה, ונשאל רבינו אם גם החובל בעכ"ם חייב להתוודות, והשיב **דמסתמא אינו חייב** (פ"א סק"ב).
כתב הרמב"ם פ"א מתשובה ה"ג שבזה"ז שאין ביהמ"ק קיים ואין לנו מזבח כפרה אין שם אלא תשובה, ונשאל רבינו במי שחטא בזה"ז ושב בתשובה ונבנה ביהמ"ק בימיו האם יתחייב להביא חטאתו קרבן ממש מלבד התשובה, והשיב **שיצטרך להביא קרבנו כשיבנה ביהמ"ק**, והביא רא"י מר' ישמעאל שקרא והטה ואמר לכשיבנה ביהמ"ק אביא חטאת שמנה כדאי' בשבת י"ב ב' (פ"א סק"ה).
כתב הרמב"ם פ"א מתשובה ה"ג דעיצומו של יוה"כ מכפר לשבים, ונשאל רבינו האם צריך כונה להתכפר ע"י עיצומו של יום או דסגי בזה ששב, והשיב **שיתכן שצריך כונה** (פ"א סק"ק).
כתב הרמב"ם פ"ב מתשובה ה"ד שמדרכי התשובה להיות השב עושה צדקה כפי כחו, ונשאל רבינו האם כפי כחו היינו חמשיית נכסיו כשיעור חכמים בעין יפה כמ"ש הרמב"ם פ"ז ממתני' ע"ה, או דילמא כפי כחו שכ' רבינו היינו עד שישאר לו רק להכרח וזהו אפי' יותר מחומש, והשיב רבינו **שלא יתן יותר מחומש** (פ"ב סק"ו).
כתב הרמב"ם פ"ב מתשובה ה"ד שמדרכי התשובה לשנות שמו, ונשאל רבינו שליט"א מדוע בזמנינו לא ראינו שנהגו שבעל תשובה משנה שמו, והשיב **משום שילעגו עליו** (פ"ב סק"ח). (לדופקי בתשובה)

מענייני הסליחות וער"ה

בא' דסליחות תשל"ה, שאל רבינו שליט"א את אביו ז"ע אם יש חתן אם פטורים מלומר תחנון של סליחות, וענה לו שאינו יודע, ולמעשה אמר רבינו לחזן שלא יאמר ואח"כ שאלו אביו מה עשה למעשה ואמר לו שלא אמר תחנון וכמדומה שגם אביו לא אמר תחנון.
אמר רבינו ששמע בשם מרן החז"ר זצוק"ל שאין להקפיד מלומר הפזמון 'מלאכי רחמים' כאילו שאנו מבקשים מהמלאכים ח"ו, משום שאין זה אלא כמו דרך ענוה שמראה שאין ראוי לו לבקש בעצמו. (אורחות רבינו)

א'ארייט למרן בעל החפץ חיים והמשינה ברורה

בחור מפנמה שואל, באיזה מידה מהמידות כדאי יותר לשים דגש - ענוה, קדושה וכו'? **לשים דגש על יראת שמים**. וכיצד ישים על כך את הדגש? **שילמד מוסר**. ולשאלתנו, **הציע לו רבנו ללמוד - בספרי חפץ חיים**.
שמעתי מרה"ג ר' ישי מנדל שליט"א ששמע מבנו של ר' מ. סולבצ'יק זצ"ל שהספיד את אביו ואמר ששאלו, וכי העסקנות לא מפריעה לו ללמוד ענהו ודאי אם הייתי יותר בלימוד ה' לא היה מזמין לי מצוות אלו אבל עתה שהזדמנו לפני אי אפשר להתחמק מהן.
שמעתי שהחז"ר אורה לאחד שלא יתעסק בעסקנות, ושאלו אותו אחד הרי חפץ חיים כן עסק, ענהו אחרי 80 שנה של תורה לשמה, אפשר. האם ללמוד משנה ברורה או ספר קיצור שולחן ערוך? משנה ברורה הוא פוסק אחרון.
בעה"ב באים ללמוד שעה בשבוע מה ללמוד עמם גמ', משנה, משנה ברורה, מוסר? **משנה ברורה, שידעו מה לקיים**. (כל משאלותיך)

מה מראה

© תמונת שמורת

תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה (כ"ח מ"ז)

במהלך הקבלת קהל היומית אצל מרן שליט"א, בולטת במיוחד העובדה כי חלק ניכר מהפונים, מדוכדכים ממצבם, שבורים מהצרה שניחתה עליהם, ומיואשים מעול החיים והר המטלות שלפניהם, לא פעם מגיעים ולוחשים למרן כי טוב מותם מחייהם, ה' ישמרנו. כך הם החיים - טומנים בחובם הפתעות ובלתי נודע.

תחת אחד השיחים הסביר מרן שליט"א כי מצבם של אלו נובע משני בעיות עיקריות: הראשון - חסרון באמונה ובהשגחה פרטית, כי מי שמאמין בבורא עולם לא נבהל משום מצב כי הוא יודע שהוא בידים טובות. השני - חסרון בשמחה בקיום המצוה, אי שמחה מביאה למועקה ובעיות רבות. ובספרו אורחות יושר הוא בוחר להרחיב על זה, וגם מביא שם עיצה מעשית להגיע לשמחה. אף שאין זה מטרת הספר כלל, וזה לשונו שם בסימן כ"ז: ...בעשיית המצוה אל יחשוב שהיא עליו כמשא וממהר להסיר מעליו, אבל יחשוב בשכלו כאילו בעשותו אותה המצוה ירויח אלף אלפים דינרי זהב ויהיה שמח בעשותו אותה המצוה בשמחה שאין לה קץ מלב נפש ובחשק גדול כאילו ממש בפועל נותנים לו אלף אלפים דינרי זהב אם יעשה אותה מצוה...
יזכנו ה' לעשות כל המצוות ולעסוק בתורה בשמחה תמיד.

בתמונה:

בתמונה הנדירה: (חשון תשנ"ה), מרן קורן מאושר, טרם בא לקיים את מצות פדיון פטר חמור, הוא מברר אצל בעל החמור מספר פרטים נחוצים, שאינו כהן או לוי וכדומה. בכל קיום מצוה הוא מאושר, ובפרט אם מקיים מצוה נדירה, נפשו לא יודעת גבול לשמחה כל אותו היום.

ליצירת קשר: ✉ ig0533145900@gmail.com

✡ רבי יהודה הנשיא 52 בני ברק

☎ 053-3145900 ☎ 077-2092005

ניתן לתרום גם במכשירי "קהילות" ו"נדרים פלוס" בבתי הכנסת,

יש ללחוץ על לחצן 'קופות נוספות' ובחיפוש 'דברי שי"ח', או בטלפון:

נדרים פלוס 03-7630585 שלוחה - 1586

קהילות 073-2757000 שלוחה - 4310

גיליון מס' 346 פרשת כי תבא
תשע"ט שנה שביעית

ברכת מזל טוב לידידינו החשוב
הר"ר יעקב ישראל קניבסקי שליט"א
נכדו נאמן ביתו של מרן שליט"א
לרגל הולדת בתו שתחי' בשעטו"מ

דברי שי"ח

ממרן רשכבה"ג שר התורה הגר"ה קניבסקי שליט"א

מענייני הסליחות

אשה שלא הספיקה לומר סליחות ביום לפנה"צ אם בעש"ק יכולה לומר אחרי צהרים, אף שאין אומרים אז תחנון? יכולה לומר. אשה שאומרת סליחות בבית, ואינה אומרת י"ג מדות כי זה ביחיד, האם יכולה לומר סליחות לפני חצות הלילה? אי אפשר לומר קודם חצות, יש זמן לסליחות, וזה לא הזמן. אומרת בסליחות בבוקר של יום א' האם תאמר במוצאי יום מנוחה. יכולה לומר, כי זה קאי אציבור [שהם מקדמים במוצאי מנוחה]. וגם שכל יום א' יכול להיחשב מוצאי יום מנוחה. [ולטעם א' כל הנך דברים כגון שמזכירין תענית והוא לא מתענה גם כן יכול לומר קאי אציבור]. אמר לי רבנו: אין זו צורה לומר סליחות שלא באשמורת הבוקר ער שלאפצאץ אויס ובה לומר סליחות... בישיבה בפתח תקוה הלכתי לסליחות בנץ בבהכ"נ הגדול ואמר סליחות, ואח"כ התפללתי בנץ. ועל ידי זה ראיתי שם ספרים מעניינים, מצאתי שם כמה ספרים שחננו שמו של רבי זונדל מסלאנט שכמה מתלמידיו היו בין המייסדים של הת"ת, והיו שם הגהות בכתב יד קדשו, והעתיקתם. ובשיח השדה ח"ג בסוף יש ליקוטים והערה אחת שהיא ארוכה שהעתיקתי והדפסתי שם. רבנו היה חזן ב'סליחות' בבית המדרש שלו לדרמן, וכאשר שב לביתו התעניין האם שמעו את קולו (החלש בשנים הללו) והשבתי בחיוב וגם על נוסח והניגון. אמר רבנו: זה שירים של חזנות שלי... הייתי חזן כל שנה בסליחות וגם בערב ראש השנה אצל החז"א, כמו כל הילדים שרוצים להיות חזן.

(כל משאלותך)

ירח האיתנים

לשותפינו היקרים שיחי'

ימים אלו הם ימים של חשבון נפש, כל אחד ואחד לעצמו על כל מה שעבר בשנה האחרונה, גם אנחנו אם נסתכל לאחור א"א לתאר ולשער את הצמא הגדול ההולך וגובר מדי שבוע איך שרבים מבקשים עוד ועוד ללמוד מתורתו של רבינו שליט"א, וב"ה זוכים אנו לסיים את השנה עם סיפוק גדול של סייעתא דשמיא בהוצאת הגליון מדי שבוע בשבוע והפצתו בבתי הכנסת ובהיכלי התורה כאן בארץ ישראל ובמדינות רבות ברחבי העולם.

זו גם ההזדמנות להודות לכל אותם שותפים בהפצת דברי התורה ע"י הדפסת הגליון והפצתו במקום מגוריהם ובפרט לגרים מעבר לים אשר מדפיסים מדי שבוע את הגליון ומזכים את הרבים, וכן אלו שנדבה ליבם להיות שותפים בהוצאות לזיכוי הרבים במשך השנה.

לקראת הימים הנוראים וימי החגים הבעל"ט יצאו לאור א"ה קבצים מורחבים במיוחד, מתורתו של רבינו וגדולי ישראל.

כל אחד ואחד שירים את תרומתו בסך 20 ₪ יועבר שמו למרן שליט"א לברכת השנים ולברכת שנה טובה, בימים הנוראים הבעל"ט.

השבוע יצינו בכלל ישראל את הסתלקותו של מרן בעל המשנה ברורה והחפץ חיים ונשאל רבינו: מה יש לומר לתורמים על ענין החזקת התורה?

ואמר רבינו: שהחפץ חיים (שמירת הלשון ש"ג פ"ו) כתב שהללו המחזיקים תורה לעתיד לבוא הם יידעו ללמוד, שהרי כתוב שיישבו במחיצת תלמידי החכמים - "בצל החכמה בצל הכסף" ואם לא יידעו ללמוד איזה שכר יש להם בכך, זה עונש, על כורחך שייידעו ללמוד. רבנו אמר זאת בשמחה גדולה רבה כמי ששמח בשבילם - כמה טוב יהיה להם שייידעו ללמוד!

ואשרי הזוכה להיות שותף בהפצת דברי תורתו של רבינו שליט"א ניתן לפנות למס': 053-3145900

וכן ניתן להעביר גם באשראי דרך קהילות / נדרים בבתי הכנסת

עלי שי"ח

'זיווגים הגונים'

בשני מקרים מעניינים ביותר, בימים האחרונים. פסק רבינו בהכרעה דומה. השאלות עסקו בנושאי שידוכים.

השאלה הראשונה עסקה לגבי בחורה שרוצה לינשא ומחפשת את זיווגה, אלא, שאביה מבקש ממנה שתמתין עוד תקופה לא קצרה, הסיבה: הוא עבר אירוע רפואי וזקוק בחודשים הקרובים לעזרה, והיא יכולה לסייע לו להחלמתו המהירה, והנערה שלחה לשאול שעכשיו יש לפני הצעה מעולה של בחור ירא שמים ובן תורה, והיא מתחבטת כיצד ראוי לנהוג, האם כדאי לקיים מצות כיבוד אב ולא לסגור שום שידוך, או שמצוה עליה להינשא ואינה צריכה להמתין כלל.

תשובת רבינו היתה: יכולה לסגור שידוך, ובודאי אביה כבר ימצא דרך לסייע ברפואתו.

השאלה השניה, די דומה. עסקה בבחור מבוגר שמסיבות שונות הוריו פוסלים כל הצעה שמגיע עבורו. יתכן שצודקים ויתכן שלא, אבל המציאות היא ששום הצעה אינה מתקדמת, והבחור לא נשאר צעיר ורוצה כבר לבוא בברית הנישואין.

הבחור אמר, שיש לו אפשרות לסגור כבר שידוך שנראה מתאים, שלא על דעת הוריו, הוא מבקש לדעת מה דעת תורה. לעשות את זה או לא לעשות? רבינו הכריע: מן היושר להתייעץ ולא לעשות דבר בלי ההורים, אבל אם במקרה הזה נראה שהם יפריעו - אינך חייב לשאול.

בברכת שבת 580
3167816 חתם י'

להצטרפות לרשימת מקבלי הגליון במייל ניתן לשלוח בקשה לכתובת: divreysiach+subscribe@googlegroups.com

ניתן לתרום ולהקדיש ע"ג הגליון לע"ג, לרפואה ולהצלחה וכד', נשמח לקבל עובדות, הנהגות, וש"ת מרבינו.

אבל בשבילו, לראות אישה זה היה יותר
ייסורים מאשר לשים את העיניים שלו
בתוך האש, זו הייתה הדרגה של רבי מתא
בן חרש. לכן צריכים להגיד בזכותו, שהוא
היה חידוש בעולם הזה בעניין של שמירת
העיניים. שאצלו לפתוח את העיניים
ולראות אישה זה יותר גרוע מאשר להכניס
שיפודים של אש לעיניים שלו. זה יותר
כואב לו, ויותר מפחיד אותו.

אז זה אחד העיקרים, זה עיקר העבודה.
בקריית גת, איזה בחור שצריך ישועה
גדולה, רפואה, אז החברים שלו באו אליי
שאני אתפלל עליו. אמרתי להם: "אתם
רוצים בשבילו ישועה? תקבלו על עצמכם
להחליף את האייפונים לפלאפונים כשרים,
מסכימים? אז תהיה לו ישועה! יאללה!
לרפואתו! אתם אוהבים את החבר שלכם
נכון?"

אז באתי היום לקריית גת, אז אחד
מהבחורים אמר לי: "אני לא מסוגל! קשה
לי! תתיר לי!". נתתי לו סטירה, אמרתי לו:
"תגיד לי אתה נורמלי? מה אתה רוצה,
שאני אתיר לך לעשות עבירות? לשרוף את
הנשמה שלך? לשרוף את החיים שלך?"
כל עם ישראל שמקשיבים לנו – אל תהיו
טיפשים! איך אתה מחזיק אינטרנט? איך
אתה מחזיק אייפון? איך אתה אכזרי על
עצמך, לחטוא כאלו חטאים נוראים!
וזה מה שמעכב את הזיווגים! כל הצרה של
הדור של עיכוב הזיווגים זה בגלל שבני
ישראל לא שומרים את העיניים ובנות
ישראל לא הולכות בצניעות. זו הצרה, זה
גורם את עיכוב הזיווגים.

אז בעזרת ה', כל מה שלמדנו היום,
תתחזקו לחיות את העניין של 'העיקר הוא
האמונה', שזה היסוד של החיים, של
עבודת ה', כל שניה להיות בשמחה, כל
שניה.

ויהי רצון שנזכה, אמרתי לכם, שעם
ישראל רוצים שתהיה להם כיפת ברזל,
אבל אני רוצה שתהיה קסדת רבי נחמן.
קסדה מפלדה, שתגן על עם ישראל. לכן

צריך שלא תהיה מכונית שאין בה ליקוטי
מוהר"ן, שלא יהיה בית שלא יהיה בו
ליקוטי מוהר"ן, לא יהיה מפעל שאין בו
ליקוטי מוהר"ן, שלא יהיה בית ספר,
כיתה, שאין בה ליקוטי מוהר"ן, שלא
תהיה חנות, שלא יהיה משרד שלא יהיה
בהם ליקוטי מוהר"ן. שבכל מקום יהיה
ליקוטי מוהר"ן! בכל מקום ומקום! אז
אתם צריכים לעזור לי להפיץ את הליקוטי
מוהר"ן. אני כל מקום, כל מי שאני פוגש
אותו, אני אומר לו: "יש לך ליקוטי
מוהר"ן?", כל הזמן אני משתדל שיהיה
ליקוטי מוהר"ן איתי. "מה? אין לך
ליקוטי מוהר"ן? קח! עכשיו תקנה!".
שיהיה ליקוטי מוהר"ן בכל בית! בכל
הבתים של עם ישראל. ובעזרת ה' נזכה
שהגאולה תבוא ברחמים אמון כן יהי רצון.
כי כשמים ליקוטי מוהר"ן זה מציל
מגנבים ומציל מאש, ואש היינו טילים,
קטיושות, אטומים, זה מציל!
נסעתי במכונית, וחשבתי "עכשיו יש פה
אלפי מכוניות, אם כל מכונית היה בה
ליקוטי מוהר"ן הכביש הזה היה מוגן, יש
עליו 'פלדת רבי נחמן מברסלב'..."
הייתי באשקלון, אמרתי להם: "אתם
מפחדים לא? אז תקנו לכם עכשיו הגנה,
שימו ליקוטי מוהר"ן בבתים!". כל שדרות,
אשדוד, תשימו! שלא יהיה בית שאין בו
ליקוטי מוהר"ן! תבנו את הקסדה של רבנו
שתגן עליכם.
וכולם צריכים לעזור לי, לראות שלא יהיה
בית בארץ ישראל שלא יהיה בו ליקוטי
מוהר"ן, וגם שלא תהיה מכונית שאין בה,
שיהיה בכל מקום ומקום. תעזור לי, להגיע
למליון, חסר לי עוד קצת, וצריכים
להתחזק, בעזרת ה'.

העלון

לכבוד נשמתו הסהרה והקדושה של הדי"ק הקדוש אדמו"ר מורנו ורבנו נחמן בן פיגא זצ"ל.
וכן לעילוי נשמת הדי"ק הקדוש רבי יהודה זאב בן רבי יחיאל צבי ע"ה וכן לעילוי נשמת
הדי"ק חכם אברהם חי בן מסעודה

וכן לעילוי נשמת חברינו הקרובים ארז בן דליה ע"ה ובועז בן רומיה ע"ה. וכן לעילוי נשמת
פעילי בת"ר מאיר ע"ה. וכן לעילוי נשמת שלמה בן נעמה ע"ה בתוך שאר כל נפטר ישראל
ולחבדיל לרפואה שלמה של משה בן אידה שיחיה וכן לרפואה שלמה והצלחה של בת שבע בת
מינה שתחיה וכן לרפואה שלמה וחזרה בתשובה שלמה ב"ל ייסורים של כל בני ובנות ישראל
בארץ ובעולם

וכן להצלחת כל התורמים והתרומות ברחמינות ובשמיות.

לתרומות: 0527161619

לקבלת העלון במייל: elitzur424@gmail.com

לעילוי נשמת יפה בת גולסטא ע"ה. וכן לעילוי נשמת יוסף חיים בן אברהם ע"ה

שהם מלאים עצות להתקרב להשם
יתברך, אף על פי כן על פי רב קשה
להאדם לקיים העצה בעצמה. על כן
העקר הוא תפלות ותחנונות ובקשות"
ולא לעזוב את התפילות!

ובאמת 'העיקר הוא הרצון' ו'העיקר הוא
תפלות', זה אחד. כי רצון שלא מביא את
האדם לתפילה זה לא שלמות, זה טוב,
אבל זה לא שלמות.

ועוד רבנו כותב, בשיחות הר"ן, אות רט"ו:
"אמר: אצלי העקר הוא ראש השנה,
ותכף כשחולף ועובר ראש השנה. אני
מטה אזני ושומע אם מכין בכתל לעורר
לסליחות לשנה הבאה..."

רבנו אצלו היה רק ראש השנה, חוץ מראש
השנה לא היה כלום. עובר ראש השנה, הוא
כבר היה שומע את הגבאי שמעורר את
היהודים לסליחות.

מה אומר לכם, אין דבר גדול מזה, להיות
אצלי על ראש השנה.

כולם להיות תמימים, לשמוע לרבי.

עוד אמר רבנו, שהעיקר זה להשתדל לקרב
לה' יתברך בני אדם. אבל לא סתם בני
אדם, אלא הגדולים במעלה, שיש להם
חשיבות. כי בני אדם כאלו קשה לקרב
אותם מאוד, ושהוא זוכה לקרבם אשרי לו,
כי הוא דבר גדול כשמקרב נפשות גדולות
לה' יתברך. ואז אלו הקטנים הם כבר
הולכים אחרי הגדולים.

אם נצליח לקרב את הגדולים, תאר לך
שנוכה לקרב את כל הרבנים אז כל
התלמידים יבואו ממילא.
אז זה גם אחד העיקרים.

עוד עיקר, שכתוב בשיחות הר"ן: "פעם
אחת עמדתי לפניו והוא זכרוננו לברכה
היה מונח על מטתו ונזרקו דבורים אלו,
מתוך פיו הקדוש ואמר בזו הלשון: דער
עקר איז "מבטן שאול שועתי" (העקר
הוא: מבטן שאול שועתי)".

שאדם בהתבודדות להגיע לבחינה, למרות
שכל היום הוא הולך בשמחה ומודה לה',
אבל בהתבודדות הוא צריך להגיע לכזו
בחינה, שהוא באמת צועק לה' מעומק
הלב! צועק לה'! צועק!

ויש עוד עיקר. מישהו, אחד התלמידים של
רבנו, סיפר לרבנו על איזה צדיק, ושבח
אותו לפני רבנו, שהוא שיבר תאוות
אכילה, ותאוות שתיה. שאל אותו רבנו,
אבל את התאוה הידועה, איפה הוא אוהז?
השיב לו אותו תלמיד שהוא לא יודע.

וענה רבנו זכרוננו לברכה ואמר: "באמת
העיקר הוא רק התאוה הידועה! כי שאר
כל התאוות בקל יכולים לשברם, ועיקר
מעלת הצדיק הוא כפי קדושתו בתאוה זו,
שזוכה לשברה לגמרי!"

אז זה גם אחד העיקרים. לדעת מה עיקר,
על צריכים לעבוד בעיקר.

לשבר את התאוה!

אז באמת אחד מהצדיקים הנסתרים, אמר
לי שאני אפרסם את התפילה הזו, שעם
ישראל יתפללו אותה, אז כתבתי אותה
ב18, שבקרוב יצא הסידור זה מובא שם.

הוא כתב לי את התפילה, אני אקריא לכם:
"אנא ה' הושיעה נא את העיניים של עם
ישראל בניך שיזכו ברחמיך הרבים לשמור
את העיניים, בזכות רבי מתיא בן חרש
שמסר נפשו על קדושת העיניים וסימא את
עיניו..." אפשר להזכיר את הדיבור הזה
בהתבודדות: "רבנו של עולם, בזכות רבי
מתיא בן חרש! שסימא את העיניים! לקח
שיפודים של אש והכניס לעיניים שלו!
עיוור את עצמו בשביל לא להכשל!"

כשהוא ראה שהיצר הרע מתחיל להתגבר
עליו, והוא סובב את הראש לפה, אח"כ
לשם, השטן נדמה לו כאישה יפה ובא לו
מכל צד, והוא מעולם לא נכשל בראיה
אסורה, כשהוא הבין שהוא הולך להכשל,
לקח שני שיפודים, שם אותם באש, הכניס
אותם לעיניים שלו, נהיה עיוור. איזה
ייסורים זה, אי אפשר להבין איזה
ייסורים!

אמרנו שגם לרבנו נחמן מברסלב יש לו 13 עיקרים, נכון?

אז העיקר השלישי, אומר רבנו בתורה קי"ב: "העקר שהכל תלוי בו הוא אמת, לילך בדרך אמת לפי מדרגתו" העיקר זה אמת! שאדם חי באמת! לא ב'שופוני', שהוא חושב את עצמו שהוא משהו.

וגם לא בדיכאון של 'אני לא שווה כלום'.
הוא חי את האמת!

"כי 'חותמו של הקדוש ברוך הוא אמת' (שבת נה יומא ט), והוא יסוד הכל, כי אמת הוא ראש תוך סוף."

אדם צריך לבדוק את עצמו תמיד, כי אומר רבנו שמי שרוצה שיפתחו לו ממש כל השערים הרוחניים. מה יעשה? שלא יוציא שקר מפיו אפילו בטעות. רבנו כותב בספר המידות, מיד בסעיף הראשון: "מִי שְׂרוּצָה לְדַבֵּק אֶת עַצְמוֹ בְּהֶשֶׁם יְתָבָרָה, עַד שֶׁיִּלָּךְ בְּמַחֲשַׁבְתּוֹ מֵהִיכָל אֶל הִיכָל וְיִרְאֶה אֶת הַהִיכָלוֹת בְּעֵינֵי הַשֶּׁכֶל, וְשָׁמַר אֶת עַצְמוֹ מִלּוֹמַר שֶׁקֶר אֶפְלוּ בְטֻעוֹת."

צריך לבדוק את עצמו ששום מילה שהיא לא אמת שלא יגיד אותה, אפילו בטעות! אבל 'העיקר הוא האמת', כמו שאמרנו, זה פירושו שאדם מתבונן תמיד – באמת, מה האמת? בכל דבר בחיים – מה האמת? כמו שעכשיו משהו דיבר איתי, סיפר לי שהוא עבר איזו עבירה חמורה והוא עצוב מאוד, לא מוכן לשמוע כלום! אז מה האמת? האמת שככה ה' רוצה? זה מה שהוא רוצה ה' יתברך? שתהיה שבור לגמרי?

כל דבר בחיים, תחפש מהי האמת! לא האמת של היצר הרע שהוא כולו שקר, אלא מה האמת? מה ה' רוצה?

רבנו כותב בליקוטי מוהר"ן בתורה י', שעיקר העצה, שעל ידו אדם יכול לזכות, להתגבר על היצר הרע שלו, לבטל את המידות הרעות שלו ואת כל התאוות –

העיקר הוא על ידי התקרבות לצדיקים! רבנו כותב בפירוש, שזה העיקר, התקרבות לצדיקים!

כי הכל מקבלים על ידי התקרבות לצדיקים, הכל! אמונה, יראת ה', אהבת ה', הכל מקבלים על ידי התקרבות לצדיקים.

הצדיקים מחזקים אותנו, ומקרבים אותנו לה'.

רבנו כותב בליקוטי מוהר"ן, שהעיקר הוא תפילות ותחינות ובקשות, יהיה איך שיהיה, על כל פנים תמיד להמשיך להתפלל.

ככה כתוב בליקוטי מוהר"ן, חלק שני, תורה ק"א: "על כן העקר הוא תפלות ותחנונות ובקשות, יהיה איך שיהיה, על כל פנים ידבר בפיו באיזה בחינה שהוא, ויבקש מהשם יתברך תמיד, שיוציא אותו מחשך לאור ויחזירו בתשובה שלמה באמת, ואל יתן דמי לו עד שיענהו. ואף על פי שהוא קורא וצועק להשם יתברך זה זמן רב מאד, ועדין הוא רחוק מאד מאד, אף על פי כן אם יהיה חזק ואמץ בתפלות ובקשות, בודאי סוף כל סוף יענהו השם יתברך ויקרבו לעבודתו באמת, בודאי בלי ספק, רק חזק ואמץ."

לא לעזוב את התפילות! אבל לא לשכוח את הסדר, קודם כל אמונה!

כי הרצונות, השלמות של הרצונות זה תפילות. כי רק לרצות בלב, זה טוב, אבל זה לא שלמות. תפילות!

ורבנו אומר 'אל יתן דומי לו!' אין! שלא יעזוב את ה'! שיתפלל ויתפלל ויתפלל, עד שה' יתן לו! עד שיגיע לכל דבר! יזכה לתשובה שלמה, יזכה לכל מה שהוא צריך לעבודת ה'!

אומר רבנו: "כי אף על פי שנמצאים כמה עצות טובות בספרי רבנו, זכרוננו לברכה,

דיבורים צינך שיעורו השבועי של הרב שלום

ארוש שליט"א

החברך את עמו ישראל

בשלו

יתכנו טעויות בשל חרופת הכתיבה

נא לא לקרוא בשעת התגילה והקריאת התורה / העלון בוקדש לזכרותו של פורטו הרב שלום בן יצנה שיחיה ויאריך ימים בפריאת איתנה עד כאה וצרים שנה

ועכשיו הוא עושה תשובה, כמו שאמרנו, וידוי חרטה וכו'.

ואז הוא עובר ל'העיקר הוא הרצון', מתחיל לרצות –

"רבונו של עולם תודה לך על כל מה שאתה נותן לי! ותודה שעוד לא עזרת לי, כי ודאי הכל לטובתי! תעזור לי מעכשיו! תעזור לי שמעכשיו אני אתגבר על היצר הרע שלי! תעזור לי הקב"ה! תן לי את הכוחות!"

אחרי שיש לך את 'העיקר הוא האמונה', עכשיו אתה יכול לעבור ל'העיקר הוא הרצון'.

אבל קודם כל זה 'העיקר הוא האמונה', שכל שניה אדם הוא שמח! כל שניה!

הוא לא מוותר לעצמו! הוא רואה שהוא לא שמח, הוא אומר: "אין! רבונו של עולם! אני, עד שאני לא שמח, עד שאני לא מאמין שזה הכי טוב בשבילי המצב שלי, אני לא רוצה כלום! אני רוצה רק אמונה! אני לא רוצה לחיות בשקר! לא רוצה לחיות בלי אמונה! לא רוצה! לא רוצה כלום, מהרגע הזה אני רוצה קודם כל לחיות באמונה, כל שניה בחיים!"

ולכן כל הזמן הוא שמח, כי כל שניה בחיים הוא בודק את עצמו, אם הוא שמח? מצוין! סימן שהוא מאמין. אה, הוא לא שמח? אה, הוא לא מאמין? אז הוא מבקש מה' רק אמונה!

"תן לי את האמונה, שאין, זה הכי טוב בשבילי המצב שלי! הכי טוב! בגשמיות וברוחניות!"

ואחרי שמשיגים את האמונה, אז עושים תשובה, ואז מתפללים, עוברים ל'העיקר הוא הרצון', מבקשים.

טוב, אז עד כאן למדנו שני עיקרים. עכשיו נעבור לעיקר השלישי.

מה שרבנו הקדוש אומר ש'עיקר התשובה ישמע בזיונו ידום וישתוק', זה לא פירושו שזה כל התשובה!

קודם כל אתה צריך לקבל באהבה את המצב שלך הרוחני, שכמו שאמרנו זה עיקר האמונה.

ואז אתה עושה תשובה!

כי כל יום אתה עושה חשבון נפש, וכל יום אתה עושה תשובה, כשאתה יודע שנכשלת באיזו עבירה ואתה עושה תשובה, כמו שכתוב ברמב"ם את הסדר של התשובה, שיתוודה ויתחרט, יבקש סליחה, ויקבל לעתיד. עושה תשובה כפשוטו! בפועל אתה עושה תשובה!

אבל קודם כל, דבר ראשון – העיקר הוא האמונה! לשמוח! כל רגע נתון בחיים תהיה שמח במצב שלך, הגשמי, והרוחני! שמח! שאדם אומר: "אני רוצה להאמין בך! זה מה שאתה רוצה שאני יעבור, זה המקום שלי! אני שמח במקום שלי!", "זה המקום שלי שעוד אין לי ילדים", שיש לו חובות, לא יודע מה, כל אחד ואחת, כל אחד המקום שה' יתברך רוצה ששמה הוא יהיה עכשיו.

וגם ברוחניות, שאדם עדיין חוטא, ועדיין נכשל, עדיין נופל, עדיין התאוה מתגברת עליו. זה המקום שלו? שיקבל את זה באהבה! שמח! דבר ראשון שמח!

עכשיו שהוא שמח, צריך עכשיו בשביל להגדיל את השמחה, להגיד: "נכון, פה אני עדיין נכשל, אבל בכמה דברים אני כבר לא נכשל? כמה דברים כבר קיבלתי יוויות, כמה דברים אני עושה טוב בעולם, כמה דברים! ישתבח שמו! הרבה הרבה דברים!" ואז השמחה גודלת.

גן הדעת חידושים לפרשת שבוע

הברכה מגיעה אלינו כשאנו קשובים "והיה אם שמוע תשמע בקול ה' אלוהינו... לבוא עליך כל הברכות והשיגון". ולהקשיב לקול ה' זה להקשיב בראש ובראשונה לציווי התורה, הן תורה שבכתב והן תורה שבעל פה. וכן להקשיב לדברי החכמים, הן החכמים הקדמונים והן החכמים בהווה, שגם להם צריכים להיות קשובים בענוה, כי מהם תוצאות חיים וברכה, וההולך את חכמים יחכם, וכמו שמביא בעל הטורים, "שמוע תשמע" בגימטריא "לדברי תורה ולדברי חכמים". לכן פוסק לנו הרמב"ם שכל אדם בישראל, בין עני ועשיר, בין בחור ובין זקן, לא משנה אם הוא בעל יסורים, עני המתפרנס מן הצדקה, נהג אוטובוס או מנכ"ל חברה, כל אחד מחויב לקבוע לו זמן ללימוד תורה גם ביום וגם בלילה שנאמר: "והגית בו יומם ולילה" (יהושע א). וכך אמר רבי נחמן מברסלב "על ידי לימוד התורה נשברות כל הכפירות", אדם לומד תורה, אחד המרבה ואחד הממעיט הלב שלו מתיישר, המחשבות מסתדרות לו, בפרט כשהוא לומד את הנושאים המתאימים לו, הקשורים ללבו, שזה חשוב מאד לכל אדם, ללימוד דברים שהוא חפץ בהם, כמאמר הכתוב "כי אם בתורה ה' חפצו" שצריך ללימוד דווקא את הדברים שאנחנו חפץ ללמוד, כי אז זה מעורר אותך לעוד לומדים, וכך מתיישר ומתיישר הלב. וזה דבר ידוע ששורש כל הנפילות והגלויות של הכלל ושל הפרט מתחיל ברכיין מלימוד התורה, כמו שמלמד אותנו רש"י בפרשת בחוקות, שכל ההידרדרות מתחילה מזה שאדם מפסיק לקבוע עתים לתורה, כי באמת,

מפסיק שאדם יקבע לעצמו אפילו כמה דקות ביום ללימוד משהו, זה לכל הפחות ימנע את ההידרדרות, כי לתורה כח גדול לעצור את כל הנפילות.

למעשה, הלימוד זה המנוע של כל עבודת ה', הוא שמעורר את האדם להתחבר ולהתקשר עם האמת, וכנראה בחוש, אדם אוהז בלימודי אמת יש לו עוגן יציב וחזק בכל מה שעובר עליו. לא בכדי בחר רבנו מכלל כל המאמרים שלו לשים כתורה ראשונה בספרו את התורה העוסקת בלימוד התורה, שם הוא מלמד אותנו - אתה רוצה ללכת בדרך ה' זה מתחיל בלימוד התורה! כי התורה מיישרת את ההשקפות ומסייעת בתיקון המידות, שבשביל זה אדם חי בעולם הזה, לשכלל ולשפר את ההשקפות והדעות שלו.

ועל ידי הלימוד מתקבלים כל התפילות, ועל ידי הלימוד מכניעים את היצר הרע, ומקבלים רוח חיים, ומוצאים את ה' בכל מקום, וזוכים לזיכרון, ועל ידו מרפאים את הנפש, לכן טוב מאד שיהיה לכל יהודי סדר קבוע בלימוד התורה.

לא בכדי אמרו חז"ל שהשאלה הראשונה ששואלים את האדם כשהוא מגיע לעולם האמת זה האם הוא קבע עתים לתורה, להורות שזה יסוד הכל, הכל עומד על זה, אם קבעת עתים לתורה רוב הסיכויים שהמשך הדין שלך יהיה לטובה, ואם לא קבעת יראו לך בחוש שהכל היה תלוי בלימוד התורה, אם היית לומד היית ניצל מהכל, לכן תחילת הדין הוא על הלימוד, כי הוא יסוד הבניין כולו.

פנינים חסידות ברסלב

"על ידי שאנו זוכין לבוא לצדיקים על ראש השנה, ע"י זה הם ממשיכים בנו קדושת הארת הדעת שלהם לידע כי ה' הוא האלוהים. ומחמת שבכלל כלו הם בחינת דרי מטה ע"כ עיקר הארת הדעת שמאיר בנו הצדיק הוא לחזק אותנו לבלי ליאש עצמנו לעולם מצעקה ותחנונים שזה עיקר דרך התשובה שעוסקים הצדיקים לעשות בימים אלו" (אוצר היראה קכד ע"פ ה' נדרים ד)

"כל אלו שזוכין לאמונת חכמים ונוסעים לצדיקים אמיתיים על ראש השנה, כולם נקראים בשם צדיקים על שם הצדיק האמת שמקורבין אליו, כי כל המחובר לטהור-טהור והצדיק האמת כולל מיד בראש השנה בשכל הכולל, בחינת קדשי קדשים כי הצדיק האמת יש לו כח יותר מן הכהן גדול שנכנס לפני ולפנים" (אוצר היראה ע"פ ה' מתנה ה)

באחת השנים חסרו בראש השנה שניים מאנשי רביה"ק זצ"ל: אחד מחשובי החסידים, רבי אהרן-רבה של העיר ברסלב, ואחד מפשוטי החסידים, "ברילה". בראש השנה שאל רביה"ק היכן שניהם, ואמרו לו שאינם נמצאים. ענה רבי נחמן: "אהרלה איננו וברילה איננו... וכוונתו היתה שלענין ראש השנה, אין שום הבדל בין צדיקים לפשוטים, כי כולם חייבים להיות בראש השנה אצלו בלי שום הבדל ברמתם הרוחנית.

שו"ת של חסד

ע"י בית הוראה-חוט של חסד

הרה"ג ר' ירון אשכנזי שליט"א ר"כ חושן משפט
בישיבת "חוט של חסד" מנהל רוחני ב"קו ההלכה"

קו ההלכה הספרדי: 3030 *

בני האדם. והוסיף שם שהטעם למה הקב"ה דן בכל יום הוא כדי שיבואו הנשמות וישמעו את הגזירות ויתפללו על החיים.

מדוע בראש השנה אומרים את הפרק "הרינו לאלוקים עוזנו?"

משום שהלויים היו אומרים אותו במוסף של ראש השנה, ויש בפרק זה ארבעה דברים הרוגזים ליום זה: "תקנו בחודש שופר" מרמז על תקיעת שופר, וכן כתוב "כי חוק הוא משפט לאלוקי יעקב" שמרמז על המשפט ביום זה, ונאמר "עדות ביהוסף שמו" רמז ליוסף הצדיק שיצא מן הבור ביום ראש השנה.

ועוד נאמר בו "הסירותי מסבל שכמו" שביום זה פסקה העבודה מאבותינו במצרים. ומראש ראש השנה בכמה מקומות (ק"ח ודף י"א ודף ל').

קו האמונה
לשמוע אמונה כל יום כל היום
02-6444250
להתחבר יחד עם
הרב שלום ארוש שליט"א

הלכות חודש אלול וערב ראש השנה

התחילו אחר עלות השחר לא יאמרו תחנון. כך משמע מכך החיים (סימן תקפ"א סעיף קטן ע"ג בשם המגן אברהם).

מה המיוחד בתפילת מנחה האחרונה של השנה?

לכתחילה ראוי לבוא לבית הכנסת בעוד היום גדול, להתפלל מנחה בכוונה, כי היא התפילה האחרונה של השנה, ויש בכוחה לתקן כל תפילות השנה, אם היו פגומות, לכן יזהר מאוד לאומרה בכוונה ובזמנה. מטה אפרים (סימן תקפ"א אות נ"ז) (שופר בציון פרק א' אות כ"ב).

במשנה מסכת ראש השנה (דף ט"ז עמוד א') מבואר שבראש השנה נדונים כל באי עולם, ומאיך בגמרא מסכת עבודה זרה (דף ג' עמוד ב') מובא שהקדוש ברוך הוא דן בכל יום, כיצד ייתכן דבר זה?

בתשובה המיוחדת לר"ף (קובץ המועדים עמוד ג') מבור שבראש השנה הקב"ה דן על כללות השנה אם בשנה זו ירוח פלוני או חס שלום ימות פלוני, אך אינו דן באיזה יום ירוח או ימות, את ההחלטה אימתי יאירע המאורע דן הקב"ה בכל יום לפי מעשי

מה המקור לדבר שצריך לערוך חשבון נפש בחודש אלול, וכיצד עושים זאת?

זה לשון קודשו של מרן הרב חיד"א בספר מורה באצבע (אות רס"ג) "חודש אלול זמן תשובה לכל הוא, ויזהר לשפוש במעשיו, וטוב וישר שבכל לילה קודם שישן, טרם אמירת ידיו, יספוש ויחפש דרכיו ובמעשיו באותו יום ויתוודה וישוב, וכן יעשה מראש חודש אלול עד יום הכיפורים, והיה צריך לעשות כן כל ימיו בכל לילה כמעשה הצדיקים קראו בשמותם "מארי דחושבנא", ולפחות כה יעשה בארבעים יום הנוראים הללו". הביאו כף החיים (סימן תקפ"א סעיף קטן כ"ד).

בערב ראש השנה כבר מהבוקר לא אומרים תחנון, אם כן אם מתפללים סליחות בבוקר אחר עלות השחר האם יאמרו תחנון או לא?

יש אומרים שיכולים לומר תחנון בסליחות גם אם מתפללים סליחות אחר עלות השחר, ונוסח הסליחות אינו משתנה, רק בשחרית לא אומרים. שו"ת שבת הלוי (חלק ד' סימן נ"ד אות ה') ובני עדות המזרח מקפידים להתחיל את הסליחות קודם עלות השחר, ואם התחילו קודם עלות השחר אפילו שנמשכו לאחר עלות השחר יכולים לומר תחנון, אבל אם

מאמר ראש הישיבה -המשך-

והעצה המעשית החזקה ביותר היא ההתחדשות. **להתחיל מחדש**. לשכוח את כל העבר את כל מה שהיה וכל מה שעשית ולהתחיל מהרגע הזה לעבוד את ה' אל תנסה להתמודד עם טענות היצר ואל תנסה להסתכל לאחור. תגיד לעצמך: "הרגע נולדתי. אני לא יודע כלום" - ותתחיל למלא את השק באוצרות. תעשה מה שאתה יכול בשמחה, ציצית, מזמור תהלים, עזרה לחבר - זה אינסוף! זה נצח!

ואם שוב התבלבלת - אל תתבלבל מהבלבל, אלא תתחיל שוב מחדש, אפילו אלף פעמים ביום.

ככה היה רבי נחמן. ככה הוא מעיד על עצמו שהיו לו כמה וכמה התחלות חדשות ביום אחד. אם צדיק כזה גדול שמעולם לא חטא היה צריך להתחדש בכל רגע - מה נגיד אנחנו? כל שכן וכל שכן שאין לנו ברירה אלא להתחדש שוב ושוב.

זכור היטב את מה שאומר רבי נחמן, שהיצר הרע לא רוצה את העבירה אלא את העצבות שאחרי העבירה, וממילא תדע בדיוק מהי המלחמה האמתית שלך אחרי שקרה מה שקרה, המלחמה שלך היא לא לבדוק את העבר ולהצטער מהעבר, אלא **לשכוח כל מה שהיה** ולמחוק את העצבות ופשוט להתחיל מחדש. אם תתחיל מחדש בשמחה ותעבוד את ה' מהרגע הזה ותזכור שאתה צובר מיליארדים בכל רגע - אתה גם תרוויח הרבה יותר ממה שהספדת בגלל העבירה, וגם את מה שהספדת תחזיר ברווח גדול, כי אתה תיגש למצוות התשובה בשמחה ועל ידי זה אתה תתקן באמת ובקלות.

העצבות שלך היא הרווח הנקי היחיד של היצר הרע. כי לכל יהודי יש הזדמנויות רבות למחילת עוונות: 'אמן יהא שמיה רבא' בכוונה, ברית מילה, שמירת שבת, הרהור תשובה. ליצר הרע אין שום רווח מהעבירות. הרווח היחיד שלו הוא הזמן שאתה מפסיד כשאתה שקוע בעצבות ולא מקיים מצוות בשמחה.

תכלה שנה - לא רק בסוף השנה

ודע לך, שכל הסבל של האדם בחיים הוא רק בגלל העצבות שלו, ולכן כל הקללות שבפרכת השבוע שלנו הן רק בגלל "תחת אשר לא עבדת את ה' אלוהיך בשמחה ובטוב לבב".

ומה הפתרון? הפתרון הוא התחדשות, ולכן אנחנו קוראים את פרשת הקללות בערב השנה החדשה, כדי ש'תכלה שנה וקללותיה, תחל שנה וברכותיה'. כאשר אתה במגמת התחדשות - אז באמת כל הקללות בטלות ומבוטלות, כי אתה יכול לעבוד את ה' בשמחה באמת ואז "תחל שנה וברכותיה".

וזה נכון לא רק לערב ראש השנה, אלא לכל רגע בחיים. בכל רגע שבו אתה מרגיש עצוב או שבור מזה שנשכלת או שלא הולך לך - זכור היטב שיש לך שתי דרכים: דרך הברכה והדרך ההפוכה מהברכה. אם אתה מסתכל אחורה ושוקע בעצבות, אתה גוזר על עצמך את הדין, אבל אם אתה אומר לעצמך: מה שהיה היה, זה נגמר, תכלה שנה וקללותיה - אז אתה משתחרר מהעצבות ומתמלא בשמחה, ואתה מבין על עצמך שפע וברכה - תחל שנה וברכותיה!

ברכת שבת שלום ומבורך

סיפור לשולחן שבת

סיפורה של תקיעה מרה

החסידים הסתובבו בחשש גדול מפני הבאות.

זה זמן רב מחכים כולם שיצא רבם הקדוש, מרן הרה"ק רבי שלום הוקר זי"ע מבעלזא (כ"ז באלול יום פטירתו) - הנודע בכינויו כפי שתיאר אותו הרה"ק רבי צבי אלימלך מדינוב, ה'בני יששכר', לדורות עולם: 'השר שלום' - לתקיעת שופר ביומו הראשון של ראש השנה. אך הרבי מסתגר בחדרו, נאנח ובוכה מרה.

לפתע, בבית אחת, נהפך הרבי לאיש אחר. קם ממוקומו בשמחה רבה וניגש לבית המדרש לתקוע בשופר בהתעוררות עצומה כדרכו בקודש.

בליל ב' דראש השנה, זכו החסידים לשמוע מפי ה'שר שלום' את השתלשלות הדברים:

ראיתי בשמים קטרוג גדול ונורא על כלל ישראל. ניסיתי לעשות כל אשר לאל ידי להמתיק את הקטרוג ולהעביר את רוע הגזירה, ולא עלתה ביד. לא מצאתי שום דרך ושביל להעביר דרכם את התקיעות שיבקעו רקיעים.

באותה שעה נאספו מספר

חיילים יהודים באחד מכתונות הצבא. היו אלו מסכנים שנחטפו בעל כורחם לצבא המלך, בהיותם שם היו אנוסים לא אחת לעבור על מצוות התורה. בין יהודים אלו היו כאלה שנאחזו בציפורניים במעט היהדות שידעו ושמרו עליה מכל משמר.

היום - סיפר ה'שר שלום' לחסידיו את שראו עיניו הצופיות - חיפשו יהודים אלו לשמוע תקיעת שופר כמצוות היום. אולם מהיכן ימצא שופר במחנה?

ניגשו היהודים אל יהודי אחר, קל דעת, ששירת אף הוא באותו מחנה ותפקידו היה לנגן בחצוצרה בלהקה הצבאית. ברשותו הייתה קרן גדולה שנשורה הייתה בדוחק לתקיעת שופר הפציו בו אחיו היהודים שיעתרו להם ויוציא אותם ידי חובה בתקיעת שופר.

"איככה אוכל להעז פנים לפני מלך מלכי המלכים", דחה אותם אותו יהודי, "ולתקוע בשופר

להוציא אתכם ידי חובה, בשעה שמלא אני עבירות כרימון. אם אני אהיה בעל התוקע, כנראה שלא יעלה זכרוכם לטובה לפניו..."

הלכו היהודים לחפש להם אפשרויות אחרות לשמוע קול שופר, אולם משלא מצאו שום דרך אחרת, החליטו לחזור לאותו נגן חצוצרה ולהפציר בו עד שיזאיל בטובו לתקוע לפניו בשופר.

כשראה היהודי שכלו כל הקיצין בפניו, וכי לא יעזבוהו לנפשו עד שיאות להשמיע להם תקיעות כמצוות היום הקדוש, נטל את הקרן בידו ורצה לתקוע בה כפי שזכר מבית אבא.

אולם באותו רגע צפו ועלו בזכרונם מעשיו הרעים, מן התקופה ומהקורות יתרה. בלא שדר ובערבויה שפצץ לתוך הרהוריו מעשים מכוערים שעשה בימי חייו. הוא הניח את הקרן מידו. לא מסוגל היה לתקוע.

אולם היהודים מסביב לא חשבו לוותר. שכנעו אותו שוב ושוב, והוא אזר אומץ לנסות

פעם נוספת.

הגיש את הקרן אל פיו וביקש לתקוע, אך במקום תקיעה מפיו, פיצו דמעות מעיניו...

לבו נשבר לרסיסים והוא החל לבכות מעמקי נשמתו. יללות מרות פיצו מגורנו וכולו נשטף הרהורי תשובה עזים על שהכניס את קונו במעשיו הרעים. לבסוף, הצליח במאמצי-על להפיק רק תקיעה אחת. תקיעה ארוכה ומרה עד מאוד.

אותה תקיעה - סיפר ה'שר שלום' לחסידיו - בקעה רקיעים והפילה חומות ברזל, חתרה חתירה עד לכיסא הכבוד והעלתה יחד איתה תקיעות רבות ותפילות שלא הצליחו לעבור לשמי מרום.

אף אני, סיים הרבי והפטיה ראיתי את אשר נעשה ומצאתי דרך זו להעלות דרכה את התקיעות שלנו לרצון לפני אדון כל.

**המתנה למצטרפים
כוס קידוש
מבית ארט**

**הצטרף עכשיו
02-5308000**

**בלעדי למפיצי עלון
"חוט של חסד"
ולמנויים חדשים**

בדיחות הדעת

לילה אחד נשמעו רעמים חזקים ודני הקטן רץ למיטת הוריו בבהלה. אביו ניסה להרגיעו ואמר: "אל תדאג חמוד, הרעש הזה הוא רק קולות משמים, שמועסים כאשר יש אנשים שמשקרים בעולם". "אבל אבא", שואל דני, "עכשיו אחרי חצות וכולם ישנים". "נכון", משיב האב, אבל זו השעה שבה מוודסים עיתוני הבוקר..."

בית הכנסת באומן

ע"י הרב שלום ארוש שליט"א

בזכותך

יהיה להם מקום להתפלל

לשותפות בביה"כ
02-5812210

לייעוץ טלפוני ללא תשלום
במימים ג' - ד' משעה 8-10 בערב
נייד: 054-8434435

חינוך באהבה הרב יצחק אבוחצירא

שנוכל לחנך את הפיקדון שקיבלנו מה' יתברך.

אסור לנו בשום פנים ואופן לרדת לרמה של הילד ועליו להכיר את מעמדו ולכבד את עצמו כהורים מחנכים המזכירים את מקומם ויודעים להגיב בשוב הדעת על כל מקרה ומקרה עם הילד, לגופו של עניין ולהימנע ככל האפשר לערב את רגשותיו וכו'.

חינוך, עבודה קשה!

בקיצור אם אנחנו בזמן אמת, "בשטח" ונמצאים ב"זירת הפיגוע של הפינוק", דבר ראשון- אסור לנו להתפעל מהילד כאשר הוא מתנהג בצורה חריגה, דהיינו כאשר הוא דורש פינוק שלילי ע"י הפרעה, הצקה וכדו' עלינו להשתדל להתעלם ממנו ולא לעשות עניין באותו רגע, מהתנהגותו החריגה.

מו"ר הרב שלום ארוש שליט"א אומר תמיד שצריך להחזיר ללב, שהילד-ילד.

היום כאשר אנחנו מבוזרים, קשה לנו להבין את התנהגותו הילדותית, אולם הוא מתנהג בדיוק כפי שאנחנו מצפים ממנו להתנהג- הילד מתנהג כפי שה' נטע בבבנו- "רע מנעוריו" ועליו ה' יתברך הטיל את עבודת החינוך.

עליו להכיר במעמדו: הורים אחראיים ובוזרים ולא ילדים קטנים. הורים הרוצים להשפיע חינוך נכון ואמיתי על ילדיהם. הורים המוכנים לפעמים לסבול היום קצת, על מנת לא לסבול אח"כ הרבה (זוכרים את המשוואה, ילד קטן-בעיות קטנות, ילד גדול-בעיות גדולות). עלינו להבין שאנחנו ההורים של הילדים ולכן אנחנו מחליטים בבית ועל הילדים לשמוע בקולנו. מותפקידינו גם להראות לילד שאנחנו רוצים ואוהבים לחנכו, על מנת שיהיה יוהדי כשר ואין לנו מטרה חו"ל למלוך עליו או לרדות בו. מוצד אחד כאשר הילד מתנהג בצורה שלילית עלינו להבין את הילד (ולא להשתגע- שהרי בסה"כ מה כבר הוא עשה). מוצד שני, לא לקבל את התנהגותו, לא להתרגש ממנה ולהתחיל לחנך את הילד ע"מ שיכנס לעול החינוך ע"י הבנת המסגרת בבית כפי שקבענו לו.

(במאמר מוסגר, בביתם שעובדים על "מסגרת וחוקים" כמעט ואין בעיות חריגות של פינוק שלילי)

התודה זה לא פנטז
זו דרך חיים

ספרו החדש של הרב ארוש
052-2240696

חום ואהבה או חום גבוה פרק י'

הורים יקרים, הילד קיבל "התקפת פינוק" הוא צורח ומשתולל על הרצפה, כועס ומסרב להירגע, מה עושים?! השבוע בע"ה נמשיך בהכוננה.

התנהגות, בשעת התקפת פינוק

מאיתנו ההורים נדרש: לא לרדת בשום אופן לקטנוניות של הילד. להיות סבלניים, להירגע, לנסות להבין, והכי חשוב, להיות "הורה-מחנך" וללמד את הילד כיצד צריך להתנהג: מה מותר ומה אסור לעשות, מה אנחנו מקבלים מהתנהגות נורמאלית ומה לא נוכל לקבל.

בדרך כלל, מה שקורה בזמן שהילד מקבל "התקפת פינוק" הוא: שאנחנו כועסים, מתרגזים, צועקים ומחטיפים לו "מכה חינוכית" בכדי שייירגע.

אני בהחלט ח"ו לא בא לשפוט אף אחד. כולנו בני אדם ולא רובוטים שאפשר לתכנן אותו שיגיב בצורה קבועה. ובפרט שהתנהגותו מושפעת מאוד מההתקלקלות והבעיות הסובבות אותו- בשלום בית, פרנסה, בריאות, התנהגות שאר הילדים וכו'.

פעמים רבות בשעת ניסיון כאשר הילד מנדנד, מציק או מכריע לנו אין לנו את הכוח להשתלט על עצמו ולא תמיד יש לנו סבלנות לבנות מערכת חינוך בתוך הבית ולנסות להבין את הילד ולכוון את התנהגותו לאפיקים חיוביים, ולכן כאשר הוא "עולה לנו על העצבים" (כלשון המשורר) אנחנו משתמשים בשיטות לא חינוכיות ולא הכי נעימות, וכאן עיקר הטעות שלנו.

אין חולק וכולנו יודעים כי: לנעום, להתרגל, לגעור, להשפיל, לצעוק או להכות- אינם תורמים לאווירת חינוך בבית ובוודאי שאינם מחנכים.

להיפך, בצורת התגובה הזו, אנחנו מעצימים את הרע של הילד ומלמדים אותו דרכי התנהגות שליליות נוספות. (ועל דרכי פעולה אלו, אומר הרב שלום ארוש שליט"א "אם אתה לא יודע לחנך שב ואל תעשה עדיף")

בשעת ניסיון נדרש מאיתנו ההורים, הרבה קור ואורך-רוח, שליטה עצמית וסבלנות ברזל, על מנת

דרושות טלפניות לטלמרקטינג הכי ערכי בשוק!

משמרת ערב- 054-3344153
משמרת בוקר- 02-5308000

ילדון הידודון

בין הפותרים יוגרלו מתנות

חידה: אצל האמונות מחשבה כמעשה, אצל ישראל מחשבה כמעשה מה ההבדל ביניהם?

תשובה פרשת שופטים: עין עיטם היה גבוה מבית המקדש. (דברים י"ז) וקמת ועלית - רש"י: מלמד שבית המקדש גבוה מכל המקומות. שפתי חכמים: פירוש מכל המקומות שבשאר ארצות לאסוקי בא"י היה "עין עיטם" גבוה ממנו.

הזוכה: יוסף חטון, ירושלים.

פתרונות לשלוח למייל | פקס:

al5308000@gmail.com | 02-5812252

חיזוקית-

אלול | אני לדודי

השם רוצה בתשובה,

לא בעצבות

(א.ב.ש. החיים)

לקבלת מסרים מחזקים: 052-6672221

יש לך סיפור תודה?

המערכת תשמח לפרסם אותו

al5308000@gmail.com

סיפורי תודה

אמרת תודה ונושעת

התודה פותחת שערים - סיפור אישי

מכתב שהגיע למערכת העלון - בעילום שם:

לפעמים ניסיונות החיים מביאים לנו תובנות, שבסופו של דבר לא נבין איך החיים שלנו היו בלעדית, אני אמנם חפצה בעילום שמי אך הסיפור שלי שווה מיד כדי לשמור אותו אצלי בבטן.

התודה פותחת שערים - אם לא התנסיתי על זה בעצמי, לא הייתי מאמינה לפלאים שהיא יכולה לחולל, המפתח לכל דבר בחיים שלנו תלוי בתודה ואפילו הדברים הקטנים-גדולים בחיינו.

גרת' בדירה שכורה במשך 19 שנים, זמן מספיק טוב כדי להתמקם ואפילו לחתום קבע, הבית שלי היה בקומת קרקע, בית משופץ ונאה, ומהרגע שגרת' שם אני עושה בביתי שיעור תהילים מדי שבת, כל ילדי השכונה מכירים את הבית שלי.

ביום (לא) בהיר מודיע לנו בעל הדירה שאנחנו צריכים לעזוב את הדירה לצורך מכירת הנכס.

הרגשנו שחבר עלינו העולם- איך נעשה את זה ולא? אבל הכי חשוב- מה עם ילדי התהילים אם לא נמצא דירה באזור קרוב, איך נתנתק ממצווה שעשינו אותה בקובע מזה 19 שנים? איך המציאות לא נתנה לנו לבחור ומצאנו את עצמנו בחיפושיו כושלים, מתרוצצים מדיירה לדירה וכמעט נואשים, תוך כדי החלטנו אני ובעלי לומר שעה תודה על

בשלב מסוים חשבנו לשאול את בעל הדירה אם יוכל לשפץ, כאילו שעשינו את זה כדי לשמוע "לא" אך למרבה תדהמתנו הוא דווקא אמר "כן", הוא שיפץ כל דבר שרק ביקשנו לשנות ואפילו אמר שמגיע לנו יותר... ולשמחתנו לא היה גבול.

מיותר לציין שהשיעור תהילים נשאר כרגיל- כי מה הבעיה להיכנס לכניסה שלידי? ואנחנו- אפילו לא הרגשנו שערבנו דירה- אותה שכונה, אותו רחוב, אותה קומה ואפילו אותו צד, בנוסף זכינו לשיפוץ וחידוש הבית. הדבר היחיד שהשתנה זה מספר הבניין...! ההסתכלות שלנו!

כשכולם שואלים אותנו- איך זה יכול להיות? אנחנו עונים ללא ספק- זה התודה!

אמרת תודה ונושעת
052-2240696

אם גם לכם "בגן השלום" ו-"חכמות נשים"

שינה את החיים

שתפו אותנו: al5308000@gmail.com

הסדרה לשלום הבית

052-2240696

שלום הבית שלי

הרב שלום ארוש שליט"א

חומה בצורה

ובסבלנות ולומר לו: בעלי היקר, הנה אנחנו כאן ביחד, באהבה ובשלום, ואני רוצה לשוחח אתך. לא באתי לריב אתך ולא להתווכח אתך ולא להרע לך אני רוצה רק לברר מה האמת: מה דעתך לגבי הדבר הזה שאתה עושה? האם אתה חושב שזה דבר טוב? אתה רוצה את זה, או בעל כורחך נקלעת לזה?

אם היא רוצה שבעלה מבין שזה דבר לא טוב, זה כבר חצי מהדרך. ונכשיו היא צריכה לברר עד כמה יש לו רצון לצאת מהדבר הזה. ותשאל אותו: אתה מבין שזה דבר הרסני? אתה רוצה לצאת מזה? אם הוא רוצה, הדרך מכאן היא יחסית פשוטה. היא צריכה מכאן לקחת את הכיבוד ולומר לו, שהיא תעזור לו לצאת מזה, ושישמע בקולה והכל יסתדר.

שלב שני - בית חומה ההגנה:

אחרי שהבעל מוכן לקבל את עזרת אשתו לצאת מאותו דבר שהוא מסוכן בו, עליה לנקוט בדרכי פעולה. בדרך כלל, האשה צריכה לבודד את בעלה מכל אותם דברים שמזיקים לו, כגון שתיד לו שישב בבית והיא תהיה זו שיוצאת לכל הסדורים.

אחרי שהבאנו במאמר האחרון את הדוגמא של אשתו של און בן פלח, ולמדנו ממנה את הכח של האשה ואת החכמה שלה, להוציא את בעלה מכל מיני מצודות רעות שנקלע לתוכן ולבנות את ביתה, נמשיך במאמר זה לבאר איך אפשר להציל את הבית, בעיקר איך האשה בתבונה יכולה להציל את בעלה ממצודות שונות, כמובן שצריך לדעת איך לגשת למשימת הצלה שכזו בחכמה ובישוב הדעת:

שלב ראשון - אמת ורצון: אשה שרוצה שבעלה שקוע באיזה דבר לא טוב, כגון: חברים רעים, מחלוקת, שתייה חריפה, אייפון וכד', הדבר הראשון שהיא צריכה לעשות הוא לברר את המצב: האם בעלה מבין שהוא בצרה? האם הוא רוצה לצאת מזה? כלומר, עליה לברר אם הוא מודה על האמת שזה דבר רע, והאם יש לו רצון לעזור לעצמו להיחלץ מהצרה.

לשם כך עליה להקדים תפילה ולבקש מבורא עולם שיעזור לה לעזור לבעלה, ואחר כך תראה למצוא זמן, שהיא ובעלה נמצאים במצב של אהבה ושקט, בלי שום אדם שנוכח, גם לא הילדים, ובלי הפרעות אחרות, ואז לפנות אל בעלה באהבה

העיקר הוא, שהיא צריכה להיות חזקה בדעתה, שהיא תעשה הכל בשביל לשנות את המצב

שלב שלישי - תכנית חרום: השלב השלישי הוא שלב שבא, רק כאשר השלבים הראשונים לא הצליחו. כגון, שהבעל לא מוכן להודות שהוא בצרה, והוא מתעקש שזה כן טוב, או שהוא אמנם מודה על האמת, אבל הוא לא מוכן לעשות מה שאשתו מייצעת לו, אם מחמת גאווה או עצלות או כחוד וכד'. בשלב הזה האשה צריכה להתאזר בתקיפות, ולהעמיד לבעלה "אולטימטום" - או אני או הדבר הזה! או שאתה משתף אתי פעולה להפסיק עם הדבר הרע הזה, או שאני לא מוכנה להמשיך ככה! אני אפנה למשפחה שלך, אני אפנה לרב שלך. אני פשוט לא אמשך!

אם האולטימטום הצליח לעורר את הבעל, מה טוב, אז תנקוט בדרכים של השלב השני, אך אם הוא ממשיך להתעקש, היא צריכה באמת לפנות לרב מומחה או ליועץ נישואין, והם יפסקו לה אם להמשיך להחזיק עם בעלה או להפריד את החבילה. כי זה יסוד חשוב, שאשה לא תפסוק לעצמה בשום ענין, גם לא בעניני גירושין, אלא תעשה הכל על פי הוראת רב מומחה שמכיר את המקרה לגופו, ומה שהוא יפסוק תעשה.

העיקר הוא, שהיא צריכה להיות חזקה בדעתה, שהיא תעשה הכל בשביל לשנות את המצב, ולא תוותר עד שתשיג את המטרה, ותהיה חזקה שלא להתפשר בשום אופן, עד שיעזוב את דרכו הרעה! ובשבו הבא נביא במאמר דוגמאות מעשיות, איך לפעול במקרים שונים.

פרשת כי תבוא

בס"ד בר"ה

חוט של חסד

גיליון לכל בית יהודי | בנשיאות הרב שלום ארוש שליט"א

יו"ל ע"י מוסדות "חוט של חסד"
רח' שמואל הנביא 13 | ת.ד. 50226
טל: 02-5812210 | פקס: 02-5812252
לפניות בנושא העלון: al5308000@gmail.com

סיבה להצטער - אבל זו טיפשות גדולה מאוד.

דע את האויב

כמו שבמשל הזה, אם צביקה שלנו היה מסיח דעתו מהמטבע, הוא היה מרוויח פי מיליארד, ובמקום להזיז את כל היהלומים ולקחת את המטבע, היה יכול פשוט להעביר את כל היהלומים לשק עם המטבע שתחתם. כך כל אחד שמסיח דעתו לגמרי מכל הכישלונות שלו ומתחדש ומתחיל לעבוד את ה' בשמחה כאילו לא קרה כלום - הוא מרוויח רווח כפול ומכופל. הוא גם ממלא את ה"שק" שלו באוצרות שלא יסולאו בפז, וגם את מה שכבר הפסיד - הוא מחזיר לעצמו ברוח ובריבית דריבית, כלומר הוא מתקן את כל העבר בקלות ובשמחה.

כי צריכים להכניס טוב טוב לראש: אי אפשר לעשות כלום בלי שמחה. אי אפשר לחזור בתשובה בלי שמחה. אי אפשר להצליח בחיים בלי שמחה.

היצר הרע העיקרי והגדול ביותר בעולם הוא העצבות! זה האויב מספר אחת של כולנו!

ובאמת צריכים להסביר את הדברים באריכות, והרחבתי בזה בספרי החדש שיוצא לאור השבוע בעזרת ה' שנקרא "נפלאות התורה". אבל **ההבנה** במוח היא רק חלק אחד. בשביל להשתנות באמת, לא מספיק להבין מדוע העצבות היא האויב, אלא חייבים להשיב את הדברים אל הלב, כלומר לחיות את זה באמת, שיהיה ברור לנו כשמש שכאשר אנחנו בעצבות, אפילו בעצבות מהעבירות, אנחנו רצים אחרי שקל ומפסידים מיליארדים של מיליארדים.

לא מספיק לקרוא את זה, אלא צריכים לחזור על זה ולשנן את זה ולהתפלל שנוכח לחיות את זה. זה נקרא: דע את האויב.

הנשק העיקרי

אבל צריכים דבר נוסף. צריכים גם **עצות מעשיות**.

המשך בעמוד 3

גליון 639
כ"א אלול תשע"ט

כניסה	יציאה	ר"ת
18:03	19:13	ירושלים
18:20	19:15	תל אביב
18:12	19:15	חיפה
18:21	19:15	באר שבע

מאמר

ראש הישיבה

הכול בגלל מטבע אחד

אנחת רוחה וחיוך עלה על שפתותיו, ובאותו רגע הוא שומע את השומר מכריז: "זמן תם!" - - -

הסיפור של כולנו

מה תגידו על הבן אדם הזה - מסכן או טיפש? מה תגידו על הסיפור הזה - עצוב או מצחיק?

אם הסיפור הזה לא היה סיפור החיים שלנו - זה היה מצחיק, אבל עכשיו שזה הסיפור שלנו ממש - זה כבר צריך לזעזע.

מה הנמשל של הסיפור הזה?

עבודת ה' **בשמחה** היא חדר האוצרות האמיתי של מלך מלכי המלכים. מה שהבן אדם מרוויח בכל רגע בחיים - זה אינסוף כפול אינסוף, ואין שום דרך להעריך את מה שאדם מרוויח בכל רגע ממש. אבל לכולנו יש מטבע אחד קטן שמושגע אותנו, מטבע חסר משמעות ביחס לכל האוקיינוס של השפע האלוהי, והמטבע הזה פשוט מטביע את הבן אדם וגוזל ממנו את כל החיים.

המטבע הזה הוא האויב אמיתי שלנו!

ומהו המטבע בנמשל? שימו לב, בני ישראל היקרים, **המטבע הזה הוא העצבות**, ובפרט העצבות על כך שלא הולך לך בעבודת ה', העצבות על הכישלונות שלך, ועל הבלבולים שלך. העצבות הזאת מטביעה אותך, ומעסיקה אותך, ומטרידה אותך, ואוטמת לך את המוח ואת הלב ואת העיניים מלראות ומלהרגיש כמה אתה יכול להרוויח בכל שנייה. כל רגע שבו אתה מצטער על מה שהיה זו טיפשות אישית והרסנית. אפילו אם אתה מצטער על עבירות וכישלונות רוחניים חלילה, שזו באמת

זמן תם!

"אתה מוכן?", שאל אותו שומר האוצרות. "מוכן", ענה צביקה. הוא עמד דרוך ומלא התרגשות ושק ענק בידו. עוד מעט מגיעות הדקות הגדולות. הוא נבחר מכל תושבי הממלכה לקבל את פרס המלך, הפרס הנדיר שמוענק רק פעם בשנה לתושב אחד בלבד. והשנה היה הוא זה שנבחר.

הפרס הוא להיכנס לאוצר המלך למשך חמש דקות ולקחת אוצרות ככל אשר יוכל לשאת. כולם קינאו בו.

הדלת נפתחה, ושעון העצר התחיל לרוץ. צביקה התבלבל לרגע כשראה את מטילי הזהב ואת ערמות השטרות. אבל הוא מיד התעשת ופתח את השק והסתער על מטילי הזהב שכאילו קראו לו לבוא ולקחתם.

רגע לפני שהניח את ידו על האוצר היקר, קרה דבר לא צפוי. מטבע אחד השתרבב מכיסו והתגלגל על הרצפה. צביקה שמט את השק ורכן לכיוון המטבע המתגלגל, אך זה המשיך להתגלגל באולם האוצרות רחב הידיים. צביקה לא היסס ורדף אחרי המטבע, אבל המטבע לא עצר.

לבסוף נכנס המטבע לתוך סדק צר שבין ערמות גבוהות של יהלומים יקרי ערך ונעצר שם. צביקה נשכב על הרצפה וניסה להגיע אל המטבע, אך הוא היה עמוק מידי. שוב צביקה לא התבלבל לרגע, והתחיל לפנות את ערמות היהלומים עד שלאחר מאמץ ממושך הצליח בשעה טובה להגיע אל המטבע.

כאשר סוף סוף היה המטבע בידו, הוא נאנח

הכנסים של הרב שלום ארוש שליט"א לשבוע הקרוב

להזמנת שיעורים:
052-7611100

באר שבע

יום א',
כ"ב אלול (22/09/19)
בית כנסת "אוהל שלמה"
רח' שרה אהרונסון 8
בשעה 20:30

ואין קול ואין עונה שהרי כבר נתבטלה חיותם, ולכן כשיבינו דבר זה יקראו אחר כך להקב"ה שיענה אותם, ועל זה אומר להם הקב"ה: "אילו אלי קראתם תחילה הייתי עונה אתכם", כלומר אילו השכלתם להבין מתחלה שאין לכם חיות רק מצד הקדושה, והייתם קוראים אלי הייתי עונה לכם, "עכשיו עשיתם עבודת גלולים עיקר ואותי טפילה", שלא היה לכם שכל ותבונה להבין שהקב"ה מחיה את כל הבריאה כולה, "לפיכך איני עונה".

כי שם ה' נקרא עליך להוציא מעשו את השם הוי"ה

מעתה יאירו עינינו וישמח לבנו להבין פירוש הכתוב: "וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך". ודרש רבי אליעזר: "אלו תפלין שבראש". שהרי כבר למדנו מדברי ה"מגלה עמוקות" ביאור הרמז שם י' נקרא ראשי תיבות ש"ן, שכל עמי הארץ יראים מב' שני"ן שבתפלין של ראש, שיש בהן ז' ראשים להכניע ז' ראשים של כוחות הטומאה, וכאשר נצרף את דברי ה"פנים יפות", הרי מבואר שעל ידי תפלין של ראש אנו מכניעים ז' פעמים טמ"א שיש בשמו של עש"ו שהם ז' כוחות הטומאה.

נמצא לפי זה כי כאשר נזכה בגאולה העתידה לבטל לגמרי ז' פעמים טמ"א של עש"ו על ידי ב' השיני"ן שיש בהן ז' ראשים, נזכה להוציא משמו גם את השם הוי"ה המחיה אותו ולהחזירו אל הקדושה. וזהו שכתוב (עובדיה א-כא): "ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשו והיתה להוי"ה המלוכה". שתחזור המלוכה לשם הוי"ה שהיה טמון בשמו של עש"ו.

הנה כי כן זהו פירוש הכתוב: "וראו כל עמי הארץ כי שם הוי"ה נקרא עליך ויראו ממך". ודרש רבי אליעזר: "אלו תפלין שבראש". כי בזכות תפלין של ראש שיש בהם ז' ראשים של ב' השיני"ן, נזכה לבטל את ז' כוחות הטומאה מז' פעמים טמ"א בשמו של עש"ו, ועל ידי זה יחזור השם הוי"ה שהיה בתוכו אל הקדושה, לכן יראים עמי הארץ כל כך מתפלין של ראש, שבזכותם תתבטל חיותם בגאולה העתידה במהרה בימינו אמן.

עשו, אבל לימות המשיח יהיה הכנור של "שמונה נימין". כי יתוסף לישראל גם שם הוי"ה השמיני שיוציאו מבלעו של עשו, בבחינת "כי עין בעין יראו בשוב הוי"ה ציון".

והנה מבואר בזהר הקדוש (לך לך פב): כי דוד המלך עצמו יהיה מלך המשיח לעתיד לבוא: "ובגין כך דוד מלכא חי לעלמין, ואפילו ביומי מלכא משיחא איהו מלכא". לפי זה נראה כי אותם המזמורים שניגן דוד המלך "על השמינית" בכנור של שמונה נימין, היתה כוונתו להתפלל ולעשות הכנה לגאולה העתידה, שעתידיים ישראל להיגאל על ידי דוד המלך בעצמו, אשר אז יתעלה הכנור להיות של שמונה נימין, על ידי שיתוסף גם שם הוי"ה השמיני שהיה טמון בעשו ויחזור אל הקדושה.

ועתה בא וראה דבר פלא, כי אמנם כן במזמור זה (מזמור ו) הזכיר דוד המלך ח' פעמים השם הוי"ה, כנגד ז' שמות הוי"ה שקיבלנו מצד יעקב"ב, ושם הוי"ה הנוסף שטמון אצל עשו שיחזור לצד הקדושה. לכן התחיל באמרו: "למנצח בנגינות על השמינית מזמור לדוד", ואחר כך הזכיר ח' פעמים שם הוי"ה, ואלו הם:

א. "הוי"ה אל באפך תוכיחני". ב. "חנני הוי"ה כי אומלל אני". ג. "רפאני הוי"ה כי נבהלו עצמי". ד. "ואתה הוי"ה עד מתי". ה. "שובה הוי"ה חלצי נפשי". ו. "כי שמע הוי"ה קול בכיי". ז. "שמע הוי"ה תחינתי". ח. "הוי"ה תפילתי יקח".

יומתק להבין מה שסיים דוד המלך מזמור זה: "יבשו ויבהלו מאד כל אויבי ישובו יבשו רגע". ופירש רש"י בשם המדרש שפסוק זה מוסב על לעתיד לבוא:

"רבי שמואל בר נחמני אומר, לעתיד לבוא כל עובדי גלולים קוראים לאלהיהם ואין עונה, וחוזרין וקוראין להקב"ה ואומר להם, אילו אלי קראתם תחילה הייתי עונה אתכם, עכשיו עשיתם עבודת גלולים עיקר ואותי טפילה לפיכך איני עונה... לכן נאמר ישובו יבשו".

ביאור הענין הוא שלעתיד לבוא אחרי שיוציא הקב"ה שם הוי"ה מפיהם, יקראו הגוים לאלהיהם

עשו הרשע, הוא בבחינת ניצוצי קדושה שנפלו בתוך הקליפה להחיותו, הרי צריך להוציא את השם מרשע זה ולהחזירו אל הקדושה.

אלא שכל זמן שלא זכינו לגאולה העתידה אין בכוחנו להוציא את החיות של עשו, אבל לעתיד לבוא יוציא הקב"ה את השם הוי"ה השמיני המחיה את עשו ויחזירו לצד הקדושה, וזהו שכתוב על הגאולה העתידה (ישעיה נב-ח): "כי עין בעין יראו בשוב הוי"ה ציון", שזכור ישראל לראות עין בעין שגם השם הוי"ה המחיה את עשו יחזור אל הקדושה.

וזהו שאמר הנביא על לעתיד לבוא (עובדיה א-כא): "ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשו והיתה לה' המלוכה", שיחזור השם הוי"ה השמיני שהיה בגלות בתוך עשו לצד הקדושה. וזהו שאנו מסיימים בפסוקי דזמרה אחרי שירת הים (זכריה יד-ט): "והיה הוי"ה למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה הוי"ה אחד ושמו אחד", פירוש שגם שם הוי"ה השמיני שהיה אצל עשו יצא מן הגלות וימלוך ה' על כל הארץ.

כנור של ימות המשיח של שמונה נימין

רחש לבי דבר טוב לבאר בזה מה שכתוב (תהלים ו-א): "למנצח בנגינות על השמינית מזמור לדוד". ופירש רש"י: "על השמינית, כנור של שמונה נימין ושמינית שמו". נקדים מאמר חכמינו ז"ל במדרש (שחר טוב תהלים פא): "בעולם הזה שבעה נימין בכנור שנאמר (שם קט-קסד) שבע ביום הללתיך, ולימות המשיח שמונה שנאמר (שם יב-א) למנצח על השמינית". וכן הוא בגמרא (ערכין ג): "כנור של מקדש של שבעת נימין היה... ושל ימות המשיח שמונה שנאמר למנצח על השמינית, על נימא שמינית של עולם הבא".

ויש לומר הכוונה בזה, כי בזמן הגלות לפני התיקון השלם של ימות המשיח, כנור הקדושה שכלל ישראל מנגנים יש בו שבעה נימין כנגד ז' מדות של הקדושה, שהם כנגד ז' פעמים שם הוי"ה בגימטריא יעקב"ב שקיבל מיצחק אביו, ועדיין חסר להם השם הוי"ה השמיני שמחיה את

תודתנו וברכתנו נתונות לאלו שנדבו את הוצאת הגליון לזיכוי אחינו בני ישראל

משפחת מהדב הי"ו לרפואה השלימה של האשה החשובה מרת לאה בת וירג'ני שתחי'

לקבלת המאמרים באימייל: mamarim@shvileipinchas.com

פרשת כי תבא תשע"ט | ד

כדי שלא יתבטל לגמרי לפני שיגיע זמן ביטולו בגאולה העתידה, לכן נשאר אצל יצחק שם הוי"ה אחד כדי להחיות בו את עשו.

בדרך זו הוא מוסיף לבאר, כי כשם שנרמז בשם יעקב ב' פעמים הוי"ה שקיבל מיצחק אביו, כן נרמזו בשמו של עש"ו ז' מדות מצד הטומאה המקבלות חיות מהשם הוי"ה המחיה אותן, שכן ז' פעמים טמ"א בגימטריא ש"נ, וכאשר נוסף עליהן כ"ו כמספר הוי"ה המחיה אותן, הרי הן עולות בגימטריא שע"ו כמספר עש"ו. וזהו שאמר עשו ליצחק: "הברכה אחת היא לך אבי", כי מאחר שמסרת ליעקב ז' ברכות כמנין יעקב, הרי עדיין נשאר אצלך שם הוי"ה אחד, לכן "ברכני גם אני אבי" בשם זה, כדי שאקבל חיות מצד הקדושה שאם לא כן אתבטל לגמרי. אלו דבריו הקדושים.

על פי ה"פנים יפות" יפתח לנו להבין מאמר הגמרא (ב"ק כג:): "ארס נחש בין שיניו הוא עומד". ופירש ב"קול אליהו" (שם) בשם הגר"א מוילנא זי"ע, על פי המדרש (שמו"ר ג-יב): "שאינן נחש ממיית אלא החטא ממיית". ואמר הגר"א על זה רמז נפלא, כי האותיות האמצעיות בין נח"ש שט"ן הוא אותיות ח"ט, ושאר האותיות הן ב' פעמים ש"ן, וזהו הפירוש: "ארס נחש בין שיניו הוא עומד", כי ארסו של הנחש שיש בו כח להמית, הוא בכח אותיות ח"ט שעומדות בין "שיניו", בין ב' פעמים ש"ן של נח"ש שט"ן עכדה ק.

אך עדיין צריך ביאור מה הן האותיות ש"ן שטמונות בתוכן אותיות ח"ט. לפי האמור יש לומר הרמז בזה כי ש"ן בגימטריא ז' פעמים טמ"א, שהם ז' כוחות הטומאה של הנחש והשטן, אולם החיות שלהם היא מהחטא של ישראל, שאז נכנסות אותיות ח"ט בתוך ש"ן. ויש לפרש בזה רמז הפסוק (תהלים קכד-ו): "ברוך ה' שלא נתנו טרף לשיניהם". היינו לשתי פעמים ש"ן של נח"ש שט"ן, שהן "שיניהם" של הרשעים שנושכים בהן את הקדושה.

עבודת איש ישראל להוציא השם הוי"ה מעשו

ידוע מה שמבואר בספרים הקדושים, כי תכלית העבודה בעולם הזה היא להוציא יקר מזולל ניצוצי קדושה מתוך הקליפות, כמו שכתב ב"תולדות יעקב יוסף" (פרשת יתרו): "נודע כי עיקר ותכלית הכל בכל עבודתנו בתורה ותפלה וכוונת המצוות וכוונת אכילה, לברר ולהעלות ניצוצי הקדושה מתוך עמקי הקליפות". לפי זה נשכיל להבין כי מאחר ששם הוי"ה השמיני המחיה את

כ"ק מרן השר שלום מבעלזא זי"ע: יצחק בגימטריא ח' שמות הוי"ה יעקב בגימטריא ז' שמות הוי"ה שקיבל מיצחק

עשו אמר: "הברכה אחת היא לך אבי", שם הוי"ה אחד שלא נתת ליעקב, אם כן "ברכני גם אני אבי"

פנים יפות: עש"ו בגימטריא ז' פעמים טמ"א כנגד ז' מדות הטומאה בצירוף השם הוי"ה המחיה אותו

לעתיד לבוא יוציא הקב"ה את השם הוי"ה השמיני המחיה את עשו ויחזירו אל הקדושה וישאר בלי חיות

מה שמצאתי ב"פנים יפות" (פרשת וישלח ד"ה והוא עבר לפניכם), שמפרש בעצמו רמז הכתוב: "הברכה אחת היא לך אבי", אלא שהוא מוסיף לבאר הענין בדרך נפלא, והנה הם תוכן דבריו הקדושים בתוספת ביאור.

עש"ו בגימטריא ז' פעמים טמ"א עם שם הוי"ה המחיה אותו

ידוע מה שמבואר בספרים הקדושים ומקור הדבר בזוהר הקדוש (פרשת תרומה קנח.), שכל איש ישראל צריך לעבוד את ה' עם ז' מדות שמצד הקדושה, ועליהם אמר דוד המלך (תהלים קיט-קסד): "שבע ביום הללתיך על משפטי צדקך". והנה כבר אמר החכם מכל אדם (קהלת ז-ד): "גם את זה לעומת זה עשה האלקים", כשם שצד הקדושה משורש יעקב אבינו יש לו ז' מדות, כן זה לעומת זה צד הטומאה משורש עשו הרשע יש לו ז' מדות.

וזאת ועוד מבואר בספרים הקדושים ומקור הדבר בזוהר הקדוש (ויקהל רטו.), שגם כוחות הסטרא אחרא המתנגדים לקדושה מקבלים חיותם מצד הקדושה, כי מאחר שהקב"ה הוא אחד יחיד ומיוחד ואין עוד מלבדו, לא יתכן שיתקיים דבר בעולם מבלי שיקבל חיותו מצד הקדושה, וזהו ענין ניצוצי הקדושה שנפלו בתוך הטומאה כדי להחיותם, עד שיבוא זמן הגאולה שאז יוציא הקב"ה את בלעם מפיהם, וישארו פגרים מתים בלי שום חיות.

על פי האמור מבאר ה"פנים יפות", ענין ח' פעמים הוי"ה שנרמזו בשמו של יצחק, כי היות שיעקב כולל ז' מדות מצד הקדושה, לכן לו נאה לקבל ז' ברכות מז' פעמים שם הוי"ה, ומטעם זה נקרא יעקב בגימטריא ז' פעמים הוי"ה, אבל עשו הרשע שיש לו ז' מדות מצד הקליפה, אינו ראוי לקבל שום ברכה מז' פעמים השם הוי"ה, אולם מאחר שגם עשו צריך לקבל חיותו מצד הקדושה

כי אם ישראל כי שרית עם אלהים ועם אנשים ותוכל". ופירש ה"חתם סופר" (פרש וישלח דף קעה: ד"ה ויאמר) שביקש לעקור שם יעקב שלא ישאר רק עם שם ישראל. לפי האמור יש לומר הביאור בזה, כי יעקב בגימטריא ז' פעמים הוי"ה, לרמז שיש בכוחו לבטל ז' ראשים שיש לשרו של עשו, לכן ביקש לעקור שם יעקב כדי שלא יוכל להכניעו.

"הברכה אחת היא לך אבי"

בדרך זו במסילה נעלה לבאר מה שהזכיר הכתוב את השם הוי"ה בתפילין של ראש: "וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך", ודרש רבי אליעזר: "אלו תפילין שבראש". נקדים מה שפירש כ"ק אדמו"ר מרן השר שלום מבעלזא זי"ע מה שכתוב בפרשת תולדות אחרי שקיבל יעקב את הברכות מיצחק (בראשית כז-לח): "ויאמר עשו אל אביו הברכה אחת היא לך אבי ברכני גם אני אבי".

וביאר בדבריו קדשו כי יצחק בגימטריא ח' פעמים שם הוי"ה, וכל שם הוא ברכה בפני עצמו, והנה יעקב בגימטריא ז' פעמים הוי"ה שקיבל מיצחק אביו, נמצא שעדיין נשאר אצל יצחק שם הוי"ה אחד שלא נתן ליעקב, ועל כך אמר עשו בניחותא: "הברכה אחת היא לך אבי", הלא עדיין נשארה לך ברכה אחת משם הוי"ה אחד שלא מסרת ליעקב, "ברכני גם אני אבי" בשם הוי"ה זה.

אמנם דבריו הקדושים צריכים ביאור, למה באמת מסר יצחק ליעקב רק ז' ברכות מז' פעמים שם הוי"ה, ונשארה אצלו ברכה אחת משם הוי"ה השמיני, שעל כך אמר לו עשו: "הברכה אחת היא לך אבי ברכני גם אני אבי", ולכאורה היה נכון יותר אילו היה יצחק מוסר ליעקב כל ח' ברכות מח' פעמים שם הוי"ה שכלול בתוך יצחק, שאז לא היה נשאר לעשו כלום.

והנני להעלות על שלחן מלכים מה שהארכנו ב"שבילי פנחס" (פרשת וישלח מאמר לב), לברר מקחו של צדיק דברי השר שלום מבעלזא זי"ע, על פי

הלכה למשה מסיני לחקוק בתפילין של ראש ש' של ג' ראשים בצד ימין וש' של ד' ראשים בצד שמאל

מגלה עמוקות: ב' שינין שיש בהן ז' ראשים
מבטלות את היצר הרע שיש לו ז' שמות כנגד ז' כוחות הטומאה

שם: בגמרא דרשו: "לא יהיה כך אל זר" על היצר הרע
הרמז בזה כי ז' נוטריקון ז' ראשים של הנחש

"שרים רדפוני חנם" - ש"ר נוטריקון ש'בעה ראשים
אולם "שש אנכי", בזכות ב' שינין בתפילין של ראש

על שבעים שרי אומות העולם. ולפי האמור יש לומר שנקראים שרי"ם כי ש"ר נוטריקון ש'בעה ראשים. וזהו שאמר דוד המלך שרדפוהו חנם להפילו ברשתם, "ומדברך פחד לבי", שנתמלא פחד ה' שלא יחטאו אותו. ועל זה מפרש והולך איך התגבר עליהם: "שש אנכי על אמרתך כמוצא שלל רב".

ויש לומר הביאור בזה על פי מה ששינוי בגמרא (ברכות ל:): "אבוי הוה יתיב קמיה דרבה, חזייה דהוה קא בדח טובא, אמר (תהלים ב-יא) וגילו ברעדה כתיב, אמר ליה אנא תפילין מנחנא". ופירש בביאורי הגר"א על אגדות הש"ס שהתכוון על מה שכתוב: "שש אנכי על אמרתך", שהוא רמז על מצות תפילין שיש בשל ראש ב' אותיות ש"ש, לכן שמח אבוי כשהניח תפילין בבחינת "שש אנכי". לפי דרכנו אמר דוד המלך "שש אנכי", כי בזכות ב' אותיות ש' בתפילין של ראש שיש בהן ז' ראשים, ש"ש אנכי להכניע בקדושתם ז' ראשים של שרי אומות העולם.

נפלא להבין בזה מה שהביא ב"ראשית חכמה" (שער הקדושה פ"ו) בשם המדרש על הפסוק (בראשית לב-כה): "ויותר יעקב לבדו ויאבק איש עמו. אמרו ז"ל מלמד שרצה להורגו ולא היה בו כח, מפני שיעקב אבינו היה מזוין תפילין בראשו ובזרועו וציצית בכגדו, הדא הוא דכתיב וירא כי לא יכול לו".

לפי דברינו יש לבאר הכוונה בזה, כי מאחר שמלאך זה שנאבק עם יעקב היה שרו של עשו, כמבואר במדרש תנחומא (פרשת וישלח סימן ח): "ויהא אש עמו, זה סמא"ל שרו של עשו". וידוע שהוא היצר הרע שיש לו שבעה שמות כנגד ז' כוחות הטומאה, לכן התחכם יעקב להתלבש בטלית ותפילין כדי להכניע בז' הראשים של ב' השינין בתפילין של ראש את שרו של עשו.

יומתק לבאר בזה מה שאמר שרו של עשו ליעקב (שם לב-ט): "ויהא לא יעקב יאמר עוד שמך

ז' ראשים של השינין בתפילין מכניעים ז' ראשים של הנחש

עתה נחזור לדברי ה"מגלה עמוקות" (פרשת בהעלותך) שמציין לכל האמור בקיצור, והוא מוסיף לבאר בזה בדרך רמז מה שדרשו בגמרא (שבת קה:): מקרא שכתוב (תהלים פא-י): "לא יהיה כך אל זר ולא תשתחוה לאל נכר, איזהו אל זר שיש בגופו של אדם, הוה אומר זה יצר הרע". לפי האמור יש לומר הטעם שהיצר הרע נקרא "אל זר", כי ז' נוטריקון ז' ראשים לרמז על ז' כוחות הטומאה שיש לו.

על פי האמור מבאר ה"מגלה עמוקות" הטעם שצריך לחקוק בשני צדדי התפילין של ראש ב' שינין, ש' אחת בצד ימין של ג' ראשים, ש' אחת בצד שמאל של ד' ראשים, שהם ביחד ז' ראשים, כדי להכניע בהם את שבעה כוחות הטומאה של היצר הרע שנקרא "אל זר" משום שיש לו ז' ראשים, ועל ידי ז' ראשים של ב' שינין שבתפילין של ראש מכניעים ומחלישים אותו.

מעתה יאירו עינינו וישמח לבנו להבין מה שמבאר ה"מגלה עמוקות" לפי האמור, מה שדרש התנא רבי אליעזר מה שכתוב בפרשתנו: "וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך, אלו תפילין שבראש". וכבר הבאנו מה שכתבו רבינו בחי ו"בעל הטורים", שרמזו כאן ש"ם יי נקרא ראשי תיבות שי"ן שבתפילין של ראש. לפי האמור הביאור בזה, כי כל עמי הארץ מתייראים שעל ידי ז' ראשים של ב' השינין שבתפילין של ראש ימותו לגמרי, כמו שעשה רב אחא בר יעקב שהמית את המזיק בעל ז' הראשים על ידי ז' השתחוואות. אלו תוכן דבריו הקדושים המאירים כשמש בצהריים.

הנה מה טוב ומה נעים לפרש בזה מה שאמר דוד המלך (תהלים קט-קסא): "שרים רדפוני חנם ומדברך פחד לבי, שש אנכי על אמרתך כמוצא שלל רב". ויש לומר על פי מה שמפרש ב"שער הפסוקים" לרבינו האריז"ל (שם), כי "שרים" הכוונה

הרשעים ששמעו לעצת היצר שיש לו שבעה שמות. לכן כשנפגש יעקב עם עשו שהשר שלו הוא היצר הרע שיש לו ז' כוחות הטומאה, עבר הקב"ה לפניו כדי שישתחוה יעקב לפניו ז' פעמים, ועל ידי זה החליש את כל ז' כוחות הטומאה של עשו.

מעתה יש לומר כי רב אחא למד לכרוע לפני הקב"ה ז' פעמים כדי להמית את המזיק בעל ז' הראשים, מיעקב אבינו שהחליש את כוחו של עשו על ידי שישתחוה לפני הקב"ה ז' פעמים. וידוע מה ששינוי בגמרא (ברכות ז:): "דשמא גרים". וזהו הרמז בשמו "רב אחא בר יעקב", ללמדנו שקיבל כח זה להפיל ז' ראשים של הנחש מאת יעקב אבינו. הנה כי כן מבואר היטב איך סמך אבוי שיקרה נס לרב אחא ויהרג את המזיק בעל ז' הראשים, כי השיג את זה משמו שנקרא "רב אחא בר יעקב", כי יש לו הכח של יעקב אבינו שהכניע את עשו בז' השתחוואות.

מוסיף ה"מגלה עמוקות" על כך רמז נפלא, במה שאמר עשו ליעקב אחרי שהשתחוה שבע פעמים (בראשית לג-ט): "יש לי רב אחי". כי כשראה שהצליח בז' השתחוואות לפני הקב"ה להכניע את ז' כוחות הטומאה שלו, ניבא ואמר "יש לי רב אחי" - הוא "רב אחא בר יעקב", שילמד מיעקב להפיל ז' הראשים של הנחש המזיק.

בדרך זו הוא מבאר מה שכתוב (משלי כד-טז): "כי שבע יפול צדיק וקם", על ידי שבע השתחוואות שהצדיקים - יעקב אבינו ורב אחא בר יעקב נפלו לארץ, "וקם" על ידי שבע השתחוואות שהצדיק יעקב אבינו נפל לארץ, בזכות זה "וקם" אחר כך והשפיל את ז' הראשים של הסטרא אחרא. וזהו שאמר הקב"ה לנחש הקדמוני (בראשית ג-טז): "הוא ישוף ראש". רמז לו הקב"ה שהאדם ירוצץ את ז' הראשים שלו עם ז' השתחוואות.

ויש להוסיף תבלין לדברי ה"מגלה עמוקות" על פי המבואר ב"שער הפסוקים" לרבינו האריז"ל (פרשת ויגד ד"ה ויאמר יעקב אל פרעה), כי יעקב אבינו היה גלגולו ותיקונו של אדם הראשון, ומקור הדבר בזוהר הקדוש (פרשת בראשית לה:): "דהא יעקב דוגמא דאדם הראשון הוה דיעקב שופריה דאדם הראשון הוה". ועל זה רמזו בגמרא (ב"מ פד:): "שופריה דיעקב אבינו מעין שופריה דאדם הראשון". הנה כי כן זהו שרמזו הקב"ה לנחש שהביא מיתה על אדם הראשון וכל הנבראים: "הוא ישוף ראש" - הוא דייקא, כאשר יהיה אדם הראשון בגלגול יעקב, יקום את נקמתו ממך וירוצץ את ראשך בז' ההשתחוואות.

הגילוי הנפלא של ה"מגלה עמוקות"

כל עמי הארץ יראים מב' שיני"ן בתפילין של ראש שיש בהן ז' ראשים המבטלים ז' ראשים של היצר הרע

"על בת בההוא בי רבנן [נכנס רב אחא ולן באותו בית מדרש], אידמי ליה כתינא דשבעה רישוותיה [נראה אליו המזיק כמין נחש בעל שבעה ראשים], כל כריעה דכרע [רב אחא בתפלתו לפני ה' שימות אותו מזיק] נתר חד רישיה [נשר ממנו ראש אחד, ואחרי שבע כריעות נשרו ממנו כל שבעה הראשים והוא מת]. אמר להו [רב אחא לאביי ותלמידיו] למחר, אי לא איתרחיש ניסא סכינתין" [אם לא היה מתרחש נס שימות המזיק הייתם מסכנים אותי].

רב אחא בר יעקב למד מיעקב אבינו שהכניע את עשו בז' השתחוואות

ותמהו המפרשים, איך סמך אביי שיתרחש נס לרב אחא שיהרוג את המזיק, ולא חשש שאם לא יקרה לו נס יסתכן בנפשו. מבאר ה"מגלה עמוקות" כוונתו העמוקה של אביי, על פי מה שמצינו בפרשת וישלח כשנפגש יעקב אבינו עם עשו כתוב (בראשית לג-א): "והוא עבר לפניהם וישתחו ארצה שבע פעמים עד גשתו עד אחיו".

ותמה בזה הקדוש (פרשת וישלח קעא), איך השתחוה יעקב לפני עשו ועבר על (שמות לד-ד): "לא תשתחוה לאל אחר". ותירץ שיעקב ראה שהקב"ה עבר לפניו, כמו שכתוב: "והוא עבר לפניו", הכוונה בזה על הקב"ה, לכן השתחוה לפני הקב"ה ולא לפני עשו. אמנם עדיין צריך ביאור מה ראה הקב"ה לעבור לפניו, כדי שישתחוה יעקב לפני הקב"ה שבע פעמים דוקא כשנפגש עם עשו.

ביאור הענין הוא על פי מה ששינו בגמרא (סוכה נב): "שבעה שמות יש לו ליצר הרע". שהם רמז על ז' כוחות הטומאה שיש ליצר הרע. וזהו גם כן הענין שמבואר בגמרא (סוטה י): שיש "שבעה מדורי גיהנם", כדי להעניש בהם את

וקם אחר כך. (בראשית ג-טו) והוא ישובך ראש. ובכל כריעה שכרע יעקב לפני עשו אחיו נפל חד רישא... לקביל זה, וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך, אמר רבי אליעזר אלו תפילין שבראש, ב' שינין של ז' ראשים, לקביל אל ז"ר שהוא בלבו של אדם ז' ראשים".

אמרתי אקום ואשנה פרק זה לברר מקחו של צדיק, לסדר דבריו הקדושים דבר דיבור על אופניו, על פי מה ששינו בגמרא (מנחות לה): "שינין של תפילין הלכה למשה מסיני". פירוש, שצריך לקמט את העור בתפילין של ראש בצורת האות ש'. וכתבו התוספות (שם) בשם "שימושא רבה", כי בצד ימין של התפילין עושים אות ש' של ג' ראשים, ואילו בצד שמאל עושים אות ש' של ד' ראשים. וכן נפסק בשלחן ערוך (או"ח סימן לב סעיף מב): "שינין של תפילין הלכה למשה מסיני, שיעשה בעור הבתים של ראש כמין שינין בולטת מקמטי העור, אחד מימינו ואחד משמאלו. של ימין המניח של ג' ראשים, ושל שמאל המניח של ארבע ראשים".

מבאר ה"מגלה עמוקות" ענין שתי השינין, אחת מג' ראשים והשניה מד' ראשים, על פי מה שהאריך לבאר בספרו "מגלה עמוקות" על ואתחנן (אופן קצב) מה שמספרים חכמינו ז"ל בגמרא (קידושין כט): סיפור נפלא, על רב אחא בר יעקב שהלך ללמוד תורה בבית מדרשו של אביי:

"שמע אביי דקא הוה אתי [אביי שמע שרב אחא עומד לבוא], הוה ההוא מזיק בי רבנן דאביי [בבית מדרשו של אביי היה מזיק אחד], דכי הו עיילי בתרין אפילו ביממא הו מיתזקי [אפילו כשהיו נכנסים שנים באור יום היו ניזוקים]. אמר להו [אביי לתלמידיו], לא ליתב ליה אינש אושפיזא [לא יתן לו שום אדם מקום ללון, ומתוך כך יאלץ ללון בבית המדרש], אפשר דמתרחיש ניסא [אולי יתרחש לו נס בזכות צדקתו ויהרוג את המזיק].

בפרשתנו פרשת כי תבוא דבר בעתו מה טוב, להתבונן במה שמצינו דברים נשגבים בענין קדושת התפילין של ראש (דברים כח-ז): "וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך". שנינו על כך בגמרא (מנחות לה): "אמר רבי אליעזר, אלו תפילין שבראש". וכתב "בעל הטורים" כי תפילין של ראש רמוז במה שכתוב: "שם יי' נקרא - ראשי תיבות שינין, פירוש שינין של תפילין". וכבר קדמו בזה רבינו בחיי: "כי נרשם בכאן אות שינין שהיא הלכה למשה מסיני, והוא כאילו אמר וראו כל עמי הארץ כי שינין עליך ויראו ממך".

אמנם ראוי להתבונן במה שהעירו המפרשים: א. מהו הדבר המיוחד כל כך בתפילין של ראש, שכל עמי הארץ יראים ממנו יותר מתפילין של יד. ב. מדוע יראים עמי הארץ כל כך מן האות שינין החקוקה על התפילין של ראש, כפי שרמזו בראשי תיבות "שם יי' נקרא". ג. צריך ביאור היכן רמוז השם הוי"ה בתפילין של ראש יותר מתפילין של יד, אשר יצדיק לומר על זה "כי שם הוי"ה נקרא עליך".

ז' ראשים בכ' שינין בתפילין של ראש

פתח דברינו יאיר לבאר כל זה על פי מה שמצינו ב"מגלה עמוקות" (פרשת בהעלותך) ביאור נשגב על מאמרו של רבי אליעזר: "וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך, אלו תפילין שבראש". כדרכו בקדוש הוסיף בקיצור נמרץ רמזים נפלאים בענין תפילין של ראש. הנה הדברים בלשון קדשו אחרי שהוא מבאר, כי על ידי שהדליק אהרן את ז' נרות המנורה, הציל את ישראל מז' ראשים של עשו:

"כדאיתא בקידושין (דף כט): ר' אחא בר יעקב דאידימי ליה שטן עיין שם. זה סוד שיעקב השתחוה לעשו שבעה פעמים, לפי שראה עליו ז' מדורין של גיהנם וז' שמות של יצר הרע. (משלי כד-טו) כי שבע יפול צדיק, בזה שנפל ז' פעמים,

❦ 'אני לדודי ודודי לי' ❦

סיפר הגרי"ט וויס שליט"א גאב"ד ירושלים עיה"ק מעשה שהוא בעצמו ראה, היה זה בזמן השואה, כאשר נתן מלך אנגליה 1000 היתרי כניסה (visas) לילדים שיבואו לארצו וינצלו מן המלחמה שהיתה אז בערי אירופה. והנה בבא העת כאשר באו אותם הילדים לארצו, נערכה קבלת פנים גדולה להם בהשתתפותו של המלך, המלך עבר בין שורות הילדים ושחם עם הילדים שהציל, לפתע פתאום פרץ אחד מן הילדים וחצה את השורה לכיוון המלך, משרתי המלך מיד נגשו אליו ומנעו ממנו לעשות כדבר הזה, אך זה לא הועיל, ושוב חזר ופרץ אותו ילד אל המלך. המלך הבחין בזה, וביקש ממשרתיו שיקראו לילד וברצונו לשמוע דבריו. הילד בא אל המלך, ואמר לו, תחילה הנני להודות לך מאד על שהצלתני ממות, אך בקשה לי אליך, אבי ואמי עדיין נשארו שם, ואיני יודע את שלומם. המלך שמע דבריו וביקשו שימסור לו את שמם ואת מקום מגוריהם, ואמר לו שאין לו לדאוג, כי בעוד מספר ימים אביאם לכאן! וכך היה! כאשר נשאל אותו ילד, מאיפה היה לו את העוז ואת האומץ לעשות כדבר הזה, השיב ואמר: **משום שהמלך בא אלינו... לכן קיבלתי את הכח לבא אליו! מורי ורבותי! אנו עומדים כעת בחודש אלול, ויש לנו לנצל את ההזדמנות המיוחדת שיש לנו עכשיו, בחודש אלול אנו זוכים לדבר שאין לנו במשך כל השנה, בחודש זה הקב"ה בא אלינו, ואז לא רק הגדולים והצדיקים יכולים לבא אליו, אלא כל אחד ואחד יכול לגשת אל המלך לבקש ממנו רחמים על הכל, ולשוב בתשובה שלימה לפניו - "אני לדודי, ודודי לי"!**

אומר (משלי ו ט) "עד מתי עצל תשכב מתי תקום משנתך", שאת העצל לא שואלים רק מתי כבר יקום, אלא גם מתי תשכב, כי אם ילך לשכב בשעה מאוחרת אז 'מתי תקום משנתך', דהיינו שאדם שהולך לישון בשעה מאוחרת, גורם הוא לכך בידים שלא יוכל לקום בבוקר בזמן. הבית ישראל פעם אחת השתתף באסיפת המועצת, ונמשך הדבר, וקם הבית ישראל ללכת, ותמה בפניו המארגן, שעדיין לא הסתיימה האסיפה ולמה הרבי כבר הולך? שאלו הבית ישראל, מתי אתה קם בבוקר? השיב לו בשבע וחצי. אמר לו, אני קם בשתיים ורבע....

צריך מאד להתחזק בעמודים אלו שהעולם עומד עליהם וכפי שדיברנו, והכל שיהיה מתוך שמחה, כי החסידים אומרים שגם מצות תשובה היא אחת מהתרי"ג מצוות, וצריך לעשותה בשמחה. אני הכרתי יהודי אחד שהיה מספר דקות לפני פטירתו, ונעמד ואמר הקב"ה אינו חפץ באנשים שבורי לב שאינם שמחים ואפילו בשעה כזו, ועשה רקידה ושב למיתו והסתלק לבית עולמו. ועכשיו שאנו עומדים לפני ר"ה, צריכים לבא לקראתו בשמחה לדעת שהיינו מלוכלכים ואנו נהיים נקיים, וממליכים עלינו את הקב"ה מתוך לימוד ההלכות למען נדע את הדרך נלך בה.

*

בעדת ישראל ישנם מנהגים שונים באופן התפילות והסליחות שאנו אומרים בימים אלו ובראש השנה, יש אשר כולם עומדים אחוזי פחד ואימה, וזוכים כל הזמן. ויש אשר שרים שירי רגש ושמחה המקרבים את האדם לאבינו שבשמים. כל נוסח ומנהג יסודו בהררי קודש ואסור לזלזל בהם, ומשל למה הדבר הדומה, למלך אשר בנו חלה במחלת השגעון, ולא היה מי שירפאו אלא רופא אחד ממדינה אחרת רחוקה. המלך שלח לשם את בנו, והרופא החל לרפאותו, ומידי חודש בחדשו המלך שלח לו כסף רב עבור זה. לאחר תקופה מסוימת הבריא הילד לחלוטין, והרופא שחשש לפרנסתו הסתיר הדבר מן המלך. פעם אחת ביקש הילד לשלוח מכתב לאביו המלך, אך הרופא שחשש שהמלך יבין מזה שבנו הבריא ויפסיק לשלם לו, קרע את המכתב, וכך היה כמה פעמים. טיכס הבן עצה, וערך מכתב שהוא מלא קשקושים, ובסופו ממש כתב למלך שהוא בריא ורוצה לשוב לביתו. הרופא שראה שהמכתב מלא בקשקושים [ולא הבחין במה שכתוב בסופו] חשב, זה מכתב טוב, דאדרכה כדאי שהמלך יראה שעדיין הבן חולה בנפשו, ושלחו למלך... המלך קיבל את המכתב, ועיין בו מתחילתו לסופו, ואז הוא מגלה את חכמת בנו, ושלח אליו שיביאוהו הבייתה. הנמשל הוא, לכל תפילה יש מקטרגים הרוצים למנוע ממנה שתעלה לרצון לפני אדון כל, וכאשר המקטרגים רואים בימי הדין אנשים שמחים ורוקדים וצוהלים, היא מעלה תפלתם לפני הקב"ה, כדי שיראה איך שדעתם השתבשה עליהם, ותפילתם ללא כוונה, ואין לו לקבלה. אבל אדרבה, מתוך זה הקב"ה 'יודע מחשבות' מאזין ומקיש לקול התפילות הבוקעות ועולות מתפילות אלו.

יהי רצון מלפני אבינו שבשמים, שתפילתנו תקובל לרצון לפניו, וימלא משאלותינו לטובה, בשנה טובה ומתוקה, ובכל טוב, אמן.

052-7179008

לעילוי נשמת
הגה"ק ר' ישעיה בן ר' משה
מקערעסטיר
ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת
הגה"צ רבי מרדכי אהרן
בן הגה"צ רבי יוסף חיים שיינברגר
נלב"ע י"ח מנחם אב תשע"ט
ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת
מרת שרה זלאתא בת הרה"ח ר' ניסן
נלב"ע איסרו חג פסח תשע"ח
ת.נ.צ.ב.ה.

for sponsorship opportunities please call 845-445-4505

Anyone interested in receiving the גיליון by e-mail or distributing in your town or neighborhood please send to tytillim@gmail.com

וברמב"ם סוף הל' שמיטה ויובל כתב, שלא רק הכהנים פטורים מלעבוד, אלא כל איש מִיִּשְׂרָאֵל כֵּן הוּא - ה' חלקו ונחלתו לעולם. הרי שכל אחד ואחד מאתנו צריך להבדל מעניני העוה"ז כמה שאפשר, ולהתחזק בלימוד התורה ועבודת ה'.

לימוד מוסר

עכשיו שאנו עומדים לפני ראש השנה ויוה"כ, כל אחד ישתדל לקבל על עצמו קבלה טובה, ועל ידי זה יכתב לשנה טובה, כי העולם אומר שאם צריך למחוק ולגרד את מה שנכתב לרעה, זה לא טוב, והרבה עדיף שמעיקרא נכתב לשנה טובה. ואמנם תשובה לעולם מתקבלת גם לאחר יוה"כ, ואמנם אז היא קשה יותר. אבל מה שנוגע לכתיבת שנה טובה, רק עכשיו הוא הזמן המסוגל לכך על ידי התחזקות בלימוד המוסר שהוא יותר חיוב מלימוד משניות כפי שכתב המשנה ברורה (סי' א ס"ק יב) והשער הציון (שם אות כו) [ונקט משניות משום שאז היו לומדים משניות, אבל הוא יותר חיוב אף מלימוד גמ', כמבאר מהחיי אדם שציין שם] משום דברי חז"ל שאמרו בראתי יצה"ר בראתי לו תורה תבלין, ותבלין היינו ספרי מוסר.

הגה"צ ר' זונדל קרויזר זצ"ל היה לומד בכל יום ה' ספרי מוסר - נפש החיים ויסוד ושורש העבודה ושער הכוונות וזהר וסדר היום, כי כל הגדול מחבירו יצרו גדול ממנו. והיום ב"ה יש הרבה סוגי ספרי מוסר, וכל אחד יכול למצא ספר המתאים לנשמתו ומדבר אליו. האדמו"ר מתולדות אהרן זצ"ל היה אומר, שהספר יסוד ושורש העבודה נתן לו יראת שמים. וגם אני, מסובב הסיבות הביאני ללימוד הקבלה על ידי זה שלמדתי יסוד ושורש העבודה, שבו הוא כותב פעמים רבות שאילו היית יודע וכו'... ומאד חשקה נפשי לדעת מה יש שם - בלימוד הקבלה.

היום לומדים 12 שעות גמ' ורבע שעה מוסר, וצריך להיות להיפך, 12 שעות מוסר ורבע שעה גמ'... כמובן אין כוונתי להלכה למעשה, אלא שצריך מאד להתחזק בלימוד המוסר. רבי יצחק סאלאוויצ'ק שליט"א אמר לי שהוא לומד בכל יום 'נפש החיים', וכך כבר יותר מ - 30 שנה.

העולם שלנו הוא 'פריז'ער' ברוחניות, וספרי המוסר הם מחממים את הלב לעבודת ה'. והיום יש כל כך הרבה ספרי מוסר. והנה יש ספר 'ארץ אפים' על עניני כעס, והגר"ד יונגרייז זצ"ל ראב"ד העדה החרדית מאד השתדל שידפיסו ספר זה. ואבי זצ"ל שאל אותו מדוע הוא כל כך מעריך ספר זה? השיב לו, אני דיין בבית דין, ואני מאד צריך לשמור על עצמי שלא יבא לידי כעס, כי בקל לבא שם לידי כעס.

ובפרט אתם שיש ביניכם 'בחורים' שצריכים לבנות את העולם, אתם צריכים לבנות בית נאמן בישראל, צריך שתדעו שהכל תלוי בראש השנה, כמה תפילות צריך? כמה קבלות צריך כדי לזכות לזה? הגר"ח זצ"ל אמר עה"פ (תהלים קב) "פנה אל תפלת הערער ולא בזה את תפלתם, תכתב זאת לדור אחרון ועם נברא יהלל קה", שבדור האחרון עיקר התיקון הוא עמוד התפילה, ולכן מן הראוי לקחת את ענין התפילה לעשותו באופן של 'לכתחילה' ולא באופן של 'בדיעבד', וכמו שאנו רוצים חיים טובים של 'לכתחילה' - ומדה כנגד מדה.

שמעתי לפני 60 שנה מהמשגיח של 'תורה ויראה', דשלמה המלך

כתוב בפרשת שופטים (דברים כ ט) "ובאת אל הכהנים הלויים ואל השפט אשר יהיה בימים ההם ודרשת והגידו לך את דבר המשפט, ועשית על פי הדבר אשר יגידו לך" וגו'. התורה נצחית, וזה אמור לגבי כל אדם שיש לו ספק ואינו יודע את המעשה אשר יעשה, שישאל רב, ועל זה אמרו 'עשה לך רב'.

הגרש"ז אוירבאך זצ"ל אמר, חז"ל אומרים (אבות פ"ו מ"א) "רצה הקדוש ברוך הוא לזכות את ישראל, לפיכך הרבה להם תורה ומצוות". והרמב"ם פ"י, דעל ידי שנתן לישראל כל כך הרבה מצוות, בודאי שיקיימו מצוה אחת באופן נעלה, ובכך יזכו. אולם הגרש"ז ביאר, שהקב"ה מרוב אהבתו אלינו נתן לנו מצוות כאלו, שגם ללא המצוות היינו עושים אותם, וכגון בבוקר, כל אדם נוטל ידי, והקב"ה אמר שזה מצוה אם תעשהו עם פרטי דינים. וכן לענין נעילת הנעלים ולבישת הבגדים, כל אדם בין כך היה עושה, אבל הקב"ה נתן לנו בהם דינים, כדי לזכותינו. ובדברים אלו צריכים זהירות יתירה, כי מה אכפת לו לאדם לעשותם כדת וכדין, אין בזה שום קושי, ורק 'לא אכפת', וזה גרוע יותר מהכל!

וזהו המשקל שהאדם נידון בו בראש השנה, לוקחים את הקיצור שו"ע, ואם קיים האדם את רוב הדינים הכתובים בו - נכתב ונחתם בספר הצדיקים, ואם קיים את חציו - נכתב בספר הבינונים, ואם ח"ו לא קיים את רובו, נכתב ונחתם בספר הרשעים רח"ל. ואם נשאל כיצד החילונים חיים, כבר כתב הרמב"ם ועוד ראשונים ישובים על זה.

ונתבונן נא, הלא כל אדם שיש לו עסק (business), פעם אחת בשנה הוא עושה חשבון, מה יש לתקן מה יש לשנות, ומה יכול להמשיך כפי שהיה. ואם הוא בא לידי מסקנה שהעסק אינו מצליח, ומביא הפסדים יותר מרווחים, הוא נאלץ לסגרו. וכביכול כך עושה הקב"ה אתנו, אם הוא רואה שאנו מביאים רווחים הוא נותן לנו חיים, ואם צריך תיקון ושיפור, אז מביא יסורין הממרקין את האדם ומביאים לידי תיקון. ואם ח"ו הוא רואה ששום דבר לא יועיל, אז הוא סוגר... וכשאדם זוכה ומגיע לראש השנה תש"פ, צריך הוא לברך ברכת שהחינו בשמחה עצומה, כי אות הוא שהביא רווח במשך שנת תשע"ט, וזו היא השמחה הגדולה ביותר שיכול שיהיה לאדם.

אבי זצ"ל תמיד היה מברך ברכת המזון בכובע ומלבוש עליון (עי' במשנ"ב סי' קפג סק"א), וגם בזמנים שהיה חולה וחלש הקפיד על כך, ולפעמים זה היה יכול לקחת לו 10 דקות כדי לקחתו מן המקום שהיה מונח, כי היה רחוק קצת, ולא רצה להטריח אחרים שיביאו לו. גם הקפיד תמיד על קריאת שמע שעל המטה מתוך סידור, קרבנות וכו'. אדם צריך להיות אדם של 'לכתחילה' ולא אדם של 'בדיעבד'.

בתפילה יש להקפיד להתפלל במנין, יש כאלו ב'זכרון משה' מתפללים ביחידות, והלא אפשר להמתין כמה דקות ויהיה לו מנין. פעמים רבות נכשלים לעבור כנגד המתפלל ועוד. יש פעמים שאם אינו יודע את ההלכות, וכגון אם אינו עושה את ה'עושה שלום' כדון, יכולה תפילתו להיות 'תפילת תועבה' רח"ל. כתוב בפר' שופטים (דברים יז א) "לא תזבח לה' אלקיך שור ושה אשר יהיה בו מום כל דבר רע כי תועבת ה' אלקיך הוא", וזה אמור על הקרבנות, והיום התפילה היא כנגד הקרבנות, ולכן אם אין תפילתו כדבעי, הרי זה תועבת ה'.

והנה כתוב בפרשת שופטים (שם יח א): "לא יהיה לכהנים הלויים כל שבט לוי חלק ונחלה עם ישראל אשי ה' ונחלתו יאכלון" וגו'.

הסרה, ואין מועיל שום תירוצים, עבירה היא בית הסהר! בראש השנה וביוה"כ אין אומרים הלל "אפשר מלך יושב על כסא הדין, וספרי חיים וספרי מתים פתוחין לפניו, וישראל אומרים שירה" (ערכין י:).

והנה יש להתבונן בתפילת 'מלך על כל העולם כולו' וגו', ונדמין לעצמינו אדם שעשה עבירה שענשה מיתה, וכידוע שכשדנים על עונש מיתה, אז המלך בכבודו ובעצמו יושב במשפט, והוא צריך להסכים לפסק הזה. והנה אם יקום אותו אדם וידבר לפני המלך, שכדי להגדיל את מלכותו צריך הוא לעשות כך וכך, ישיב לו המלך, מי אתה בכלל שתתן לי עצות, והלא בן מות אתה! ובודאי שלא יעלה בלב כל בר דעת לומר דברי הבל אלו. וא"כ איך אנו עומדים בראש השנה ואומרים להקב"ה 'מלך על כל העולם כולו' וגו' וידע כל פעול כי אתה פעלתו, והלא ספרי חיים ומתים פתוחים לפניו, ואיך מדברים כן לפניו?! אלא שבאמת ראש השנה הוא יום הדין, וכל עבירה שאדם עושה הוא פוגם במלכותו ית'. ולאיך גיסא כל מצוה מקרבת את הגאולה. ולכן האדם בראש השנה ששב בתשובה שלימה, אומר להקב"ה, אני במעשי פגמתי במלכותך, ומעשי הרעים קלקלו את מלכותך, ולכן עתה אני שב בתשובה ומבקש לתקן מה שקילקלתי ופגמתי על ידי שאני מקבל על עצמי את מלכותך, ובכך תמלך על כל העולם כולו בכבודך, וקיום המלכות היא על ידי שמירת מצוות המלכות ופקודותיו, והם שמירת ההלכות על ידי שילמד את ההלכות [קיצור שו"ע או משנה ברורה - כל אחד לפי מה שהוא יכול] וידע את המעשה אשר יש לעשות ואת המעשה שאין לעשות. כי בכל פרט ופרט יש הלכות, כגון כיצד לנעול את הנעלים וכו' וכו', ואחד שנועל כדן - בנה את מלכות ה', ואם ח"ו אינו נועל כדן, פגם במלכות ה'! ומדה טובה מרובה 500 פעם.

והנה יש חולי רע במקומות רבים, כאשר בחור אפילו צדיק, עושה שטיין בשיבה, וכל ימי חרותו הוא שקוע בתורה וביראת שמים, אלא שבשעה שהוא מתחתן ונושא אשה, הרי שמצד אחד הוא מקדש את האשה ומצד שני הוא נותן גט להקב"ה.... רח"ל. וזה בא משום שהיום חסר את כל החמימות לעבודת ה' לתורה ולמצוות, ובזה צריך מאד להתחזק בימים אלו שהם ימי המלכת ה', לקבל את עול מלכותו, ולעבדו בלבב שלם.

*

החזו"א היה אומר, שרבותיו לימדוהו שכל מה שהוא עושה, יש לו להתייעץ עם ד' חלקי השו"ע, והשמחה הכי גדולה שיש לו הוא כאשר הוא מקיים הלכה בשו"ע, והצער הכי גדול שיש [אף שהיה לו יסורי הגוף רבים] הוא כאשר אין מקיימים הלכה בשו"ע. ופעם היה בסעודת שלישית בציבור, והבחין שחוץ מאדם אחד אף אחד לא נטל ידיו כדן.... אבי זצ"ל לפני כל נטילת ידים היה בודק את הכלי וכו', יש כמה וכמה סימנים בשו"ע כיצד נוטלים את הידים, וצריך ללמוד אותם. ואדם שאינו לומד את ההלכות יכול לעבור על בליין עבירות בשנה! לא מלין אלא בליין!! ה' ירחם.

וצריך שנדע, שאף שאנו לומדים ומתפללים, אבל איננו "פרומע איידן"!! אין אנו שומרים ומקיימים את מה שכתוב בשו"ע, בסוכות כולנו מקפידים על לולב ואתרוג כשירים ומהודרים, אבל כך צריך להיות בכל השנה לגבי כל מצוה ומצוה, לקיים את כל מה שנאמר בשו"ע. לחילונים יש את העבירות שלהם, ולנו יש את ה.....! ועכשיו הוא הזמן הטוב להתחיל מחדש, ללמוד הלכות ולקיים את כל מה שלומדים.

יש ספר שיצא מהגה"צ רבי שמואל הומינר זצ"ל על הקבלות שקיבל על עצמו, ונמצא שם גם קבלות שקיבל רק ליום אחד. גם הגה"צ רבי בנימין רבינוביץ דומ"ץ עדה החרדית זצ"ל, היה אצלו בבית ארון סגור ומסוגר, ולאחר פטירתו גילו בו קבלות שקיבל על עצמו מהיותו בן 11 שנה ועד לפטירתו.

על שלשה דברים העולם עומד, על התורה על העבודה ועל גמילות חסדים [דבר שעומד על 3 עמודים, אם ינטל עמוד אחד, הוא יפול. משא"כ אם היה לו 4 עמודים, גם אם יחסר לו עמוד אחד, עדיין יכול לעמוד]. צריך להתחזק בכל 3 עמודים אלו, ובעיקר לגבי עבודה דהיינו תפילה, שבענין זה יש רפיון גדול, ומעשים בכל יום שאם הש"ץ מתעכב מעט עד שהוא מתחיל חזרת הש"ץ, כבר דופקים כדי לזרזו... ואנו מתקנים ענין זה בכך שאנו מרבים בסליחות ומתפללים הרבה בראש השנה וביוה"כ.

גם צריך לדעת 'כי כל הגדול מחבירו יצרו גדול ממנו', ולכן בימים אלו של חיזוק, גם היצר הרע גדל ומתאמץ יותר להפריע ולקלקל לאדם להתחזק ולהתעלות. פעם אחת היה בחור אחד שהתחזק מאד והתעלה, בא אליו המשגיח ואמר לו, דע! ב"ה שאתה מתחזק ומתעלה, אבל גם היצר הרע עולה וגדל... כי כל הגדול מחבירו וכו'. וצריך לדעת זאת, ולהשמר מאד מהנסיגות הבאים במיוחד בימים קדושים אלו.

וראוי להתבונן בגודל מעלת התשובה, דהנה כתוב בפר' שופטים (דברים כ טז) לגבי ז' עממים: רק מערי העמים האלו אשר ה' אלקיך נתן לך נחלה, לא תחיה כל נשמה. ופירש רש"י (פסוק יח): למען אשר לא ילמדו - האם עשו תשובה ומתגיירים, אתה רשאי לקבלם, עכ"ל. ומכאן יש לראות את גודל כוחה של תשובה, שגוי מז' עממים שנאמר עליו 'לא תחיה כל נשמה', אם עשה תשובה אתה מקבל! וכל שכן ישראל שעושה תשובה. וכפי שאמר פעם הגר"ח זוננפלד רבה של ירושלים, שאם מקוה יכול לעשות מגוי יהודי, כל שכן שיכול לעשות מיהודי ליהודי יותר טוב. וכמו כן לענין תשובה, אם התשובה יכולה לתקן גוי מז' עממים, על אחת כו"כ שיכולה לתקן יהודי.

פעם אחת בא על הגה"צ ר' משה אריה פריינד זצ"ל יהודי אחד, והתלונן בפניו על הקושי שיש לו שהולך הוא לכל ברית למען יתכפרו עוונותיו, ולכל פדיון הבן למען יעלה לו פ"ד תעניות, וקשה לו זה מאד, וביקש עצה ממנו. אמר לו: יש לי עצה בשבילך, **שב בבינתך ועשה תשובה!** על כן ראוי לאדם, בימים אלו, לעשות חשבון הנפש ולשוב בתשובה שלימה, ולא יחשוב שהוא דבר קשה, כי לא בשמים היא אלא בפך ובלבבך לעשותו.

ראש השנה - מלכויות, לימוד הלכות וקיומם

עבודת ראש השנה היא המלכת הקב"ה, כמו שרואים מן התפילות שאנו מתפללים ביום זה, מלך על כל העולם כולו בכבודך וגו', וידע כל פעול כי אתה פעלתו וגו', ועוד ועוד. וכיצד ממליכים את הקב"ה על כל העולם, כאשר בתחילה האדם ממליך את הקב"ה על עצמו, ואח"כ ממליך את הקב"ה על כל העולם כולו. וכיצד ממליכים? כל מדינה שאין להם צבא והולכים במסירות נפש, אין למדינה מה לעשות ומפסידים. כל עבירה שעושים כנגד המלכות נכנסים לבית

דברי חיזוק והתעוררות

שנשא הגאון הצדיק מורינו רבי **גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א** בביתו
בעניני אלול וראש השנה

אלול - קבלות

תחילה צריכים אנו להודות לקב"ה על שחנן אותנו במתנה נפלאה ו'אלול' שמה, צריך לדעת שהקב"ה נתן לנו חודש זה משום שהוא אוהב אותנו, היא זכות עבורנו ולא חובה ח"ו. צריכים להאמין שאנו נכנסים לאלול כשאנו מלוכלכים [ובפרט לאחר בין הזמנים, ה' ירחם], ואנו יוצאים ממנו נקיים! אצל אבי זצ"ל, ראינו את האמונה שלו, 60 שנה לפני פטירתו אמר שהוא מבקש מהקב"ה, שזמן סילוקו מהעולם יהיה למחרת יוה"כ, שאז הוא נקי. [60 שנה בכל מוצאי יוה"כ הייתי ירא וחרד, שמא בשנה זו יסתלק כבקשתו].

גם רבינו יונה בשערי תשובה (שער רביעי אות ח') מבאר את גודל השמחה שיש במחילת העוונות, והוא מבאר שם את המצוה לאכול בערב יוה"כ, ואלו דבריו: "ואם עבר אדם על מצות לא תעשה ועשה תשובה, ידאג לעונו ויכסוף ויחכה להגיע ליום הכפורים למען יתרצה אל השם יתברך וכו', ועל כן אמרו חז"ל כל הקובע סעודה בערב יוה"כ כאילו נצטוו להתענות תשיעי ועשירי והתענה בהם, כי הראה שמחתו בהגיע זמן כפרתו, ותהיה לו לעדה על דאגתו לאשמתו, ויגונותיו לעונותיו", ע"כ.

בשם האריז"ל הובא, שבכל חודש אלול נפתחים שערי שמים ויורד שפע של טובה. ואחינו הספרדיים אומרים סליחות בכל חודש אלול עד יוה"כ, ואת אותו סליחות הם אומרים בכל הימים האלו, גם ביוה"כ. ואנו תוקעים בשופר ואומרים מזמור לדוד ה' אורי וישעי, ובו 13 פעמים שם הוי"ה כנגד י"ג מדות.

חשבתי פעם, על דברי הרמ"א שהביא שיש לתקוע בשופר בכל חודש אלול לאחר תפילת שחרית, שהרי לצערנו רבים עושים מ'עלינו לשבח' תפילת הדרך... ואינם ממתינים בבית הכנסת עד סיום התפילה. אבל משום מנהג זה של תקיעת שופר בסוף התפילה, בהכרח שישארו בבית הכנסת ויאמרו 'עלינו לשבח' כדבעי.

אלו"ל - אני לדודי ודודי לי. יש להבין מדוע הקב"ה מכונה בשם 'דודי' (uncle), והלא הוא אבינו, ובשם 'אבא' ראוי לכנותו. ובדרך דרש י"ל, שהנה כל אבא מוסר את נפשו עבור ילדיו, והם חייבים לו את נפשו, אבל הם אינם מרגישים בכך. לעומת זאת, אם יבא הדוד מחו"ל ויביא לילד איזה שוקלד וכיו"ב, הוא ישמח מאד ויעריך

ויכבדו... אומר הקב"ה תקראו אותי דודי, והעיקר שתהיו לי. וזה ע"ד דרש, אבל פירושו של 'דודי' הוא בחינת אהבה, שהקב"ה אוהב כל אחד מאתנו, ולכן צריכים אנו להתחזק בימים אלו ל'אני לדודי' ולזכות על ידי זה ל'דודי לי'.

מה זה אלול? אנו מבקשים מהקב"ה בקשות רבות, זכרנו לחיים טובים, פרנסה טובה, גזירות טובות, אבינו מלכנו וכו', והקב"ה שואל מה אתם משלמים לי על זה? כל אחד צריך לקבל על עצמו דברי חיזוק, שאת זה הוא נותן להקב"ה! הרגשה זו למדתי מיהודי אחד שלפני 45 שנה היה אוכל אצלי מידי שבת בשבתו, ובכל פעם שבא הביא בקבוק יין, הכי זול שיש, אבל הביא משהו! ואף שאמרתי לו כמה פעמים שאין אתה צריך להביא דבר, אתה תקבל את הסעודה בדיוק גם אם לא תביא, ובכל זאת בכל פעם שבא היה מביא עמו בקבוק יין. והוא משום שאדם שמקבל ומקבל צריך להביא ואפילו משהו.

איתא בזוה"ק (תיקוני זוהר תקונא שתייתא כב): "כולהו צווחין בצלותין ביומא דכפורי ככלבים, הב הב לנא מזונא וסליחו וכפרה וחיי, כתבנו לחיים, ואינון עזי נפש ככלבים וכו' [פ"י, כולם צווחים בתפילת יוה"כ ככלבים, ואומרים תן לנו מזונות וסליחה וכפרה וחיים, כתבנו לחיים, והם עזי פנים ככלבים], ע"ש. ולכאורה למה אנו חשובים ככלבים בבקשנו כל זה, והלא ממי נבקש כל זה אם לא מהקב"ה שהוא אבינו מלכנו וכל יכול. אלא הפירוש בזה, דאמנם צריך לבקש, אבל צריך גם ליתן משהו בתמורה למה שמקבלים, ואם לא נותנים כלום, לא מקבלים איזה קבלה טובה, חשובים ככלבים!

בראש השנה אנו מברכים ברכת 'שהחיינו', על מה מברכים זאת? על שהקב"ה נתן לנו חיים שנה שלימה! ואם אדם רוצה לזכות לשנה טובה, הוא צריך גם ליתן, הוא צריך לקבל על עצמו איזה דבר חיזוק לקראת השנה הבאה, וצריך לראות שהקבלה והחיזוק ימשיכו בכל השנה, ולא יתפוגגו לאחר מוצאי יוה"כ. מספרים על בחור א' שבחודש אלול התחזק מאד, ולא היה אפשר לדבר עמו וכו', ואמרו חבריו 'הפסדנו חבר וידיד! אמר אחד מהם, אל תדאג, במוצאי יוה"כ הוא יחזור אלינו... ולכן צריך האדם לקבל על עצמו רק דברים קלים, קצת יותר ממה שהיה ותו לא!

עיד הפעשיות | הפסח מעמוד ג' | מטבח הפונדק עם כל כליו מחדש.

ובכן נמצא הצדיק רבי אהרן הגדול מקרלין ע"ה מחזיר עוד נשמה נידחת בתשובה שלמה לפני ה' מתוך אלפי הבעלי תשובה שקירב בימי חייו!

[פרסיות קרבן 2-140315]

~*~*~

אל בית מדרשו של הרה"ק הרבי ר' זושא זצוק"ל באניפולי, נכנס לו הבעל עגלה המקומי לתפילת מנחה, לפי מלבושיו וצורת הופעתו יכר בו שזה עתה ממש ירד ממרכבתו, וקפץ הישר מן הסוס אל תוככי בית הכנסת... - כך עם המגפיים המלוכלכות, וללא מלבוש עליון מכובד כדון!

לאחר שהסתיימה התפילה רמז לו הרבי ר' זושא שיגש אליו, כי ברצונו לשוחח עמו. התקרב העגלון אל המזרח, וניגש בהססנות אל מקומו של הצדיק, שהחל להמתיק עמו סוד.

אמר נא בבקשה! שאל ר' זושא בלחש, כדי שלא יגיעו דבריהם לאוזניים אחרות, וכי כך יאה להיכנס לתפילה בבית הכנסת? מדוע אינך לובש חליפה לכבוד התפילה, כראוי וכיאות כשנכנסים לבית ה'?

העגלון נראה כמי שחיכה בדיוק לשאלה זו שישאלנו הרבי!

אין לי חליפה! ואין לי שום מלבוש עליון! - תינה האיש בפני הרבי.

מה קרה? - שאל הרבי - הרי היתה לך חליפה הדורה, מלבוש עליון נאה שעמו הגעת תמיד לבית הכנסת!

אכן היתה, ענה האיש, אבל ראשי הקהל נטלו ממני והחרימו אותה!

התברר שאותו 'בעל עגלה' היה איש נוכל, בעל עבירה גדולה, שחששו ראשי הקהל שמא יכשיל את בני העיר ויחטיאם, ולאחר שלא שעה לכמה אזהרות חמורות שהתרו בו 'החרימו' הם את מעילו, ונאמר לו מפורשות שעליו להביא 'פתקא' מהרבי הצדיק שיעיד בו שחזר בתשובה. - בלי פתק מן הצדיק, אין לך שום סיכוי לקבל את מעילך! פסקו ראשי הקהל בנחרצות.

שאלו הרבי ר' זושא, האם מוכן אתה אכן לשוב בתשובה? לא חטאתי ולא כלום! - הכחיש האיש במצח נחושה, הכל חרושת שמועות שאין בהם ממש, עלילות דברים שמתפטפים הבריות, אין כאן ולא כלום!

אך הצדיק התעסק, מדוע תכחיש בדבר המפורסם, הלא כך וכן עשית בעבירות וחטאים קשים, ומדוע תתעקש להחזיק איתן בחטאך?

אולם האיש לא שינה את עמדתו, הוא החזיק במרדו, וטען בתוקף שאין בידו אשם!

תפס רבי זושא הצדיק בידו של היהודי, ואמר: הבה נצא נא לטייל מעט בחוצות העיר, ונמשיך בשיחתנו.

נטל הרבי את מטהו בידו, ויצא בלוויית העגלון אל סמטאותיה העתיקות של אניפולי, ובדרכו החל לדבר על לב איש דברי התעוררות ומוסר, כדי שיתן תורה על מעשיו ויעזוב רשע את

ר' איד!

נכון שתמיד רצית לספר בכל שבת לילדים שלך סיפור שקשור לפרשת השבוע, עם טיב הלכה הנלמד ממנה ??? עכשיו הגיע הזמן המיוחד שתוכל לממש את חרצונות שלך ותוכל להכניס ולהשריש בילדים שלך תורה ועבודה ויראת שמים עם מידות טובות !!!

באותה טבילה התפלל הרבי והתחנן לפני בוחן לבבות יתברך, שיפתח את לב האיש ויתן בליבו לשוב בתשובה מחטאותיו הרבים.

ואכן כשחזר הרבי מן הטבילה, מצא את היהודי יושב ובוכה מאין הפוגות, הוא המתין עד שייגרע מבכיותיו. ומשנרגע קמעא פצה פיו בהודאה גמורה, בבושת פנים והכנעה הודה שאכן חטא ופשע בכל אותם עבירות המיוחסות לו, וביקש מן הרבי לסדר עבורו דרכי תשובה ותיקון.

ישב עמו הרבי שעה ארוכה, ולימדו דרכי חיים כיצד ואיך יעזוב את כל מעשיו הרעים, וכן סידר בעדו כמה דברים לכפרת העבירות שהיו בידו, ולאחר שסיימו את שיחתם חזרו העירה, ונכנסו לבית הכנסת לתפילת מעריב.

באותה תפילת ערבית בכה האיש רבות, במשך כל התפילה הוא גנח והתאנח בבכיות נרגשות ודמעות רבות. תפילתו ארכה זמן רב, כשכולו רוטט מהתרגשות ורגשי חרטה ותשובה שלמה.

הרבי הקדוש המתין עד שייסיים את תפילתו, ולאחר מכן קראו אליו בחיבה ואהבה גדולה!

צורת פניך עתה כך שחזרת בתשובה באו לכאן! הצדיק, ומעתה פנים חדשות באו לכאן!

הוא נכנס עמו החדרה, שם התיישב הרבי וכתב עבורו בכתב יד קדשו פתקא זעירא, שהוא מעיד בו ביהודי זה, שלבו התהפך לטובה, והרי הוא 'בעל תשובה' גמור, ועזב לגמרי את כל דרכיו הנלוזים!

העגלון ניגש עם 'אגרת הקודש' שבידו אל ראשי הקהל, והם אכן החזירו לו את מעילו העליון, ומני אותו יום ואילך נהפך הבעל עגלה לאיש אחר, ונעשה לאיש ירא שמים מרבים, מחסידי הגולה של הצדיק העליון, הרבי ר' זושא זצוק"ל. זכות הצדיקים תגן עלינו ועל כל ישראל לסליחה טובה, ולכתיבה וחתומה טובה, אמן.

[מתוך שיחת התעוררות תשובה בימי חודש אלול]

~*~*~

כמה נוקבת היא אמרתו החריפה של הרה"ק הרבי ר' בונם מפשיסחא זצוק"ל:

למעלה בשמים, לא יענישו את האדם כל כך על גופה של עבירה, הרי על כך יהיו בידו סל מלא תירוצים שונים... היצר הרע הכשילני! לא יכולתי לעמוד כנגד פיתויי הייצר! ועוד כהנה וכהנה.

אבל עיקר מה שיענישו מן השמים, הוא על כך שלא חזר האדם בתשובה!

הלא בדיוק בשביל כך ניתנה מצות התשובה, שאף אם חלילה חטא האדם ונכשל, יוכל לשוב בתשובה שלמה, עד כדי הפיכת דונות לזכיות!

מדוע לא ניצלת את הימים המקודשים לשוב בתשובה שלמה? - על כך לא ימצא האדם תירוצ מוספיק! ועל כך יענישוהו מן השמים!

עד כאן תוכן דברי קדשו, ושפתי פי חכם הן!

[סג]

על הברכה יעמדו

התורמים להפצת העלון

לקבלת העלון במייל (דוא"ר) נא לשלוח למייל הפצו"ב

ניתן להעניח את העלון לשפחות, לברכה והצלחה או ליאראצייט

shivti11@gmail.com

ר' ישעיהו 7 ירושלים טל: 05276-10455 078-3331109

יהודי יקר! אל תחזיק טובה לעצמך, הנך פוזמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור מגוריך ולהיות שותף לייכויה הרבים. הפענוניים יקבלו את העלון במייל (אפשר גם ישירות לדפוס) בקובץ להדפסה.

Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zelig@gmail.com or text 718-249-7173

טיב ההשגחה

סיפורי השגחה פרטית
שנשלחו לערכת ע"י הקוראים

'המקבל עליו עול תורה' מעבירין מעליו עול דרך ארץ'

...

בשעה טובה נולדו לנו תאומים, את רעייתי שלחתי למנוחה והתאוששות בבית החלמה לשמונה ימים מוזן שמדובר בסכום לא קטן לתשלום...

הגשתי את הטפסים לקופת חולים על מנת לקבל את ההשתתפות וההחזר הכספי, אך ההחזר הכספי בושש מלואו, כאשר מחר יורדים לי תשלומים בבנק, ואם הכסף לא נכנס יחזירו לי תשלומים ולא יכבדו צ'קים שכבר פירתי...

התקשרתי לקופה ובקשתי לדעת על מה ההתמהמהות בהעברת התשלום? הם השיבו כי חסרה קבלה אחת מבית ההחלמה שמעכת את העברת הכספים, אמרתי לפקידה כי אבקש מבית החלמה לשלוח להם בפקס או במייל, אך הפקידה השיבה כי צריך להביא את הקבלה המקורית בלבד...

כאן כבר לא ידעתי מה לעשות, כתושב ביתר להגיע עד טלסטון בו בזמן שאני צריך להספיק את סדר יומי המתוכנן גם כך ומה גם שאם לא אעשה זאת היום, מחר יחזרו לי תשלומים...

החלטתי כי דבר ראשון אלך ללמוד עם החברות הקבוע שלי, ואחרי זה אראה איך וכיצד לפעול...

הגעתי לחברותא שדחק בי להתחיל ללמוד מיד כי עליו לצאת תוך רבע שעה לבית החלמה לאשטון...

שאלתי אותו מיד אם יוכל לאסוף עבורי את הקבלה, השיב שהוא בספק גדול מכיוון שעליו להיות חזרה בביתר בשעה 13:15 לאסוף את בנו מהגן...

הצעתי לו שאני אאסוף את בנו מהגן שהרי הוא לומד עם בני באותו גן וכך ירווח לו הזמן ויוכל לבקר את אשתו בנחת ובשלווה ואף לסעוד ארוחת צהריים ללא כל לחץ!!! הוא שמח מאוד על ההצעה וכמובן שגם אני על העזרה באיסוף הקבלה, וכך ישבנו ולמדנו בנחת את סדר הלימוד ללא כל קיצור או לחץ, והכל בא על מקומו בשלום ברוך ה'.

בעל המעשה:מ.ק

הפעונים לזכות את הרבים בסיפור של השגחה פרטית
פוזן לשלוח אל ר' ששה סטואלס
בפקס: 15326517922
או: o.y.wines@gmail.com

טיב המעשיות

לך ה' הצדקה ולנו בושת הפנים!

"לך ד' הצדקה ולנו בושת הפנים"

בַּשָּׁת הַפָּנִים

(רביאל ב.ז)

בשעה מאוחרת, ושהיא 'הצליחה' לגרש אותה בבושת פנים... אלא שמיד אחר כך נתקפה באותה מחלה משונה!

הבין הבעל על פי התיאור שציירה בפניו שמדובר כאן באיש של צורה, תלמיד חכם בעל הדרת פנים, שכנראה הקפיד עליהם.

הוא הצטער מאוד על שכן התנהגה אשתו כלפי תלמיד חכם הגון, והחליט לצאת לחפש אחריה ולפייס.

לאחר שיטוטים וחפשושים נרחבים במבואות העיירה, מצא הפתנדאי את רבי אהרן בקצה העיר, כשהוא יושב על גבי סלע ומתבונן במחשבותיו. הוא הכירו תיכף על פי התיאור שתיארה אשתו, ורץ תיכף לקראתו, נתן לו שלום והחזיר לו שלום, והאיש החל מיד להתנצל על התנהגותה המכוערת של אשתו, הוא ביקש 'סליחה' מעומק לב על שגורש כך בבושת פנים מאכסנייתם.

אמר לו רבי אהרן הגדול, הנה סב על בדיוק מתבונן אני במחשבותיך עתה, הנני מנסה להבין על מה ולמה עשה ה' לי ככה? ברור ונהיר אצלי שמן השמים ייעודי עבורי איזה תפקיד ומטרה שעלי לתקן בפתק זה! ולאו בכדי התרחש עמי מקרה מוזר שכזה!

היהודי החל בוכה על נפשו, ושח בפני הצדיק על המחלה הקשה והמחזרה שנתפסה באשתו תיכף אחר ששילחה אותו מן הבית, והתחנן בפניו שיחזור עמו לביתו, ושיתפלל להצלת חיי זוגתו. הרבי נענה לבקשתו, הוא סב על עקבותיו והתלווה לבעל הבית בחזרה אל אותו מלון שאן לפני שעה קלה נורק ממנו...

בהגיע הצדיק אל הבית, החלה האשה לבכות במר נפשה, ראשית היא ביקשה את סליחתו בשברון לב ובבושת פנים על שזלזלה כך בבכורו, היא התנצלה וסיפרה על העייפות והתשישות שאחזו בגופה.

והנה לפתע תוך כדי בכייתיה ובקשותיה, כנראה נפתח מעט סגור ליבה, והיא החלה להתעורר בתשובה ולהתודות בפני הצדיק על כל מני עבירות ועונות שנכשלה בהם, מתוך בכיות ודמעות אמרה בהתרגשות: לדאבוני לא רק כלפי הצדיק חטאתי, אלא גם כלפי המקום ברוך הוא, נכשלתי לצערי בכמה וכמה עבירות וחטאים, היא מנתה מעט מן המכשלות שבידיה, כזאת וכזאת עשיתי, ורבות חטאתי בין אדם לחבירו ובין אדם למקום.

למרבה הפלא לא קיבל הצדיק את בכייתיה הנרגשות, הוא התנכר כלפיה ואמר בתוקף: לא על עבירות הללו שמנתי כאן הכוונה! התבונני ואם היטב בנפשך האם אין בידך עבירות הרבה יותר חמורות מאלו!?

כאן נשברה האשה לרסיסים, ופתאום נתנה קולה בבכיות וזעקות עד לב שמים, היא הודתה בפני הצדיק ובפני בעלה, שזוהי כמה חודשים שרצתה לחסוך את תשלום משכורתו של השוחט, ולכן הפסיקה לקרוא לשו"ב המקומי שיבא לשחוט את התרגולים כדת וכדין. אלא לקחה את סכין המטבח הגדול שבידה, וכך ערפה את צוואר התרגול והסתפקה ב'שיחיה'... ובכן נמצאה מאכלת את בני ישראל בשר פיגולים, נבלות וטרפות ממש! ומכשילה את הרבים בעבירות חמורות!

כששמע רבי אהרן הגדול את דבריה נקש בהתרגשות על השולחן, ואמר בקול גדול: אכן נודע הדבר! זו היא אכן הסיבה שבעבורה נשלחתי למקום הזה, וזהו התפקיד הנרצה ממני כאן, להשיב בת ישראל בתשובה שלמה!

נותר אפוא רבי אהרן הגדול בביתם עוד כמה ימים, וסידר במתינות לבעלת הבית סדרי תשובה טובים, ותוך כדי שהיא מברירה לגמרי ממחלתה הוא לימדה כיצד לתקן את כל חטאתיה ופשיעה, ולא זו מן הבית עד שהיה לבו סמוך ובוטח שהחזירה בתשובה שלמה לפני אביה שבשמים! וכמובן דאג כמו כן להכשיר את כל הכלים שנטרפו במאכלות אסורות שנתבשרו בהם, ונצרך להכשיר את כל

בפרוס עליו ימי הסליחות והרחמים הבעל"ט, פותחים אנו מדי שחר את בקשת הסליחות בתפילת הנביא דניאל: "לך ד' הצדקה ולנו בושת הפנים".

פתיחה זו של הסליחות מלמדת על מהות בקשת הסליחות, ועל עיקר תכונת הימים הנעלים הללו, הנקראים "ימי הסליחות".

כאשר ביארו בספרי המוסר בהגדרת אופי ימי הסליחות, שהם מוגדרים בחלוקה בפני עצמה "ימי סליחות", ואין עניינם דומה לא לימים שלפניהם ולא לימים שלאחריהם. כי מעלות ימים הנוראים מתחלקים לכמה וכמה מדרגות, ימי אלול נתנו כהכנה ליום הדין, ולעריכת 'חשבון הנפש' לקראת עמידתנו לפני כס המשפט. ואילו הימים של 'עשרת ימי תשובה' נתנו לישראל לתשובה ותיקון המעשים, וכן על זה הדרך ימי ראש השנה יום הכיפורים וחג הסוכות, כל אחד לפי עניינו ומחלתו. וכמו כן "ימי הסליחות" הללו יש במהותם הגדרה שונה משאר ימים הנוראים, ומוקדשים לפי אופיים וערכם לבקשת הסליחות.

אשר על כן תקנו הקדמונים מפתח שפתנו בימי הסליחות הללו, בפסוק נוקב זה: "לך ד' הצדקה ולנו בושת הפנים!" - לא בכדי נבחר זה הפסוק לפתוח בו את הסליחות, הוא מבטא בדיוק את מהות עבודת אלו הימים.

ויבאר על פי משל מן החיים, הנה אם הולך אדם בדרכו ובלא משימ ונתקל בחבירו, הרי המילה הראשונה שיאמר מתוך בושה וחריטה היא: סליחה! [אנשולדיג] - מה עומק משמעות המילה סליחה? - כשאדם אומר 'סליחה' הכוונה הפנימית בכך היא התנצלות והודאה באשמה! אינני בסדר! לא התנהגתי כראוי! נכשלתי!

זה שורש מהות "ימי הסליחות", כשאדם מכה על לבו בהכרה פנימית ברורה שאין הוא הצדיק הגדול... הרי הוא זועק בכל לב "סליחה!" ומבקש ומתחנן על נפשו, לפי שמתבונן ומכיר את מצבו אל נכון, לזעוק ולבקש סליחה. והרי זו היא תכלית הימים הללו, הנקראים "ימי ביקור", כדוגמת ימי הביקור שנתנו לפני הבאת הקרבן, לבקר ולפשפש היטב במעשיו, ולמצוא היכן הפגם והחיסרון, כדי שיהא ראוי לקרבן תמים.

היינו שפתיחת בקשת הסליחות: "לך ד' הצדקה ולנו בושת הפנים!" - אכן יודעים ומכירים אנו כי אשמנו ובגדנו, ואנו מתמלאים בבושת פנים עצומה, מתוך התבוננות והכרה פנימית, כי לך ד' הצדקה ולנו בושת הפנים!

~*~*~

הרה"ק רבי אהרן הגדול מקרלין זצוק"ל הגיע פעם בדרכו לעיירה קטנה, לאחר שסיים את סדרי תפילותיו בבית הכנסת, יצא לחפש אחר האכסניה המקומית כדי לפוש מעט מטרחת הדרך ולסעוד את לבו.

כשגילה את מקום האכסניה היתה כבר שעת ערב מאוחרת, בעלת הפונדק שפתחה את הדלת היתה כבר כנראה עייפה ותשושה מכל עמל היום, והיא החלה להתרגל על ההלך 'האורח' המשונה, שלא מתבייש להופיע בשעה כה מאוחרת... היא הסיחה בו מטר של קללות וגידופים כבעס גדול, עד שהוכרח לעזוב תיכף את המקום, ולחפש לו מלון אחר להניח בו צדיק את ראשו.

והנה תיכף לאחר עזיבת הצדיק את אותה אכסניה החלה פתאום בעלת הבית לחוש תחושות מזרות מאוד בגופה, מרגע לרגע היא נחלשה יותר ויותר עד שנפלה למשכב, מחלה מסתורית קשה ונזכאת תקפה בה, ולפתאום את כל גופה בייסורים ומכאובים קשים. כשחזר בעלה הפונדקאי לביתו וראה את אשתו מתפתלת מייסורים, נבהל למראה פניה שהיתה חיוורת כסיד הלבן, ובידר בפרוטרוט כיצד נתקפה במחלה חמורה ומשונה שכזו? - סיפרה הפונדקאית בפני בעלה על ההלך שהתנדפק על שערי הפונדק

| הפשך בעמוד ד' |

לזכות רפואה שלמה:

מלכה בת רחל, מיכאל בן שולמית, יעקב משה בן דבורה שירה ואברהם יהודה בן שרה רבקה

רס התורה

RAMAPOST
MARKETING | DESIGN | PRINT | MAIL

טיב התחזקות

זוחלים ורועדים ■

הרעיון הנוצני <<< האווירה בעיירה הייתה שלווה כממדים ימימה, שום דבר מעניין או מאורע מסעיר לא התרחש בה, ואילו הרעיון הנוצני שנפל במחוז הקודח של קבוצה קטנה מבני העיר, אף אחד גם לא היה יודע לספר כי אי פעם הייתה עיר כזאת על פני הארץ.

העיירה עליה אנו מדברים לא הייתה מקום מרכזי ותוסס, ומשכך גם הפרנסה לא הייתה בו מן המשווים ביותר, אנשים ממקומות אחרים כמעט ולא פקדו את המקום וחיי המסחר לא הצליחו לפרוח ולהתפתח, הדבר היה יכול להימשך ככה ימים ושנים ארוכות מבלי שמשוה ישתנה בה, אך איש אחד היה שם שהדבר לא נתן לו מנוח והוא חיפש תמיד עצות ורעיונות כיצד כן ניתן להצליח גם במקום הנידח הזה.

רעיונות ירדו כמו שהם עלו, כל רעיון שעלה במוחו מצא בה איזה דופי אשר בגינה לא יוכל להוציאה אל הפועל, אך יום בהיר אחד, ללא סימן מוקדם כלשהוא, הבריק במוחו רעיון אדיר, בתחילה ניסה לגרש את הרעיון ממחשבתו, שכן מדובר בעניין לא כל כך לגאלי וחוקי, אבל ככל שהפך בה והפך בה החליט בדעתו שאין טוב ממנה ואחוזי הסיכון נמוכים ביותר, זאת למרות שהדבר אסור בתכלית האיסור על פי החוק, ומי שנתפש עובר עליה צפוי עליו עונשים כבדים ביותר, אבל אין סיכוי שמישו יעלה על כך.

בימים הבאים הוא כינס את חבריו הקרובים ביותר, חבורת אנשים שומרי סוד, נרגש כולו מגודל המעמד החל הוא מגולל בפניהם את הרעיון הנוצני שעלה במוחו הקודח, הוא שטח את הרעיון כולו על השולחן, תוך שהוא מנתח את הנושא לפרטים ולפרטי פרטים, הוא תיאר לפניהם בצבעים ורודים את הכסף הרב שיתחיל להימצא בכיסיהם בשפע, מעתה לא יצטרכו לחשוב עשר פעמים בכל אימת שיצטרכו לקנות פת קיבר או כוס חלב להרוות את צמאונם, אלא אך עושר ואושר יהיה מנת חלקם.

וכך הציע את העניין לפניהם: הן ידוע לכולם שעריצתו שוכנת על הגבול, ואם נצליח להבריח אל המדינה השכנה תכשיטים ואבנים טובות, נרוויח על כך לפחות כפול אם לא יותר מכך, ואם רק ניטול על עצמנו הלוואות ונרכשו כמות מכובדת של תכשיטים שכלאו ולהובילם לשם, לא יעבור זמן רב עד שנתעשר בעושר גדול.

כולם הביטו עליו בתדהמה, הם ניסו להבין האם השתבשה עליו דעתו והאם הוא רוצה להפילם בפח יקוש, הלא אחת דתו של כל מי שנתפס בניסיון להבריח את הגבול, לא פעם ולא פעמיים היו עדים לסיפורים של אנשים שניסו להבריח דברים פחותים בהרבה מתכשיטים והם לא סיימו בטוב, וכי הם חמד לו חברו לצון מאתנו.

אבל הוא לא נתן להם לשקוע בהרהר מחשבות אלא מיד התקדם אל החלק המעשי של התכנית, וכאן בעצם היה מונח כל החכמה של הרעיון הנוצני, הוא החל להסביר להם בהתרגשות ובשפת חלקלקות על העצה הגאונית אשר חשב עליה, ואם אכן ינהגו על פיה, הרי שאין סיכוי שבעולם יצליחו לעלות על עקבותיהם. עיירתו - כך המשיך - דבר משונה יש בה, למרות שהיא שוכנת במדינה אחת, אבל בית העלמין שלה שוכנת במדינה השכנה, ובכל מקרה שיש מת בעיירה צריכים לחצות את הגבול ולקבוע שם את הנפטר, ומשכך אין לנו הרבה מה להתאמץ, אנו רק צריכים להשיג ארון מתים ריק, למלא אותו בכל מיני תכשיטים אבנים טובות ומרגליות, כולנו יחד נלווה את הארון כמו בתהלוכה של לוויה רגילה, אף אחד לא יעמוד בדרכנו ולא ישאל שאלות מיותרות, הגבול ייפתח לפנינו לרווחה ולאחר שנותרת מן האזור נציא את השלל מן הארון ונמכרנו לכל המרבה במחיר.

כל הנוכחים נדהמו מפשטות הרעיון ומקלות הביצוע שבה, גם הם גישבו בחלום העושר המהיר שנחת עליהם בהפתעה גמורה, וממחשבה למעשה ערכו תכנית מסודרת, השיגו הלוואות, רכשו תכשיטים, ארגנו מסע הלוויה ויצאו לדרכם.

הכישלון המוחץ <<< הם היו כל כולם מרוגשים ונלהבים מהרעיון המבריק שלהם, עד שכלל לא הבינו מהיכן נחת עליהם הצרה הזאת, השומר שעמד על הגבול כבר כמעט הסיט את השער ולהניח להם לעבור, אך משום מה, ברגע האחרון התעשת וציווה עליהם לפתוח את הארון, הוא רוצה לראות מה מונח בפנים. פחד ופלצות נפל עליהם, ידוע ידעו היטב מה תהיה התוצאה של פתיחת הארון, הם ניסו בכל כוחם ובכל מטבע של לשון שעמד לרשותם להסביר לשומר שאין זה מכבוד המת לפתוח את הארון באמצע הלוויה, ובכלל מדובר בצעד שאינו מקובל לעשות בהלוויות אחרות ומדוע נטפלו דווקא אליהם, אך השומר לא שעה להם ובכל התקופה ציווה להם לפתוח את מכסה הארון. הסוף מוכר, הם מצאו את עצמם מאחורי סוגר וברית, כל חלום העשירות התפוגג לו והתנדף עם הרוח, מכל הסיפור לא נשאר מאומה מלבד כאב לב אחד גדול. בטקס ההוקרה שנערך לשומר המהולל שעלה על אחת מסיונות ההברחה הגדולים במדינה, נשאל השומר כיצד עלה בלבו החשד שלא מדובר כאן בהלוויה תמימה, הלא כלפי חוץ לא היה ניכר שום הבדל בינם לבין שאר ההלוויות. נענה השומר ואמר, אכן לא היה כאן שום דבר חריג הניכר לעין, אבל דבר אחד הציק לי מאד, בכל לוויה אני רגיל לראות את המשתתפים בוכים וכאובים על מות יקירם, אבל משום מה, כאן ראיתי שהמלווים הולכים וצוחקים בפה מלא וכלל לא טרוידים בלבבות על מותם, דבר זה עורר את חשדי המייד, ומשם קצרה הייתה הדרך לעלות על התרמית. הוסיף השומר ואמר, כי אילו היו רק עושים את עצמם כבוכים על מות יקירם, הרי שלעולם לא היו מצליחים לעלות על עקבותיהם.

אוי לנו מיום הדין ומיום תוכחה <<< מה נאמר ומה נדבר, כל השנה כולה מגיע אלינו היצר הרע בכל מיני פיתויים ובכל מיני גירויים, הוא מנסה לפתות אותנו בשפת חלקלקות ומשכנע אותנו לעבור על עברות כאלו או אחרות, הוא מרגיע אותנו שזה לא נורא כל כך ואין סיכוי שירגישו בזה, אבל תפאור מגיע יום הדין בעוד ואנו עדיין מסתובבים בהרגשה בטוחה של שלום עלי נפשי ואפילו מרשים לעצמנו לצחוק בפה מלא. בואו ולא נהיה כאותם טיפשים שצחקו במקום שלא היו צריכים ואיבדו את כל עולמם, אלא בואו ונזעק: "זוהלים וזוהלים מיום הדין" חללים מְבַכְּרִים לַתְּשׁוּבָה מחילה סליחה וכפרה.

טיב הלכה

נכתב ע"י הר"ר מאיר רבינוביץ שליט"א

אמירת הסליחות

סי מ"ז ומ"ח ומהל שם עיי"ש. וי"א דברכת אלוהי נשמה זמנה מחצות הלילה (מח"ס סי מ"ז סקט"ס סי מ"ז סקט"ס).

י. בחורים שאינם מתעטפים בטלית גדול ומברכים בכל יום על הטלית קטן שלהם, ידקדקו בימי הסליחות מיד כשיאיר היום למשמש בטליתם ולברך (פמ"ש ח"ב סי' יז).

י. סליחות ותחנונים צריך לאומדם בנחת ובמתן ובכוונה, ואסור להזכיר י"ג מדות שלא בכוונה (ב"כ סי' קי"ז).

י. מה שנהגו קצת לומר ענו אבינו וכו' עשה למען שמך וכו' במהירות גדול, יש לבטל מנהגם (שם סק"ז).

ש. אומרים שלש פעמים וידוי בסליחות (ש"ע סי' תר"ט). וי"א דאין לומר היודי רק פעם אחת, מפני שהכופל נראה ככלב ששב על קיאו (ש"ע הסחות, וכל בפעשה רב להט"א את ר"ט).

ש. עיקר היודי הוא מן 'אבל אנחנו ואבותינו חטאנו עד 'תעתענו, ואין לדבר בעושה היודי, ומכל מקום פוסק לאמירת קדושה ומודים אפילו באמצע אשמנו (מ"א סי' תר"ז סי' א).

י. אין לדבר בין הסליחות לנפילת אפים, כי נפילת אפים הוא גמר התיקון של התפילה, ומכל וצריך להיות תיקן אחר התפילה, ומכל מקום אף אם עבר דובר צריך ליפול על פניו. ודוקא לדבר רשות אסור להפסיק, אבל מותר לענות איש"ר וכן אמן של שאר ברכות (א"ח ח"ג שם סק"ז).

י. כשיש חתן בבית הכנסת אין אומרים נפילת אפים שבסוף סדר הסליחות, אבל כשיש בעל ברית בבית"א אומרים נפילת אפים, ודוקא ודוקא כשהתחילו לומר מפקפק קודם עלות השחר, אבל אם התחילו לאחר עלות השחר אין אומרים, וכן מקצרים או הסליחות ומסיימים כי לה' אלוהינו הרחמים והסליחות (מ"ח סי' י"א סי' י"ז, הלכות שלמה סי' י"ז).

י. כתב בספר חסידים וי"ל: ושמן החכם שהיה סביבו אומרים הקרוב [הפיוט] במשך [במתינות] והפסוקים היו ממחרים, אמר להם החכם: הפסוקים הם יסוד הקרוב שמהם נתייסדו, כשם שאתם מגנים את הקרוב במשך, כך תעשו להפסוקים, שלא יהיו הפיוטים עיקר ואשר ברוח"ט טפל וכו' עכ"ל, והעתיקו דבריו המג"א ומחז"ק (סי' ס"ח, וי' שם דלפי זה הוא הדין בפסוקים שקודם הסליחות גם כן יש לאמרם בנחת, ולא כמנהג העולם שממחרים באמירתם.

י. יש מקומות שנהגים שהמתפלל סליחות מתפלל כל היום, וי"א דגם ערבית שלפניו, וכתב המג"א דמטעם זה הוא קודם לאבל ולמהול וליאצ"י"ט, והא"ר מפקפק בזה עיי"ש (ש"ע שם סי' א וב"ב שם).

י. ובערו"ש (שם סי' י"ז) כתב דאצ"ל אין המנהג כן, ובדרך כלל יחרו מאד שלא לבא ליד מחלוקת בעניינים אלו, וכל אשר יראת אלוהים בקרבו יבטל דעתו, אף שנראה לו שעושים שלא כהוגן, כדי שלא לבא ליד מחלוקת, וע"פ הרוב השטן מרגיע בעניינים כאלו כידוע, ולכן המשתדל א"ע למנוע מחלוקת שכזו גדול מאד.

א. נוהגים לקום באשמדות לומר סליחות ותחנונים מיום א' של השבוע שחל בו ראש השנה (ש"ע סי' תפ"א ט"א).

ג. מה שנהגים לקום באשמדות הוא ע"פ מה שאמרו במדרש שהקב"ה שט בלילה ב"ח עולמות, ובג' שעות אחרונות הוא שט בעולם הזה, והרי הוא קרוב לנו בכל קראנו אליו באותו זמן (לשם שם).

ג. ועכשיו מתאחרין על הרוב עד התחלת עמוד השחר, ומכל מקום ביום ראשון משכימים יותר קצת, כדי שיוכלו לומר בסליחות הפזמון שאומרים בו 'בועקתם בעוד ליל, וכן 'רצה יתירתם בעמדם בלילות' (מ"א שם סי' א).

ד. אם מתחילין קודם עלות השחר, אפילו כשאומרים הפזמון כבר הוא יום, מותר, כיון דע"כ זעקו והעתיקו בעוד לילה, משא"כ לא אם התחילו עד שהאיר היום נראה כשקך (א"ח לשם סק"ז).

ז. אם נתאחר לומר הסליחות עד לאחר שהאיר היום, אע"פ לא יבטל מאמירת הסליחות, לפי שהימים אלו הם ימי רצון, ואף לאחר עמוד השחר הוא עת רצון (א"ח ח"ג שם סק"ז).

ז. יש נוהגים לומר הסליחות בחצות הלילה, שמאז אחר ערב רצון, וכדאיתא בזה"ק לענין תיקון חצות, ויש סמך להנהיגין לומר סליחות אחר חצות ונעלין על פניהם, דאחר חצות חוט של חסד נמשך, וזה אפשר לפרש מ"ש שהוא קרוב ליום, וכי היכי דאחר חצות היום מיקרי נטו צללי ערב, ה"ל אחר חצות לילה מיקרי קרוב ליום (והנהל ח"א סי' קל"א סי' ט).

ז. נהגו להחמיר שלא לומר שום פסוקים קודם ברכת התורה, אע"פ שהוא אומרים דרך תחנונים, ולכן גם בימי הסליחות יש לומר ברכת התורה קודם הסליחות (ב"ב סי' סק"ז).

ז. ברכת על נטילת ידים יברך בביתו מיד בקומו משנתו, ולא יברך שוב אחר כך בבית הכנסת, או שלא יברך בביתו ואחר הסליחות יעשה צרכיו או יטיל מים וישפוף, ואח"כ יברך על נטילת ידים ואשר יצא (ב"ב סי' סק"א).

ש. כשגמר הסליחות והאיר היום, צריך ליטול ידיו שנית, ויערה עליהם גם כן שלוש פעמים כמו כל נטילת ידים שחרית, אבל לא יברך על נטילה זו ברכת על נטילת ידים (מ"א שם סי' ט).

י. כשעוסק בתורה ובתפלה והגיע זמן ער"ש יש מקום להקל שצ"א ליטול או ידיו אם כבר נטל ידיו כשקם משנתו, ומכל מקום קודם התפילה צריך ליטול ידיו, וראוי להחמיר ליטול לפני הגן החמה (ר"ת סי' י' סק"ט). וכמו כן מותר ללכת או יותר מארבע אמות, ואף אין צריך לרקק שלא לגעת בעצבים ובמבלושים (מ"ח סי' י' סק"ט, הלכות שיעור סי' י').

י. שאר ברכות השחר יכול לברך אף קודם שיעלה עמוד השחר, חוץ מברכת הנהו לשכוי בינה שיש לברך אותה לכתחילה לאחר ער"ש, וכן ברכת אלוהי נשמה יאמר אותה בלי הוכרת השם וכן ברכת המעביר שינה יאמר בלי תחינה, ואח"כ נשאלו היום יברך אותם בהוכרת שם ומלכות כראוי (ש"ע

טיב הקהילה

יו"ל ע"י קהילת שבתי בבית ד'

בנשיאות מורנו ורבנו הר"ר צבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

טיב הפרשה

כלי מחזיק ברכה

בו את רישומה כיכר באורה התמימה, ורק אז יעמוד על מעלת הליכותיה הישרות, וישתוקק ליישר את כל נתיבותיו על פיה.

זהו המכוון באמרו 'אם שמעו בישן תשמעו בחדש' כי טבעו של האדם הוא שיתאווה תמיד לשמועות חדשות, ואחר שהם כבר בגדר ישנות אינו מתפעל מהם שוב, ולזה באו חז"ל להשיענו שאם יחפץ האדם להקנות הבנה יתירה בכל השמועות החדשות עליו לכוף את עצמו וישנן את הישנות שוב ושוב, והכפייה היא אשר יוסיף לו בהירות בישנות, וכתוצאה מכך יקנה נקודות שונות אשר יאירו את דרכו גם בעתיד בהבנת החדשות. ועצם הדבר שהחדש תלוי בישן כבר נודע מהפירוש הראשון, ולא באו בפירושים הנוכחי כי אם להורות דרך לקנין הראשונות, כי כללו של דבר היא 'המתקה של מר במר', כי כל עוד שלא זכה האדם לתורה אינו מתאווה להם כלל, ועל אף אם יוודע לו מפי ספרים וסופרים שאין כל העולם כדאי לתענוגה של תורה לא יאמץ בדברים, כי כל עוד שלא זכה לחוש בטעמה נדמה לו כי אין כאן כי אם עול קשה, ולזאת אומרים לו לאדם כוף את עצמך פעם אחת ואז תוכל לעמוד על עריבותה ומתיקותה, וכמו כן כוף עצמך לשנן את הישנות ואז תשכיל להרחיב את ההבנה, ונמצא כי בפירוש הראשון נודע לנו כי עצם ההשגה תלויה במידה המצויה בכלל, ובפירושו השני נודע לנו האין להרחיב את המידה המצויה והיא בכח היעלם.

ועתה יובן גם כוונת הכתוב (שמות יט, ט) 'ועתה אם שמעו תשמעו בקולי ושמרתם את בריתי והייתם לי סגולה מכל העמים' וגו', ופרש"י ועתה - אם עתה תקבלו עליכם יעורב לכם מכאן ואילך, שכל התחלות קשות. ונמצא שרק השמועה הראשונה צריכה להיות מתוך כפייה עצומה, ואחר שזיכה לחוש בתענוגה של תורה כבר יחפץ ממילא להרחיב שמועותיו, ואף שאין האדם עומד על מצב אחד, כי הקטנות ההגדלות משתמשים תמיד בערבוביה, ואף אחר שזכה להכיר בטובתה של הכפייה ימצא את עצמו במצבים של קטנות, בכל זאת אינו דומה קטנות שלפני הכפייה לקטנות שלאחריה, כי אחר שהכפייה נתנה את אותותיה כבר יודע האדם מה מוטל עליו לעשות כדי לגרש את החושך האופף אותו, ונמצא שהכפייה הראשונה שהאדם עושה היא הפתחת לו פתח ומבוא לכל ימי חייו.

כפייה זו שייך הן בעסק התורה והן בשאר המצוות שבתורה, וזהו המכוון במאמר חכמינו ז"ל (אבות ד, ב) 'מצוה גוררת מצוה' כי כדי שתהא נפשו של האדם תאבה למצוות מוטל עליו להיות מתחיל במצוה, כי לולא זה לא יחפץ בהם לעולם, כי יצר לב האדם רע מנעוריו, אך אחר שיכוף את עצמו פעם אחת לקיומה של מצוה לשם שמים, אז יחוש בנועם המצוות, ויחפץ שוב בקיומן, וזהו שמסיים שם המשנה 'ששכר מצוה מצוה' כי גוף המצוה כבר מוגדר כשכר, כי די לו לאדם שהתענוג של המצוה ישמש לו כשכרו, והיא עצמה סיבה שירדוף שוב אחר המצוות לקיימן... השי"ת יהיה בעזרינו ובזכות האתערותא דלתתא שנעשה מתוך עול מלכות שמים ימשיך עלינו מלעילא אורה של תורה ומצוות, ונזכה להתענג מזיומן כל ימי חייו.

**והיה אם שמוע תשמע בקול ה' אלקיך
לשמר לעשות את כל מצוותיו אשר
אנכי מצוך היום ונתנך ה' אלקיך**

עליון על כל גויי הארץ: (כח, א)

נשינו בגמרא (ברכות מ.) 'אמר רבי זירא ואיתימא רבי חיננא בר פפא, בא וראה שלא כמדת הקב"ה מדת בשר ודם, מדת בשר ודם - כלי ריקן מחזיק, מלא אינו מחזיק. אבל הקב"ה אינו כן, מלא - מחזיק, ריקן - אינו מחזיק, שנאמר: 'ויאמר אם שמוע תשמע' - אם שמוע - תשמע, ואם לאו - לא תשמע. דבר אחר: אם שמוע - בישן תשמע בחדש, ואם יפנה לבבך שוב לא תשמע'.

וברש"י שם: כלי מלא - אדם חכם. אם שמוע - פעם אחת סופך שתטה אחך פעם אחרת. אם תשמע בישן - ששנית ושלש מה ששנית אשתקד.

התבדל בין הב' פירושים הוא לכאורה על ענין הכמות והאיכות, הפירוש הראשון מדבר על ענין הכמות, והוא שמאחר שמידת הקב"ה שכלי מלא מחזיק לכן מוטל על האדם להכשיר את כליו להיות כלי מחזיק ברכה, והוא על ידי שיתרבו שמועותיו וידעיותיו בתורה, כי ככל שיתרבו יוכשרו כליו להחזיק עוד ועוד ידיעות, והפירוש השני מדבר בענין האיכות, כי כפי שהאדם מרבה לחזור על תלמודו כן מתרבה הבנתו, וכיון שכן גם החדשות שזיכה לקבל מעתה יתקבלו מתוך הבנה יתירה ובהירה, ונמצא לפי זה שאין הבדל במשמעות הדרש, כי שניהם לדבר אחד נתכונו, והוא שההכשר לקבלה הוא כפי התוכן הנתון בדעתו מכבר. ולפי זה קשה הלשון 'דבר אחר' הרי אין כאן כי אם חזרה על האמור לעיל, ולא נשנתה כאן שום דבר חדש.

ואפשר לומר שלא נתכונו חז"ל בפירושים השני כי אם לפרש האין יבוא האדם לידי מציאות הפירוש הראשון, ולא נחבנו באמרם 'דבר אחר' לפירוש שונה ממה שפירשו לפניו, רק כוונתם לומר שגם הביאור המשלים מרומז בגופו של מקרא. דהנה היצא מהדרש הראשון הוא: שכלי ריקן אינו מחזיק כל עיקר, ואם כן ישאל האדם על עצם העצה שנתנה לו, שהרי משעת לידתו הינו כלי ריקן שאינו מחזיק ברכה, ואם כן מה יועיל לו השמועה הראשונה, הרי גם היא לא תעשה בו רושם, ואילו היה נולד כשאיה דבר תורה מובלע באבריו היה ביכולתו ללקט ליקוטי בתר ליקוטי עד שיתרבו היקף ידיעותיו, אך מאחר שמעיקרא הינו כלי ריקן מה יועיל לו ההטייה הראשונה, ולמה זיכה על ידה לידיעות נוספות? ולזה בא הפירוש השני ואומר: הן אמת שעצם השמיעה בלא יגיעה לא יכלע באבריו של אדם, ועדיין ישאר כלי ריקן שאינה מחזיק, אם לא שיקבל השמועה מתוך הטייה, היינו שיכוף עצמו לשמועה, ואז עצם הקושי היא המפתח להשמעה, ובזכותה תחכן בידעו ותעשה בו רושם, ואז כבר יתרצה מעצמו ויבוא לידי הטייה בשניה ובשלישית, כי רק אחר שתעשה התורה

מ' כי תבא
כ"א אלול תשע"ט
גליין 479

לפי אומק
יושלים

זמני הדיקת תורות ומוצ"ש

הדר"ג 6:03
מוצ"ש 7:15
ר"ת 7:55

סוף זמן קריאת שמע ותפילה

סוזק"ש א' 8:44
סוזק"ש ב' 9:27
סוז"ת א' 10:00
סוז"ת ב' 10:28

טיב המערכת

ברוך אתה בבואך וברוך אתה בצאתך

את נוסח הברכה הנ"ל המופיעה בפרשתנו כלנו מכירים בעיקר מסוכות, שם נוהגים לתלות בכניסה שלט עם ברכת 'ברוך אתה בבואך' וביציאה 'ברוך אתה בצאתך', אך למרבה הפלא רש"י מפרש את הפסוק בצורה שונה... וכה דרשו: 'שתהא יציאתך מן העולם בלא חטא כביאתך לעולם, וזהו פלא, כי מי יכול להעיד על עצמו שהוא נקי בלא חטא בדיק כמו כשהגיע לעולם? והרי כתוב בקהלת 'כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא'.

התשובה לכך נמצאת באבות: 'מעשה ברבי אליעזר בן הורקנוס שהיה אומר לתלמידיו שוב לפני מיתתכם יום אחד, אמרו, וכי אדם יודע אימתי ימות שיעשה תשובה? אמר להם: בכל יום יאמר אדם היום אעשה תשובה שמא אמות למחר, נמצאו כל ימיו בתשובה'. וזה מזכיר לנו פסוק אחר מקהלת: 'בכל עת יהיו בגדיך לבנים', ועלינו להבין אין אפשר לזכות לזה.

כך פותח הרמב"ם את הלכות תשובה: 'כל המצוות שבתורה, בין עשה בין לא תעשה, אם עבר אדם על אחת מהן, בין בזדון בין בשגגה, כשיעשה תשובה וישוב מחטאו, חייב להתוודות לפני האל-ה' ברוך הוא, שנאמר איש או אשה כי יעשו מכל חטאת האדם... והתוודו את חטאתם אשר עשו' זה וידוי דברים, וידוי זה מצוות עשה. על פי דברים אלו, מבין כל בר דעת כי אי אפשר לעמוד ביום האחרון של השנה ולחזור בתשובה על כל השנה, שהרי לא ניתן לפרש את כל מה שעשה במהלך שנה שלמה, ולזאת נתן רבי אליעזר בן הורקנוס את העצה 'בכל יום יאמר אדם היום אעשה תשובה', ובזהו הקדוש כתוב שבכל לילה, טרם ישכב האדם לישון, עליו לעשות חשבון על מעשיו של כל אותו יום, וחזור בתשובה ויבקש עליהם רחמים, והזהר קוראו 'מארי דחושבנא', ואים אנו שתשובה אמיתית אינה מתחילה בערב ראש השנה, אלא צריכים להקדיש כל יום זמן לחשבון נפש ולעסוק בתשובה, ומי שנוהג כך, גם בערב ראש השנה הוא צריך לעשות תשובה רק על יום אחד..

(עפי"י טיב תורה-כי תבא)

זמני קבלת קהל בבית מורנו ורבנו שליט"א אך ורק בתא קולי ששפסרו

05341-00024

סימוני
מספר חדש

טיב
ההודעות

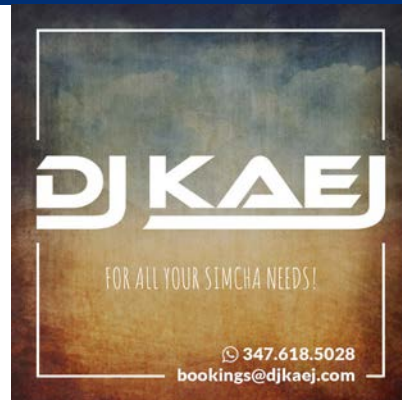
י"ר הוועדה הרוחנית: ר' יעקב רבינוביץ | עורך: ש. גולדשטיין

א

לזכות רפואה שלמה:

מלכה בת רחל, מיכאל בן שולמית, עקב משה בן דבורה שירה ואברהם יהודה בן שרה רבקה

YOUR FREE AD HERE! Send your artwork to mitzvos@ramapost.com to secure your ad space.

www.POMONAENTERPRISES.com

ROCKLAND TRANSFERS CAR SERVICE

- ◆ Airport car service (departures and arrivals)
- ◆ City to City
- ◆ Per Hour Hire
- ◆ School (out-of-town) Drop-off and Pick-up
- ◆ Reliable and Safe
- ◆ Fixed Rates
- ◆ No Added Fees
- ◆ Credit Cards Accepted

Easy
Booking
Online

Reserve Online
www.RocklandTransfers.com
Call / Text
(845) 288-8888

SUBSCRIBE ONLINE!

FILL OUT THE ONLINE FORM TO SUBSCRIBE:
RAMAPOST.COM/SUBSCRIBE-DIVREI-TORAH

בס"ד

Ramapost offers a weekly printed subscription to the following Divrei Torah:

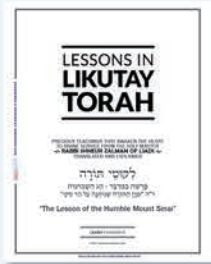
Please fill out the online form at RAMAPOST.COM/SUBSCRIBE-DIVREI-TORAH to subscribe. We ask that your free printed divrei torah be picked up every Friday at our Monsey (Rt 59) or Wesely Hills/Pomona location.

Meoros Hatzadikkim
Dvar Torah & Weekly Yahrzeits (English)
Ramapost.com/meoros-hatzadikkim

Sichat Hashavua
(Hebrew)

Likutay Torah
(English)

Oneg Shabbos
(English)

Hitkashrut
(Hebrew)

Ohr Chaim
(Hebrew)

Torah Wellsprings
R' Elimelech Biderman (English)

RAM HATORAH
Compilation of Divrei Torah
Ramapost.com/ram-hatorah

ENGLISH
DIVREI TORAH

TIV HAKEHILA • SHVILEI PINCHAS • AREIVIM • ANFEI EREZ • MIZMOR L'DOVID • PENIM • KINDER TORAH • PARSHA PSHETEL • RAV BRAZIL

RAM HATORAH is a free weekly compilation of divrei torah that is organized, printed and distributed by Ramapost to hundreds of readers. You can view/download past and present editions at

RAMAPOST.COM/RAM-HATORAH. טיב הקהילה • שבילי פנחס • דברי חזק והתעוררות • חוט של חסד • המברך • דברי שי"ח

דברי תורה
עברית

MONTHLY

FOR MORE INFORMATION PLEASE CONTACT MITZVOS@RAMAPOST.COM

RAMAPOST
MARKETING | DESIGN | PRINT | MAIL

info@ramapost.com | www.Ramapost.com

P: 845.369.9600 | F: 845.369.9601

382 Route 59 Suite 264, Airmont, NY 10952

CORDIALLY INVITES YOU TO ATTEND AN

URGENT

Tzedaka Party

FOR 4 YESOMIM

THIS SUNDAY!

September 22, 2019 · 7-11 PM

▶ AT THE HOME OF MR. CHAIM GUTMAN ◀

8 Tokay Lane (Concord) · Monsey, New York

ALL MEN ARE INVITED

Dear Friend, עמו"ש

As we approach the Yomim Noraim, I am coming to you, my dear compassionate brothers, to extend a helping hand and provide support to the family of Bnei Brak, E. Israel, who were left bereft of their father אב, and without any means of support to feed their family.

In the merit of helping these orphans, may you be inscribed in the Book of the Righteous, and may Hashem, the Father of Orphans, repay your good deeds and grant you nachas from all children and generations to come.

On behalf of this great mitzva, I hereby affix my signature.

Rabbi C. F. Schneebalg

Skulener Rebbe
Monsey

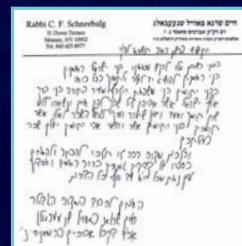
אברהם חיים יהודה דהרצ אוהרין אסף זצ"ל ה"ה

Rabbi Elimelech Biderman

כאן נמצא

Rabbi Ephraim Wachsman
Congregation Ahavas Torah

לם זין משה אהרן בן
יהודה ויובל אהרן כהן
אברהם משה בן אברהם
אברהם משה בן אברהם

בסייד • כא' אלול תשע"ט • 21 ספטמבר 2019 • מאנסי: הדלקת נרות - 6:39 • מוציש"ק - 7:37 • ISSUE #049

רס התורה

דברי תורה מודפסים ומופצים על ידי ראמפוסט

"בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וברכתיך"

פרשת כי תבא

Mazel Tov!
מזל טוב!

Wishing a heartfelt Mazel tov to
THE LEVITAN FAMILY
on the engagement of their daughter

טיב הקהילה • דברי חיזוק והתעוררות • שבילי פנחס • חוט של חסד • המברך • דברי שי"ח

**דברי תורה
עברית**